

निर्धार

वार्षिकांक
२०२२-२०२३

बैकवर्ड क्लस युथ रिलीफ कमिटी नागपूर द्वारा संचालित

भिवापूर महाविद्यालय, भिवापूर

Accredited with Grade 'B' (CGPA-2.54) by NAAC, Bengaluru

OUR INSPIRATION

Hon. Late Shri Bhausaheb Mulak
Ex. Minister, Maharashtra State
Ex. Mayor-NMC, Founder Chairman
Backward Class Youth Relief Committee &
Bhausaheb Mulak Charitable Trust, Nagpur

Hon. Smt. Sumanmala B. Mulak
Chairperson,
Backward Class Youth Relief Committee &
Bhausaheb Mulak Charitable Trust, Nagpur

Founder's Message

This is an age of Modern Science and Technology where Artificial Intelligence rules and much more to do with Digital Data and Technological Sciences. With these in the forefront of our growth, we are bound to join the bandwagon of Developed Nations with the Human Resources we are blessed with. We do believe in the worth of our previous generations who have instilled in us the virtue of honesty, truthfulness and service to the society. We, at our Institution, aim at the holistic development of an individual by providing quality education, technical know-how, personality traits and leadership qualities to be ready for life.

THE LEADER

Hon. Shri Rajendra B. Mulak
Ex. Minister of State, (Govt. of Maharashtra)
Finance & Planning, Energy, Water Resources,
Parliamentary Affairs & Excise
Hon. Secretary, B.C.Y.R.C. and B.M.C.T.

Hon. Smt. Prerna B. Mulak
Managing Director,
B.C.Y.R.C. & B.M.C.T.
Nagpur

An Introduction to BCYRC

Backward Class Youth Relief Committee was founded in 1974 with the primary objective of the holistic development of students belonging to Backward Class in Rural Areas. Founded by Late Shri. Bhausaheb Mulak, Former Minister, Government of Maharashtra, Ex-Mayor of Nagpur Municipal Corporation. He was a phenomenon with noble convictions. This Organization has grown by leaps and bounds. Shri Rajendra Mulak, Former Minister of State (Government of Maharashtra) and the Secretary of B.C.Y.R.C, is an enterprising, dynamic and innovative personality. He is the catalytic force behind the progress of our Organization and is a youth Icon to reckon with.

Hon. Yashraj R. Mulak
Treasurer, B.C.Y.R.C. and B.M.C.T.
Nagpur

Shri. Padmakar Agrawal
Member of
College Development Committee
Bhiwapur Mahavidyalaya, Bhiwapur

Dr. Jobi George
Principal
Bhiwapur Mahavidyalaya,
Bhiwapur

महाविद्यालयाविषयी थोडेसे.....

आमच्या सर्व संस्थेचे संस्थापक, प्रवर्तक व आधारस्तंभ शिक्षणमहर्षी माननीय स्व. श्री. भाऊसाहेब मुळक आहेत. मा. भाऊसाहेबांनी ग्रामीण भागातील जनतेचे आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक शैक्षणिक व राजकीय जीवन जवळून तर बघितलेच पण त्या जीवनाचा त्यांनी स्वतः अनुभव घेतला. त्यांचे व्यक्तिमत्व म्हणजे ग्रामीण व नागरी जीवनाचे एक सुसंगत एकजिनसी आणि रसाळ मिश्रण होय. मा. भाऊसाहेबांनी मागासवर्गीय व आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक व सर्वांगीण उत्थानाकरिता सन १९७४ मध्ये 'बॅकवर्ड क्लास युथ रिलीफ कमिटी' ह्या संस्थेची नागपूर येथे स्थापना केली. महाराष्ट्राचे दिवंगत नेते व मुख्यमंत्री श्री. मा.सा. उर्फ दादासाहेब कन्नमवार हे गरीब घराण्यात जन्मलेले पण राजकारणात उत्तुंग शिखर गाठलेले वैदर्भीय नेते हे मा. भाऊसाहेबांचे प्रेरणास्थान व राजकीय गुरु होते.

माननीय स्व. श्री. भाऊसाहेब मुळक यांनी स्वतःला शैक्षणिक चळवळीसाठी वाहून घेतले आहे. व्यावसायिक शिक्षणाची गरज लक्षात घेऊन कर्मवीर दादासाहेब कन्नमवार अभियांत्रिकी महाविद्यालय, १९८३ साली नागपूर पॉलीटेक्निक व १९८९ मध्ये आयुर्वेद महाविद्यालय ह्या संस्थांची नागपूर येथे स्थापन केली. ह्या नामवंत संस्थेत तांत्रिक व वैद्यकीय महाविद्यालयीन उच्च शिक्षणाचा लाभ विदर्भातीलच नव्हे तर पूर्ण देशातील विद्यार्थी घेत आहेत. त्यांनी कोट्यावधी रुपये खर्च करून ह्या संस्थांच्या भव्य, वास्तू, प्रांगणे, मुलामुर्लीची वसतीगृहे, ग्रंथालये, क्रीडांगणे, व अद्यावत उपकरणांनी सज्ज प्रयोगशाळा उभारलेल्या आहेत. ही सर्व महाविद्यालये उच्च शिक्षाविभूषित प्राध्यापकांनी युक्त आहेत. संस्थेच्या आयुर्वेद महाविद्यालयात रुग्णांकरिता आंतरविभाग व बाह्य विभाग असून गरीब मागासवर्गीय जनता ह्या दवाखान्यात विनामूल्य लाभ घेत आहेत.

वरील महाविद्यालयीन संस्थांचे कार्य लक्षात घेऊन बॅकवर्ड क्लास युथ रिलिफ कमिटी, नागपूर ह्या शैक्षणिक संस्थेला महाराष्ट्र शासनाने ग्रामीण भागात उच्च शिक्षणाचा प्रसार व प्रचार करण्याकरिता प्रोत्साहित केलेले आहे. आपल्या उमरेड ह्या जुन्या निर्वाचन क्षेत्रातील जनतेचे ऋण फेडण्याच्या दृष्टीने व विशेषतः ह्या विभागातील मान्यवरांच्या विनंतीनुसार संस्थेचे संस्थापक अध्यक्ष माननीय भाऊसाहेब मुळक यांनी भिवापूर ह्या ग्रामीण भागात सन १९९० साली भिवापूर महाविद्यालय भिवापूर स्थापन केले. भिवापूर, क्षेत्रातील कमकुवत मागासवर्गीय व होतकरू विद्यार्थी कला, वाणिज्य व विज्ञान शाखांमध्ये महाविद्यालयीन उच्च शिक्षणाचा लाभ घेत आहेत. विद्यार्थ्यांना सर्व शैक्षणिक सवलती उपलब्ध असून विशेषतः पूर्ण वर्गाकरिता विद्यार्थ्यांना पुस्तके देण्याची व्यवस्था केलेली आहे. सन १९९५-९६ सत्रापासून महाविद्यालयाचे वर्ग संस्थेचा नवीन इमारतीत भरत आहेत. महाविद्यालयाची शैक्षणिक सोईनी उपयुक्त अशा भव्य वास्तूची निर्मिती प्रगती पथावर आहे. महाविद्यालयाच्या भव्य प्रांगणात मुलामुर्लीची वसतीगृहे, कर्मचाऱ्यांकरिता निवासस्थाने, अद्यावत प्रयोगशाळा, क्रीडांगणे व भव्य ग्रंथालयांची बांधणी करण्याचा संस्थेचा संकल्प असून अनेक संकल्प प्रत्यक्षात पूर्ण होत आहेत.

मा. स्व. श्री. भाऊसाहेब मुळक यांनी उमरेड निर्वाचन क्षेत्रातील जनतेचे महाराष्ट्र विधानसभेवर प्रतिनिधीत्व करून शासनात मंत्रीपद भुषविले हे सर्वाना माहीतच आहे. बॅकवर्ड क्लास युथ रिलिफ कमिटीच्या माध्यमातून ह्या ग्रामीण भागातील जनतेचे ऋण फेडण्याच्या दृष्टीने खालील योजना आखलेल्या आहेत. भाऊसाहेबांनी योजलेल्या प्रकल्पांना पूर्णत्वास नेण्यास व संस्थेच्या विकासासाठी त्यांचे चिरंजीव मा. राजेंद्रजी मुळक उर्फ बाबासाहेब (माजी राज्यमंत्री) सातत्याने प्रयत्नात असतात. त्यांच्या तडफदार व कार्यप्रवण शैलीमुळेच संस्थांची दिवसेंदिवस भरभराट होत आहे हे लक्षात घ्यावेच लागते. संस्थेचे माननीय सचिव माजी मंत्री श्री. राजेंद्र मुळक साहेब यांनी संस्थेच्या शिक्षण वृक्षाला एक नवीन पालवी दिली. खेड्यातील तरुण हा स्वबळावर खंबीरणे उभा असला पाहिजे यासाठी माननीय माजी राज्य मंत्री राजेंद्र मुळक साहेब यांनी अथक परिश्रमातून महाविद्यालयाच्या शैक्षणिक बाबींकडे लक्ष पुरविले व वेळोवेळी मार्गदर्शन व सहकार्य केले. त्यांच्या मार्गदर्शनातूनच भिवापूर महाविद्यालयाचा 'निर्धार' पक्का झाला. महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांच्या अंगी असलेले साहित्यिक व

कलागुण स्पष्ट व्हावे व विद्यार्थ्यांमध्ये लेखनाच्या संदर्भात नवा जोश निर्माण व्हावा म्हणून 'निर्धार' ची संकल्पना पुढे आली. वाचकांना हा महाविद्यालयीन 'निर्धार' प्रचंड आवडेल अशी अपेक्षा आहे.

- * नॅक चे 'ब' श्रेणीत मुल्यांकन.
- * ग्रामीण भागातील सुशिक्षित महिलांना रोजगाराची संधी उपलब्ध करून देण्यासाठी यथायोग्य सहकार्य.
- * ग्रामीण भागात महिला गृहउद्योग व शिवणकला शिकण्यासाठी आर्थिक सहाय्य देण्याची योजना.
- * राष्ट्रीय सेवा योजनेअंतर्गत विविध कार्यक्रम राबविल्या जात आहेत. या योजनेत सहभागी होणाऱ्या विद्यार्थ्यांना विद्यापीठ परीक्षेसाठी प्रोत्साहन गुण दिले जातात तसेच आंतर महाविद्यालयीन खेळ/ क्रीडा स्पर्धात भाग घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना प्रोत्साहन गुण दिले जातात.
- * महाविद्यालय परिसरात सामान्य जनतेच्या उपयोगासाठी भव्य सभागृह बांधण्याचा मानस आहे.
- * भिवापूर महाविद्यालयात अर्थशास्त्र, समाजशास्त्र, राज्यशास्त्र, इ. विषयांचे पदव्युत्तर अभ्यासक्रम (एम.ए) सुरु आहेत.
- * भिवापूर महाविद्यालयात एम.कॉम., एम.एस.सी व विविध व्यावसायिक अभ्यासक्रम सुरु होत आहेत. शहरी विद्यार्थ्यांप्रमाणेच ग्रामीण विद्यार्थ्यांना सर्वांगीण विकासाचे शिक्षण उपलब्ध व्हावे म्हणून संस्था प्रयत्नांची पराकाष्ठा करीत आहे.
- * आंतरराष्ट्रीय स्तराचा तरंग तलाव उपलब्ध आहे. आंतर विद्यापीठ व महाविद्यालयीन विविध क्रीडा स्पर्धा, सांस्कृतिक स्पर्धेचे आयोजन केल्या जाते.
- * भव्य जिम्नॅस्टिकची सोय उपलब्ध आहे.
- * इनडोअर स्टेडीयम व भव्य क्रीडांगण उपलब्ध आहे.
- * मुलींसाठी स्वतंत्र वसतीगृहाची सोय.
- * महिला अध्ययन व सेवा केंद्र उपलब्ध आहे.
- * एन.सी.सी. पथक कार्यरत आहे.
- * मुले व मुलींकरिता निःशुल्क ज्युडो कराटे प्रशिक्षण देण्याची सोय आहे.
- * मुलींकरिता निःशुल्क फॅशन डिझाईनिंग अभ्यासक्रम उपलब्ध आहे.
- * स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र उपलब्ध आहे.
- * रोजगाराच्या संधीसाठी महाविद्यालयात मुलाखतीचे आयोजन केले जाते.
- * संगणक व इंटरनेट प्रशिक्षणाची सुविधा उपलब्ध आहे.
- * संस्थेतर्फे के.डी.के. इंटरनॅशनल स्कूलची प्रगतीकडे वाटचाल सुरु आहे.
- * समुपदेशन केंद्राची (Counciling Center) व्यवस्था उपलब्ध आहे.
- * Software Development & Technology, Hardware Development & Technology, Bulding Technology, Food Processing & Engg. (Bachelor of Vocational) या चार व्यावसायिक रोजगाराभिमुख पदवीचे अभ्यासक्रम सुरु आहेत.
- * दृक श्राव्य (Audio-Visual) साधनाद्वारे शिकविण्याची सोय उपलब्ध आहे.
- * अभ्यासात मागे असणाऱ्या विद्यार्थ्यांना शिकविण्याची विशेष व्यवस्था आहे.
- * विद्यार्थ्यांच्या उज्वल भविष्यासाठी उद्योग, रोजगाराभिमुख मार्गदर्शन शिबीराचे आयोजन, स्वयंरोजगार मार्गदर्शन कार्यशाळा घेतली जाते.

डॉ. जोबी जॉर्ज

प्राचार्य,

भिवापूर महाविद्यालय, भिवापूर

* संपादकीय *

भिवापूर महाविद्यालय भिवापूर या ग्रामीण भागातील 'निर्धार' हा वार्षिकांक वाचकांच्या हातात देतांना अतिशय आनंद होत आहे. या आधीच्या वार्षिकांकाची प्रशंसा झाल्यामुळे हा वार्षिकांक फुलेल, बहरेल व फळास येईल यात शंका नाही. भिवापूर सारख्या ग्रामीण भागात असणारे महाविद्यालय व महाविद्यालयात शिक्षण घेणारे विद्यार्थी यांच्यात कल्पना, स्फूर्ती, प्रेरणा व प्रतिभेचे सहज सुंदर रूप या वार्षिकांकात सादर झाले आहे. यशस्वीतेसाठी आमचे महाविद्यालयीन विश्वच प्रेरक ठरते. त्या दृष्टीने विद्यार्थ्यांमध्ये लेखन शैलीचा विकास होऊन समाजाप्रती असलेल्या ऋणानुबंधाची जाणीव या निमित्ताने करून देण्याच्या दृष्टिकोणातून निर्धार या वार्षिकांकाची संधी आम्हाला मिळाली.

संस्थाचालक स्व. श्री. मा. भाऊसाहेब मुळक यांच्या प्रेरणेतून, संस्थेचे सचिव माजी मंत्री ना. राजेंद्रबाबु मुळक साहेब यांचे मार्गदर्शन व प्रोत्साहन तसेच महाविद्यालयाचे कर्तबगार प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज यांच्या अथक प्रयत्नांनी पदवी (बी.एस.सी) विज्ञान शाखेची सोय तालुका स्तरावर या महाविद्यालयात झाली आहे. त्यामुळे कनिष्ठ शाखेपासून तर पदवीपर्यंत कला, वाणिज्य व विज्ञान शाखा व पदव्युत्तर (अर्थशास्त्र, राज्यशास्त्र व समाजशास्त्र) या शिक्षणाची सोय विद्यार्थ्यांना मिळाली आहे. संस्थेचे सचिव, माजी मंत्री मा. राजेंद्रबाबु मुळक यांनी ग्रामीण भागाशी जवळीक साधून समाजाची सेवा करण्याचा मार्ग पत्करला आहे. संस्थेचे ऋण कधीच विसरता येत नाही.

महाविद्यालयाने या भागात अन्यत्र कोठेही नसलेला बी.होक.(फुड प्रोसेसिंग, बिल्डींग टेक्नालॉजी, सॉफ्टवेअर डेव्हलपमेंट आणि हॉर्डवेअर डेव्हलपमेंट) या पदवी व्यावसायिक अभ्यासक्रमाची संधी विद्यार्थ्यांना प्राप्त झाल्यामुळे अनेक विद्यार्थी रोजगाराभिमुख व्यावसायिक अभ्यासक्रमाची पदवी घेत आहेत. ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांसाठी कनिष्ठ शाखेपासून तर पदवीपर्यंत कला, वाणिज्य व विज्ञान शाखा व पदव्युत्तर शिक्षणाची सोय झाल्यामुळे या परिसरातील विद्यार्थ्यांना 'जो जे वांछिल तो ते लाहो' या संत ज्ञानेश्वरांच्या पसायदानातील उक्तीप्रमाणे वर्ग ११वी ते पदवी कला, वाणिज्य, विज्ञान, बी.होक व एम.ए. पर्यंतच्या विद्यार्थ्यांनी शिक्षणाचा हवा तो मार्ग पत्करावा व या सुवर्णसंधीचा लाभ घ्यावा हे एक आव्हान ठरून हजारो विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत.

साहित्यिक व रसिकांच्या मधला दुवा साधून आम्ही 'निर्धार' रसिकार्पण करीत आहोत. महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची साहित्य सृजन निर्धारच्या माध्यमातून साकर होतांना अंकातील सर्वच लेखनाशी आम्ही सहमत आहोत असे नाही. तसेच या वार्षिकांकात समाविष्ट झालेले साहित्य ही विद्यार्थ्यांची स्वतःची व संकलित केलेली लेखनकृती आहे असे गृहीत धरून त्यांच्या साहित्याला स्थान दिले आहे. मागील अंकाप्रमाणे हा ही अंक सर्वांना आवडावा अशी अपेक्षा. वार्षिकांकातर्फे सर्वांना शुभकामना!

संपादक (मराठी)

डॉ. मधुकर नंदनवार

मुखपृष्ठकार

कु. पायल रामटेके (बी. होक.)

संपादक (इंग्रजी)

प्रा. सोमेश्वर वासेकर

सहसंपादक (मराठी)

कु. शुभांगी पांडव, बी.ए.३

सहसंपादक (इंग्रजी)

कु. साक्षी मोहोड, बी.ए.२

(या अंकातील सर्वच लेखांशी संपादक मंडळ सहमत असेलच असे नाही.)

बॅकवर्ड क्लास युथ रिलीफ कमिटी, नागपूर

रि.नं. महा. १५२/७४ नागपूर

*** कार्यकारी मंडळ ***

१.	सौ. सुमनमाला भाऊसाहेब मुळक	-	अध्यक्षा
२.	श्री. वामनराव गोविंदराव मुळक	-	उपाध्यक्ष
३.	श्री. राजेंद्र भाऊसाहेब मुळक	-	सचिव
४.	श्रीमती श्रीलेखा राजन लांजेकर	-	सहसचिव
५.	श्री. यशराज राजेंद्र मुळक	-	कोषाध्यक्ष
६.	श्री. दिलीप कृष्णराव महाडीक	-	सदस्य
७.	श्रीमती पद्मजाताई श्याम दांडगे पाटील	-	सदस्या

भिवापूर महाविद्यालय भिवापूर, जि. नागपूर

दूरध्वनी क्र. २३२३४९ (एस. टी. डी. ०७१०६)

महाविद्यालय विकास समिती- २०२२-२३

१.	सौ. सुमनमाला भाऊसाहेब मुळक	-	अध्यक्षा
२.	श्री. राजेंद्र भाऊसाहेब मुळक	-	सचिव
३.	डॉ. सुनिल कृष्णराव शिंदे	-	विभागप्रमुख
४.	डॉ. मोतीराज रामदास चव्हाण	-	प्राध्यापक प्रतिनिधी
५.	डॉ. अनिता विवेक महावादीवार	-	प्राध्यापक प्रतिनिधी
६.	डॉ. राजश्री ओ.पी.	-	प्राध्यापक प्रतिनिधी
७.	श्री. संजय चंद्रभान मेश्राम	-	अध्यापकेत्तर कर्मचारी
८.	श्री. पद्माकर के. अग्रवाल	-	स्थानिक सदस्य
९.	डॉ. किशोर जी. शेंडे	-	स्थानिक सदस्य
१०.	श्री. दिलीप मोतीलाल गुप्ता	-	स्थानिक सदस्य
११.	सुधिर वावरे (माजी विद्यार्थी)	-	स्थानिक सदस्य
१२.	डॉ. विनीता विसगंधम	-	समन्वयक (नॅक)
१३.	प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज	-	सदस्य सचिव तथा प्राचार्य

भिवापूर महाविद्यालय भिवापूर

महाविद्यालय प्रतिनिधी मंडळ

१.	प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज	-	अध्यक्ष
२.	डॉ. सुनिल कृ. शिंदे	-	प्रभारी प्राध्यापक
३.	डॉ. अनिता महावादीवार	-	विद्यार्थी परिषद प्रभारी
४.	प्रा. सोमेश्वर वासेकर	-	सांस्कृतिक विभाग प्रतिनिधी
५.	डॉ. आदित्य सारवे	-	क्रीडा विभाग प्रमुख
६.	डॉ. मोतीराज चव्हाण	-	रा.से.यो.कार्यक्रम अधिकारी
७.	डॉ. योगेश मोरे	-	एन.सी.सी. सहाय्यक अधिकारी

वार्षिकांक समिती

१.	प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज	-	अध्यक्ष
२.	डॉ. मधुकर वि. नंदनवार	-	समिती सचिव
३.	प्रा. सोमेश्वर वासेकर	-	सदस्य
४.	प्रा. ज्योती बान्ते	-	सदस्य

भिवापूर महाविद्यालय भिवापूर

प्राध्यापक वृंद (वरिष्ठ विभाग) कला

१.	डॉ. जोबी जॉर्ज	प्राचार्य (इंग्रजी)
२.	डॉ. सुनिल कृ. शिंदे	सहयोगी प्राध्यापक (अर्थशास्त्र)
३.	डॉ. मंगेश व. कडू	सहाय्यक प्राध्यापक (राज्यशास्त्र)
४.	डॉ. मोतीराज रा. चव्हाण	सहाय्यक प्राध्यापक (इतिहास)
५.	डॉ. मधुकर वि. नंदनवार	सहयोगी प्राध्यापक (मराठी)
६.	डॉ. विजय शं. दिघोरे	सहाय्यक प्राध्यापक (समाजशास्त्र)
७.	डॉ. राहिल कुरैशी	सहाय्यक प्राध्यापक (इंग्रजी)
८.	प्रा. सोमेश्वर वासेकर	सहाय्यक प्राध्यापक (इंग्रजी)
९.	डॉ. आदित्य सारवे	सहाय्यक प्राध्यापक (शारीरिक शिक्षण)
१०.	डॉ. राजश्री ओ.पी.	सहाय्यक प्राध्यापिका (ग्रंथालय)
११.	डॉ. विनीता विरगंधम	सहाय्यक प्राध्यापिका (इंग्रजी)

प्राध्यापक वृंद (वरिष्ठ विभाग) वाणिज्य

१.	डॉ. अनिता वि. महावादिवार	सहाय्यक प्राध्यापिका (वाणिज्य)
२.	डॉ. राजेश सं. बहुरूपी	सहाय्यक प्राध्यापक (वाणिज्य)
३.	प्रा. ज्ञानेश्वर कामडी	सहाय्यक प्राध्यापक (वाणिज्य घडयाळी तासिका)

भिवापूर महाविद्यालय भिवापूर

प्राध्यापक वृंद (वरिष्ठ विभाग) विज्ञान

१. डॉ. योगेश मोरे	सहाय्यक प्राध्यापक (भौतिकशास्त्र)
२. डॉ. अश्विनी कडू	सहाय्यक प्राध्यापिका (रसायनशास्त्र)
३. प्रा. अमित ठाकरे	सहाय्यक प्राध्यापक (प्राणीशास्त्र)
४. डॉ. रविकांत मिश्रा	सहाय्यक प्राध्यापक (गणित)
५. प्रा. दर्शना धमदर	सहाय्यक प्राध्यापिका (वनस्पतीशास्त्र)

प्राध्यापक वृंद (कनिष्ठ विभाग)

१. प्रा. उषा ना.चुन्हे	(मराठी, समाजशास्त्र)
२. डॉ. वैशाली प्र.रहाटे	(इंग्रजी, अर्थशास्त्र)
३. प्रा. सागर यादव	(विज्ञान)
४. प्रा. ज्योती बान्ते	(मराठी)
५. प्रा. चेतना ठाकरे	(वाणिज्य)
६. प्रा. सचिन कुबडे	(विज्ञान, बी.होक)
७. प्रा. अश्विनी रामटेके	(विज्ञान, बी.होक)

भिवापूर महाविद्यालय भिवापूर

शिक्षकेत्तर कर्मचारी वृंद

१.	श्री. संजय चं. मेश्राम	वरिष्ठ लिपीक
२.	श्री. अमोल वि. भगत	कनिष्ठ लिपीक
३.	श्री. शंकर को. फेंडर	शिपाई
४.	श्री. गुलाब र. गेडेकर	ग्रंथालय परिचर
५.	श्री. रत्नाकर रा. कन्नाके	शिपाई
६.	श्रीमती सविता म. झोडापे	शिपाई
७.	श्रीमती. दिपीका वा.पारवे	प्रयोगशाळा सहाय्यक
८.	कु. हर्षलता सु.बोडे	प्रयोगशाळा सहाय्यक
९.	कु. जीजाबाई नं.पराते	प्रयोगशाळा परिचर
१०.	श्री. खुशवंत गो. दमके	प्रयोगशाळा परिचर
११.	श्री. गणेश अ. शहाणे	प्रयोगशाळा परिचर
१२.	श्री. सागर शं. फेंडर	प्रयोगशाळा परिचर

क्षणचित्रे

Dr. Madhusudanji Kothalkar with other delegates hoisting the National Flag on the occasion of Republic Day on 26th January 2023.

उमंग वार्षिकोत्सवात औषधी वनस्पती चे निरिक्षण करताना मा. श्री. यशराजजी मुळक, मा. पद्माकरजी अग्रवाल, प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज व इतर मान्यवर

महाविद्यालयातील नवीन प्रवेशीत विद्यार्थ्यांचे स्वागत प्रसंगी विद्यार्थ्यांना संबोधित करतांना महाविद्यालयाचे प्राचार्य मा. डॉ. जोबी जॉर्ज

राष्ट्रीय सेवा योजनेतील स्वयंसेवक विशेष शिबीरात परिसरात वृक्षारोपण व श्रमदान करतांना

१ डिसेंबर २०२२ रोजी जागतिक एड्स दिनानिमित्त रॅलीचे आयोजन

उमंग वार्षिकोत्सव प्रसंगी समूह नृत्य सादर करताना महाविद्यालयाचे विद्यार्थी

क्षणचित्रे

अर्थशास्त्र अभ्यास मंडळातर्फे अतिथी व्याख्यान प्रसंगी 'स्फितीचे भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील परिणाम' या विषयावर विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करताना प्रा. डॉ. विठ्ठल ठावरी (कला वाणिज्य महाविद्यालय, भिरी)

राज्यशास्त्र अभ्यास मंडळातर्फे अतिथी व्याख्यान प्रसंगी "Indian Government and Politics" या विषयावर विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करताना प्रा. डॉ. दिनकर चौधरी (कला वाणिज्य महाविद्यालय, भिरी)

मराठी अभ्यास मंडळातर्फे अतिथी व्याख्यान प्रसंगी 'बाबा आमटे आणि आजचा युवक' या विषयावर विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करताना प्रा. डॉ. सुनंदा चरडे (कला वाणिज्य महाविद्यालय, भिरी)

समाजशास्त्र अभ्यास मंडळातर्फे अतिथी व्याख्यान प्रसंगी 'महिला सुरक्षा आणि सक्षमीकरण' या विषयावर विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करताना प्रा. डॉ. मीना संत (कला वाणिज्य महाविद्यालय, भिरी)

Under the Banner of subject literary Asociaton of English, Asst. Prof. Dr. Rajesh N. Sonkusare conducted the Guest Lecture at Bhiwapur Mahavidyalaya on 4th May, 2023.

इतिहास अभ्यास मंडळातर्फे अतिथी व्याख्यान प्रसंगी 'संभाजी आणि मुघल' या विषयावर विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करताना प्रा. डॉ. नथ्युजी गीरडे (कला वाणिज्य महाविद्यालय, भिरी)

क्षणचित्रे

राष्ट्रीय सेवा योजना विशेष शिबीराच्या उद्घाटन प्रसंगी शिबीराधीना संबोधित करतांना मा. तहसिलदार श्री. अनिरुध्द कांबळे मंचावर उपस्थित मान्यवर

वणिज्य विभागातर्फे आयोजित 'Inidan Economy Monetary Policy and Challenges' या विषयावरील ऑनलाईन राष्ट्रीय चर्चासत्रात आपले विचार व्यक्त करतांना प्रा. डॉ. इंदू मुजूमदार

वणिज्य अभ्यास मंडळातर्फे शेअर मार्केट गुंतवणूक विषयावर अतिथी व्याख्यान प्रसंगी मार्गदर्शन करताना श्री. नितीन चव्हाण पुणे.

Asst. Prof. Dr. Kailash Gedekar delivering lecture on Crystallography

Inauguration of Science Week by IQAC Coordinator, Asst. Prof. Dr. Vinita Virgandham

Asst. Prof. Ashok Dhoble delivering his Guest Lecture On "Application of Differential Equations"

* अनुक्रम *

मराठी विभाग			
०१.	आई	कु. निशा हिंगे	१४
०२.	एक दिवस तुही जिंकशील	कु. शुभांगी पांडव	१४
०३.	माझी माय मराठी	कु. निशा हिंगे	१४
०४.	रक्षा बंधन	कु. श्वेता निनावे	१५
०५.	प्रसंग	कु. स्वाती ठोंबरे	१५
०६.	गरीबी	कु. राणी हुकरे	१५
०७.	माणुस	कु. पल्लवी र. भोयर	१६
०८.	गुरु	कु. दिव्या बंडुजी वरघने	१६
०९.	हरवली धुक्यात वाट	कु. भारती साखरकर	१७
१०.	आठवण	कु. भारती शहारे	१७
११.	कोरोना	कु. श्वेता तरारे	१७
१२.	हसणं विसरु नका	कु. वैष्णवी साखरकर	१८
१३.	शेतकरी	कु. रुचिता वानखेडे	१८
१४.	जीवनाचे सार	कु. अंकिता ठवकर	१८
१५.	मैत्री	कु. पुनम ईश्वर तितरमारे	१९
१६.	वेड लागलं सोशल मिडीयाचं	कु. सुनिता महारवाडे	१९
१७.	स्त्री जातीच्या मुक्तीसाठी	कु. काजल रा. खोंडे	२०
१८.	अवकळा	अंशुल शहारे	२०
१९.	सुविचार	कु. स्वाती ठोंबरे	२१
२०.	आत्मनिर्भर भारत	कु. प्रगती मालोदे	२१-२४
२१.	युपीएससी व एमपीएससीकडे जाताना	कु. दिव्या वरघणे	२४-२५
२२.	आजचा युवक	कु. रिंकु मेश्राम	२५-२७
२३.	नेताजी सुभाषचंद्र बोस	कपील चौधरी	२७-२८
२४.	स्त्री जन्मा तुझी कहाणी	कु. निशा हिंगे	२८-२९
२५.	आदर्श युवकाची भूमिका	कु. शुभांगी पांडव	३०-३१
२६.	जल संवर्धन	कु. पोर्णिमा परचाके	३१-३२
२७.	स्वामी तिन्ही जगाचा आई बिना भिकारी	कु. अमिषा काकडे	३३

* अनुक्रम *

इंग्रजी विभाग			
01.	Aatm Nirbhar Bharat	Ku. Sakshi Mohod	35
02.	SHE	Ku. Prachi Gedam	36
03.	Albert Einstein	Aaditya Jadhav	36 - 37
04.	Friends	Ku. Divya Warghne	37
05.	Aatm Nirbhar Bharat	Ku. Prachi Gedam	37 - 38
06.	Importance of Life	Ku. Shweta Tarare	39
07.	Impact of Pandemic Covid-19 on Education	Kiran Dhone	39 - 40
08.	Positive Impact of Online Classes on Education	Pravin Mangar	41

अहवाल		
०१.	विभागीय वार्षिक अहवाल	४२ - ४६
०२.	परीक्षा समिती	४७ - ४८
०३.	सांस्कृतिक अहवाल	४९ - ५०
०४.	वार्षिक क्रीडा अहवाल	५१ - ५२
०५.	Library Committee Report	५३
०६.	Students Guidance and Placement Cell	५४- ५६
०७.	National Cadet Corps- N.C.C. Report 2022-23	५७ - ६०
०८.	राष्ट्रीय सेवा योजना - वार्षिक अहवाल २०२२-२३	६१ - ७२

'निर्धार' वार्षिकांक

मराठी विभाग २०२२ - २३

विद्यार्थी संपादक

कु. शुभांगी पांडव

* मार्गदर्शक *
प्रा. डॉ. मधुकर नंदनवार

आई

आई ग आई तू दिसते किती छान
मला बनता येईल का तुझ्या सारखे गुणवान
तुझ्या या पेमाची अनमोल छाया
तुझी माझ्या वरची ती अपार माया
तू लहानपणापासून दिले मला प्रेम
मी कधीच करू शकत नाही
त्याची परतफेड

आई.....

रातभर जागून तू केली माझी काळजी
मला बनता येईल का ग तूझ्या सारखे धाडसी
मी गेली कधी तूझ्या पासून दूर
तूझ्या काळजाला लागे हूरहूर
कस सांगू आई तूलाकी
तूझ्या इतके प्रेम मला कधी कुणी दिले नाही
मायेचा हात डोक्यावरून कधी कूणी घेतला नाही
लिहता लिहता शब्द संपून गेले
मात्र तुझ्या प्रेमाची दखल सूध्दा घेता आली नाही

आई.....

कु. समिक्षा रुपेश पाल
बी.एस.सी. भाग-१

एक दिवस तुही जिंकशील

तिमिरातुन तेजाकडे जाताना.
साथ तुझी ही सोडतील..!
ठेव विश्वास स्वतःवर,
एक दिवस तुही जिंकशील.....!!

जीवनात येतील खूप अडचणी
त्यात येतील खूप संकटे..!
पण त्यासाठी ठेव विश्वास,
एक दिवस तुही जिंकशील.....!!

जरी थकलास आणि हरलास तु.

तुझ्या त्या हरलेला मैदानात जिंकणे दिसते..!
पण त्यासाठी ठेव विश्वास स्वतःवर,
एक दिवस तुही जिंकशील.....!!

रस्ता खूप कठीण असेल.
पण तो निर्णय तुझा असेल..!
ठेव विश्वास स्वतःवर,
एक दिवस तुही जिंकशील.....!!

कु. शुभांगी अरुण पांडव
बी.ए. भाग-२

माझी माय मराठी

मी मराठी, आमची माय मराठी
आमही सगळेच नेहमी म्हणतो
पण एकमेकांशी बोलत असता
मराठीला मात्र कमी गणतो ॥

भाषा सर्वच चांगल्या आहेत
त्यांचा आदर नक्की करावा
पण इतर भाषांचा आदर करताना
माझ्या मराठीचा निरादर नसावा ॥

हाय, हॅलो, गुड मॉर्निंग म्हणताना
फार एज्युकेटेड वाटत
पण शुभ सकाळ म्हणताच चेहऱ्यावर
खिजट हसू का वाटत ! ॥

पूरे झाला आता इंग्रजीना रुबाव,
आणि पुरे तिचे अवडंबर
माझी माय मराठी करण्या श्रेष्ठ
कसा आता तरी कंबर.....

कु. निशा कालिदास हिंगे
बी.ए. भाग-२

रक्षाबंधन

सण हा किती आनंदाचा
भाऊ-बहिणीच्या जिव्हाळ्याचा
नाही हा बंध रेशमाचा
आहे हा बंध प्रेमाचा

बालपणीच्या त्या आठवणींचा
विसर रे नाही पडला
किती भांडलो आपण तरी
तुझ्यावाचून करमेना

कृष्णपरि तू राहा पाठीराखा
विसरु नको कधी मजला
औक्षवंत हो भाऊराया
माझ औक्ष मिळो तुला

राखी बांधण्यासाठी रे तुला
बहिणीची वाढे आतुरता
आठवण तुझी येता क्षणी
नयनी अश्रू ओघळला

बांधतो हा धागा विश्वासाचा
वचन देऊ आपण एकमेकांना
नात्यातील सूगंध नित्य दरवळावा
ईश्वरचरणी हीच कामना

कु. श्वेता अरुण निनावे
बी.ए. भाग-३

प्रसंग

प्रसंग हा असा
येतो अचानक जसा

येतो क्षणात घेऊन
नेतो क्षणात वाहून

मी तर आहे त्याला भिऊन
काय माहित कोणता क्षण जाईल सगळ घेऊन

प्रसंग अवधान ज्याला
तोच पितो आयुष्याचा प्याला

काय माहित कोणता प्रसंग
आहे माझ्यासाठी बनला

ज्याला पाहून
आयुष्य जाईल वाहून

प्रसंगाचा पेच पडला आता मला
पुरे झाले डावपेच एवढेच सांगेल त्याला

कु. स्वाती दिलिप ठोंबरे
बी.ए. भाग-२

गरीबी

गरिबाच्या अंधारातले कसे ।
जगु मी जीवन ॥
शिकवाया पैसे नाही ।
बाप मजुरीला गहान ॥

भारत माय माझी सुटली ।
वर्ष झाले सत्तर काठी ॥
अवं माझ्या मायेच्या ।
लुगड्याला आहेत शंभर गाठी ॥

नाही सरली आता ही ।
दाण्याची भटकण ॥
शिकवाया पैसा नाही ।
बाप मजुरीला गहान ॥

मनातल्या स्वप्नांना मिळेल का आकार ।
शिकणे गेले लई दुर ।
निति बाहेरचे सुधार ॥
कान्हा भाकरीच्या साठी माय
फिरते रानोरान ।
शिकवाया पैसे नाही ।
बाप मजुरीले गहाण ॥

निर्धार

मोठया सावकाराचे पोर ।
शाळेमध्ये गेले ॥
माझा बाप मने मले ।
गाई म्हशी ने चाराले ।
धडधड केले काळजात ।
हृदय आलेया भरुन ॥
शिकवाया पैसे नाही ।
बाप मजुरीला गहान ॥

मॅम मला माझ्या बोले ।
बाबा शिकव न गा मले ॥
बाप मने कसा शिकवू पोरा ।
पैसा पुरेना पोट भराले ।
मन तळमत जाई ।
वर्ष गेले ते लोटुन
शिकवाया पैसे नाही ।
बाप मजुरीले गहान ॥

माझ्या अळानी मायेला वळेल ।
शिक्षण वहिचे दुध ॥
माझा बापही वळला ।
शिक्षण जिजनाचे सुध ।
अर्ध उपाशी राहुनी ।
झोपडीचे जीवन अनं शिक्षण महान
शिकवाया पैसे नाही ।
बाप मजुरीले गहान ॥

कु. राणी प्रभाकर हुकरे
बी.कॉम. भाग-१

माणूस

जिवनात माणसांनी
कुनाला हसु नये,
कुनाचे पाहुन तसेच
स्वतःही करु नये

शहानाच्या संगतीमध्ये
शहाना होशील रे...
वाईटाच्या संगतीमध्ये
वाईट होशील रे.....

गरिबाची मीठ भाकरी
गरिबाघरी मिळेल रे...
याच भाकरीला
मानसाने महत्व दयावे.....

हक्काची तासी नंदा
गवताची झोपडी बरी...
महालाच्या सावलीमध्ये
जाऊन बसु नये.....

कु. पल्लवी र. भोयर
बी.ए. भाग-३

गुरु

“गुरु म्हणजे भक्ती
गुरु म्हणजेच शक्ती,,

गुरुचा करा आठव
गुरु निवारी कर्म साठव

गुरु म्हणजे प्रेमानंद
गुरु तोची सत चित आनंद
गुरुचे करा भजन
गुरु करी दुःख निवारण

गुरु नामाचा महिमा
गुरु नेई मोक्ष धामा

गुरु ज्ञानाची सुरुवात
गुरु अज्ञानाचा अंत

गुरु अनन्य स्मरावा
गुरु चिंतने आठवावा

गुरु माझा योगीराणा
गुरु चरणी श्रद्धा

हीच करितो प्रार्थना
अशी माझी गुरुदक्षिणा....

हरवली धुक्यात वाट

हरवली धुक्यात वाट
तरी पण गुलाबी वाटत होती पहाट.....

निर्मनुष्य वाटेवरती गरीब माय-बापाची
पडत होती प्रकर्षाने गाठ.....

सर्व सजीव सृष्टी दाट हरवलेल्या धुक्यात सुर्य
किरणाची पाहत होती. आतुरतेने वाट.....

बदलुन गेला निसर्गचक्र सारा
सांगता नाही येणार कधी ओढून घेईल आपल्या
जवळीला आयुष्यातील पंचपक्यानांचे वाट.....

झुळूक थंड वाऱ्यामध्ये नकळत यावी हळूवार
स्पर्शाची जुनी लाट तीच स्मृती आपल्या हृदयात
आज ओसंडून आहते वाट.....

मोकाट आहे मन आपलं आठवणीच्या या रम्य
प्रहरी फिरते इकडे तिकडेचोहीकडे अफाट.....

सकाळच्या सुर्य किरणांनी सर्वांच्या आयुष्यात
यावा मधूर शर्करेपा पाक
कधीच न येवो कोणाच्या जीवनात दुःखाची
धुक्याची लाट.....

कु. भारती अरविंद साखरकर
बी.ए. भाग-३

आठवण

आठवण आनंद देणारी
भेटण्यातील व्याकुळता वाढवणारी

जीवाला वेड लावणारी
आत्म्याला हाक देणारी

नात्यातील बंधन जोपासणारी
हृदयाला स्पर्श करणारी

सोबतचा संवाद न्याहाळणारी
विश्वास टिकवून ठेवणारी

सहवासाला सोबत नेणारी
एकांतात स्मरण होणारी

आयुष्यात बहर आणणारी
जीवन जगायला शिकवणारी

चंद्राच्या प्रकाशात रमणारी
वेगळेपण दूर लोटणारी

मनातील भावनांना सावरणारी
जगाचे भान हरवणारी

स्नेहाच्या धाग्यांना जोडणारी
नव्या उमेदीला जागवणारी

नात्यातील प्रेमाला फुलवणारी
आठवण शब्दाचा मर्म कळणारी

कु. भारती गं. शहारे
बी.ए. भाग-२

कोरोना

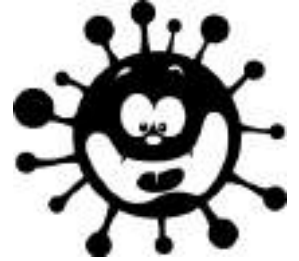
कोरोना आला पाहुणा म्हणून,
वाटले होते जाईल महिनाभर राहून,
पण अंदाज सगळा चुकतच गेला,
मुक्काम त्याचा वाढतच गेला,
हे काही बरे नाही झाले.....

बाजारपेठ बंद झाली,
वाहतूक मंद झाली,
इथपर्यंत ठीक होत रे,
पण शाळाही थंड झाली,
हे काही बरे नाही झाले.....

घरी बसून काम केले,
तरी कुठे वेतन कापले,
तर कुठे भत्ते कापले,
पण कुठे कामावरूनच काढून टाकले,
हे काही बरे नाही झाले.....

तोंडावर मास्क आले,
हातावर सानिटायझर आले,
एकमेकांत अंतर वाढत गेले,
इथपर्यंत ठीक होत रे,
पण शेवटचे चार खादेकरीही परके झाले,
हे काही बरे नाही झाले.....

कु. श्वेता नारायण तरारे
बी.एस.सी. भाग-१

निर्धार

हसणं विसरू नका

जगणं खूप सुंदर आहे,
सतत सतत रूसू नका.....

एक फूल उमललं नाही,
म्हणुन रोपाला तोडू नका.....

सगळं काही मनासारखंच
होतं असं नाही,

जेव्हा मनासारखं झालं होतं,
ते दिवस विसरू नका.....

सुटतात काही हात नकळत,
पण जे हात आहे सोबत,
त्यांना कधी सोडू नका.....

हे वाईट दिवस नक्की सरतील,
तुम्ही मात्र हसणं विसरू नका!

कु. वैष्णवी पांडूरंग साखरकर
बी.ए. भाग-३

शेतकरी

“मी लेकरू मातीचं होणारही मातीचं
मधला काळ, कधी सुपीक कधी नापीक.....

आता आभाळ हे रडे, जमीन ही खंगली
दुष्काळ सुकाळ सुख दुःख्याची सावली.....

कर्जापायी सारा जमीन - जुमला गेला
थडग्यासाठी फळस्त तुकडा बाकी राहिला....

सरकारनं आमाले आता 'तारलं' पाहिजे
नाही त मन म्हणते मी 'वारलं' पाहिजे.....

रुचिता छबिलाल वानखेडे
बी.ए. भाग-२

जीवनाचे सार

जन्माला आला आहेस
थोड जगून बघ
जीवनात दुःख खूप आहे
थोड सोसून बघ
चिमूटभर दुःखाने कोसळू नकोस
दुःखाचे पहाड चढून बघ
यशाची चव चाखून बघ
अपयश येतं निरखून बघ
डाव मांडण सोपं असतं
थोड खेळून बघ
घरटं बांधणे सोपं असतं
थोडी मेहनत करून बघ
जगणं कठीण मरणं सोपं असतं
दोन्हितल्या वेदना झेलून बघ
जीव मरणं एक कोड असतं
जाता-जाता एवढं सोडवून बघ

अंकिता रा. ठवकर
बी.ए. भाग-२

मैत्री

मैत्री असावी अशी
साथ न सोडणारी
रागावणारी पण असावी
आणि हसवणारी
मैत्री असावी अशी.....॥१॥
मैत्री असावी अशी की पाहताक्षणी
आपल्या भावना समजणारी
कधी न रडू देणारी असावी
आपल्या खूशीत मग्न
करून घेणारी असावी॥२॥
मैत्री असावी अशी
ऊन आणि सावली सारखी
दूखात साथ व सुखात आनंद गाजवणारी
जग विरोधात असेल तरी खंभीरपणे
पाठीमागे उभी राहणारी
अशी असावी मैत्री.....॥३॥
मैत्री असावी अशी
मनातील हलचल कळू देणारी
मैत्रीच्या स्वभावात प्रेम शोधणारी
तर चुकीला फटकारणारी
अशी असावी मैत्री॥४॥

पूनम ईश्वर तितरमारे

बी.कॉम. भाग १

वेड लागलं सोशल मिडीयाचं

खूप वेळ असतो इथे व्हाट्सअप स्टेट्ससाठी
रात्रभर जागतो आम्ही फेसबुकच्या स्टोरीसाठी॥
जीव ही धोक्यात घालतो,
होण्यासाठी टिक टॉक स्टार।
इंस्टावर तर भिकही मागतो
एक तर लाइक ठोक न यार॥
खूपच बिजी असतो आम्ही
युटूब ची विडियो पाहण्यासाठी।
पण क्षणही नसतो आमच्याकडे
आई बाबांशी बोलण्यासाठी॥
न्यूजपेपर वाचनं तर आम्ही
विसरूनच गेलो,
जेव्हा पासून हे स्मार्टफोन आले।
व्हाट्सअप चे स्टेट्सच सांगतात
आम्हाला राज्याचे मुख्यमंत्री कोण झाले॥
न करता आम्ही कुठलाही विचार
बरेवाईट मॅसेजही करून टाकतो शेर।
फोन आला हाती की सगळेच
उघडतात जीमेल आणि व्हाट्सअपची खाते।
मग सदैव असतो ऑनलाईन आम्ही,
विसरून जातो सगळेच नाते॥
स्मार्टफोनने तर कमालच केली हो,
सावळेही आता गोरेच दिसू लागले
शहरापासून ते गावापर्यंत ब्युटीप्लस चे वारे वाहू लागले॥
जाणीव कशी होणार आम्हा
बेरोजगार असल्याची,
जेव्हा रोजच मिळतो आम्हा दिड जीबी डेटा॥
संपवण्यातच त्याला वेळ निघून जाते।
कधी-कधी तर आम्हाला दिवसही पडतो छोटा॥
सकाळ संध्याकाळ आणि दुपारी,
पब-जी तर आमचा लय भारी।
चोविसही तास कमीच आम्हाला
अशी ही ऑनलाईन दुनिया न्यारी॥
कु. सुनिता चै. माहारवाड

कु. सुनिता चै. माहारवाडे

बी. ए. २

स्त्री जातीच्या मुक्तीसाठी

स्त्री जातीच्या मुक्तीसाठी, आले महात्मा फुले गं
आले महात्मा फुले, मुलींचे शिक्षण केले खुले गं.....

ना ज्ञान मिळाले कधी, त्या दुबळ्या जातीमधी
फुलू लागल्या कोवळ्या, फुलू लागली फुले गं.....

ओढ ज्ञानाची वाढली, शाळा पोरींची काढली
तेव्हा पासून शिकू लागली, अस्पृश्यांची मुले गं.....

ज्या महान क्रांतीमुळ, समतेशी नाते जुळे
त्या क्रांतीची थोर पताका, अजुनी गगणी डुले गं.....

आज गटाची बाई गं, गीत क्रांतीचे गाई गं,
त्या क्रांतीने स्त्री मुक्तीचे दारच केले खुले गं.....

काजल शंकर खोंडे

बी. कॉम. द्वितीय वर्ष

अवकळा

अवकाळीच्या सर्वत्र
बसत आहेत झळा
ना कुणाची सहानुभुती
ना मनात कळवळा

महागाईने त्यात
घातली आहे भर
संकटाचा पहाड
कोसळतो बळीराजावर

पंचनाम्यांचे काय होईल
कुणीही काही बोलत नाही
सत्तेपुढे शहाणपणा
कुणाचेही चालत नाही

अंशुल सहारे

बी.कॉम. तृतीय वर्ष

सुविचार

- आपण जे पेरतो, तेच उगवतं
- दुःखातून येणारा आनंद सुखमय असतो
- सर्वात मोठे वरदान म्हणजे खरा मित्र लाभणे
- कल्पनाशक्ती ही ज्ञानापेक्षा जास्त महत्वाची आहे.

“चांगला गुरु यशाचे दरवाजे उघडून देऊ शकतो पण त्यातून यशाच्या दिशेने जाण्यासाठी स्वतः लाच चालावे लागते”

‘जो काळानुसार बदलतो तोच नेहमी प्रगती करतो’
सुख व्यक्तीचा अहंकार आणि दुःख व्यक्तीच्या धैर्याची परीक्षा घेते.

ज्या गोष्टी निसर्गाने घडवलेल्या असतात त्यांना कृत्रिम सौंदर्याने कधीच उणीव येत नसते.
पाणी आयुष्यभर झाडाला मोठ करत म्हणूनच की काय पाणी लाकडाला बुडू देत नाही

अगदी आपल्या आईवडिलांप्रमाणे
चेहरा कितीही सुंदर असेना
जर जीभ कडु असली
तर लोक तोंड फिरवून घेतात.

पंख त्यांचेच मजबुत असतात जे एकटे उडतात
आणि प्रवाहा विरुद्ध झेप घेतात
आयुष्यात येणारी संकटे तुम्हाला अधिक मजबुत करतात
परीक्षा म्हणजे स्वतःच्या आत डोकावून पाहण्याची संधी
सत्याचा शेवट सुख समाधानाच्या मार्गाने जातो

समाधानी राहणे हे जगातील सर्वात मोठे सुख आहे.

स्वाती दिलिप ठोंबरे

बी.ए. द्वितीय वर्ष

आत्मनिर्भर भारत

आत्मनिर्भर हा हिंदी शब्द आहे. ज्याचा अर्थ ‘सेल्फ ट्रस्टेड’ असा आहे जो इतरांवर अवलंबून राहणे कमी करतो किंवा इतरांवर अवलंबून नाही. स्वालंबी भारत मुळात कोविड-१९ महामारीच्या वेळी भारतात तयार झाला आहे. सर्व जीवनावश्यक वस्तूंचे स्थायिक पातळीवर उत्पादन सुरू करून भारत आणि भारतीयांना स्वावलंबी बनवणे हे आपले माननीय पंतप्रधान श्री नरेन्द्र मोदीजी खरे स्वप्न आहे.

भारतातील कला आणि संस्कृती पाहिल्यास हे स्पष्ट होते की भारत प्राचीन काळापासून स्वावलंबी आहे. आज कोरोना संकटात तुमच्या कुटुंबाला टिकवून ठेवू शकला आणि त्याच वेळी तुम्ही तुमच्या देशासाठी योगदानही देऊ शकाल तथापी स्वावलंबी हा शब्द नवीन नाही. ग्रामीण भागात कुटिरोदयोगातून तयार होणाऱ्या मालावर कुटुंबाला खर्च आणि त्यातून मिळणारे उत्पन्न हे स्वावलंबी असल्याने बोलले जाते कुटीर उद्योग किंवा घरगुती वस्तू जवळच्या बाजारपेठेतच विकल्या जातात. त्यातील काही पदार्थ दर्जेदार असल्यास इतरत्र मागणी असते सामान्य माणसाच्या भाषेत, जर कच्चा मालापासून वस्तू आपल्या घरच्या जीवनात वापरण्यासाठी बनवल्या जातात तर आपण त्याला स्थानिक साहित्य म्हणतो परंतु सत्य हे आहे की ते एक प्रकारचे आत्मनिर्भर आहे कुटीर उद्योग, साहित्य मत्स्य व्यवसाय इ. ही स्वालंबी भारताची काही उदाहरणे आहेत.

स्वावलंबनाच्या श्रेणीमध्ये शेती, मत्स्यपालन, अंगणवाडीत, उत्पादित होणारे साहित्य इत्यादी अनेक प्रकारची कामे आहेत जी आपल्याला स्वावलंबनाच्या श्रेणीत आणतात अशाप्रकारे आपण आपला कुटुंबाशी गावा-गावाशी आणि एकमेकांशी जोडतो. आपण संपूर्ण राष्ट्रासाठी योगदान देतो अशा प्रकारे आपण भारताला स्वावलंबी भारत म्हणून पाहू शकतो. आपण नैसर्गिक संसाधने आणि कच्चा माल व्द्वारे सहज उपलब्ध वस्तू तयार करू शकतो आणि आपल्या सभोवतालच्या बाजारपेठामध्ये राष्ट्र उभारणीचे स्वप्न बळकट करण्यासाठी आपल्या सर्वाना मदत करू शकता. स्वावलंबी होण्याचे प्रत्येकाचे स्वप्न असते आणि माणसातील हा खरोखरच सर्वोत्तम गुण असतो जर एखादी व्यक्ती स्वावलंबी झाली तर तो प्रत्येक अडचणीला तोंड देत पुढे जातो आणि संकटातून सहजपणे स्वतःला दूर करतो.

स्वतमध्ये स्वावलंबी होऊन प्रत्येक व्यक्ती स्वतःच्या कुटूंबाच्या तसेच देशाच्या उन्नतीसाठी पूर्ण सहकार्य करू शकते. भारत प्राचीन काळा पासून संसाधनानी समृद्ध देश आहे. येथे आपण सर्व प्रकारच्या वस्तू बनवून आणि आपल्या जीवनात वापरून आपले राष्ट्र घडवू शकतो. भारत हा जगातील एकमेव असा देश आहे जिथे सर्वात जास्त नैसर्गिक संसाधने आढळतात जो कोणत्याही देशाच्या मदतीशिवाय स्वावलंबून आणि स्वावलंबनाचे स्वप्न पूर्ण करू शकतो. मात्र भारताला स्वावलंबी बनवण्याचे स्वप्न नवीन आहे हे स्वप्न महात्मा गांधींनी स्वातंत्र्यापासून स्वदेशी वस्तूंचा वापर आणि स्वावलंबनावर भर दिला होता मात्र गरिबी आणि उपासमारीने त्यांचे स्वप्न साकार होऊ शकले नाही.

कोरोना महामारीमुळे गेल्या अनेक महिन्यांपासून संपूर्ण जग बंद आहे. त्यामुळे छोट्या लोकांपासून ते भांडवलदारांपर्यंत प्रचंड नुकसान आणि समस्यांना सामोरे जावे लागत आहे. विशेषत आपल्या लहान आणि मध्यमवर्गीय कुटूंबासाठी अन्न कमावण्याची समस्या खूप वाढली आहे. कोरोना महामारीमुळे कोणत्याही देशासोबत वस्तूंची देवाणघेवान बंद आहे. त्यामुळे मे महिन्यात लोक डाऊनच्या काळात आपल्या पंतप्रधानांशी देशाला स्वावलंबी होण्याचे आवाहन केले 'लोकल फॉर व्होकल' असा नाराही त्यांनी दिला याचा अर्थ स्थानिक पातळीवर बनलेल्या वस्तूंचा वापर आणि प्रचार करणे आणि एक ओळख म्हणून पुढे जाणे. महामारीच्या काळात चीनने भारताच्या डोकलाम सीमाभागावर कब्जा करण्याचा प्रयत्न केला ज्यामध्ये सुमारे २० भारतीय सैनिक शहीद झाले. त्या सीमावादात भारतीय जवानांचे नुकसान झाल्यामुळे देशाच्या कानाकोपऱ्यातुन चिनी वस्तूंचे बंद घालण्याची मागणी होत असल्याने चिनी माल थांबला आणि संपूर्ण देश स्वावलंबी होण्यासाठी पंतप्रधानांनी जल्लोष केला. ते म्हणाले की स्वावलंबी होण्यासाठी घरगुती गोष्टींचा वापर करा जेणेकरून आपले राष्ट्र मजबूत उभे राहू शकेल गेल्या काही महिन्यांपासून कोरोना विषाणूच्या साथीमुळे जग ठप्प आहे त्यामुळे जगभर आर्थिक संकटाचे ढग दाटले आहेत. या मालिकेत भारताने स्वतःला स्वावलंबी बनवून देशाला पुढे नेण्याचा निर्धार केला आहे. जागतिक बंदीमुळे संपूर्ण जगाच्या उत्पादनांवर मोठा परिणाम झाला आहे. त्यामुळे भारताने स्वावलंबी होऊन देशाच्या प्रगतीच्या दिशेने आपले पाऊल पुढे टाकले आहे.

कोरोनाच्या महामारीमध्ये सर्व देश त्याच्या अंतर्गत परिस्थिती आणि समस्या, बेरोजगारी, भूक, वैद्यकीय आणि इतर अनेक समस्यांनी ग्रासले आहेत आणि भारत त्यापैकी एक आहे. या समस्यांशी लढा देण्यासाठी आणि देशाला प्रगतीच्या मार्गावर नेण्यासाठी स्वावलंबी भारताचे स्वप्न पूर्ण करण्यात भारत आघाडीवर आहे.

स्वावलंबी होण्याचे पाच स्तंभ-

भारताच्या आत्मनिर्भरतेचे पाच स्तंभ जे भारताला आत्मनिर्भर बनविण्यात मदत करतील.

अर्थव्यवस्था :- सध्याची भारतीय अर्थव्यवस्था ही एक मिश्र प्रकारची अर्थव्यवस्था आहे. ज्यामध्ये बदल शक्य आहे. अर्थव्यवस्था हा एकमेव मार्ग आहे ज्याद्वारे भारत अधिक स्वतंत्र होऊ शकतो.

तंत्रज्ञान :- भारतातील तंत्रज्ञान खूप प्रगत आहे आणि या तंत्रज्ञानामुळे भारताला जागतिक महासत्ता बनण्याचे धैर्य मिळाले आहे. भारताच्या तंत्रज्ञानाचा यात मोठा भाग आहे. ज्यामुळे भारताला स्वावलंबी बनवता येईल.

पायाभूत सुविधा :- भारतातील पायाभूत सुविधा इतकी मजबूत आहे की ती भारताला स्वावलंबी होण्यास मदत करेल.

मागणी :- भारतातील कच्चा मालाची मागणी इतकी वाढत आहे की आपल्याला शेजारील देशावर अवलंबून राहावे लागते जर आपण कच्चा माल भारतात तयार केला तर अशा परिस्थितीत भारत आत्मनिर्भर होण्याच्या दिशेने वाटचाल करू शकेल.

वाढती लोकसंख्या :- भारताची लोकसंख्याही वणव्यासारखी पसरत आहे. त्यावरही नियंत्रण ठेवण्याची गरज आहे.

जर भारत स्वावलंबी झाला तर अशावेळी भारताला अनेक फायदे होतील ज्यामुळे भारताला नवी ओळख मिळण्यास मदत होईल.

जगातील प्राचीन देशांमध्ये भारताला विशेष स्थान आहे इथली संस्कृती, रंग आणि कला पाहून आपण हे सिद्ध करू शकतो की भारत आधी पासूनच स्वावलंबी आहे. जर आपल्या स्वावलंबनाचा खरा अर्थ माहित असेल तर याचा अर्थ असा आहे की आपण स्वतःच्या कौशल्यानुसार स्वतःला विकसित आणि मजबूत करतो. मग ते लहान पातळीचे असेल किंवा मोठ्या स्तरावर जर आपण छोट्या पातळीवरून स्वतःच्या पातळीवर स्वतःच्या विकास करू तर यासह आपल्या देशाची आर्थिक मार्गांसह अनेक मार्गांनी विकासातही भूमिका असेल आत्मनिर्भरतेचा अर्थ असा आहे की आम्ही त्या वस्तूकडून वाजवी किंमत मिळवून आणि त्यातून आपले उत्पन्न राखण्यासाठी आपल्या घरात कोणतीही सामग्री तयार करू शकतो. कच्च्या माला पासून साहित्य तयार करणे आणि जेथे आवश्यक आहे तेथे भरणे आणि शहरा जवळील बाजार किंवा जवळपासचे छोटेसे गावात विक्री करणे गरजेचे आहे.

या सर्व गोष्टी व्यक्ती शिवाय राज्य आणि देशाला लागू होतात. जर देशाकडे संसाधने उपलब्ध नाहीत तर ती दुसऱ्या देशातील संसाधनाची कमतरता भागवावी लागेल. जर संसाधन करण्यासाठी भागवावी लागेल. जर संसाधन करण्यासाठी सर्व सामग्री त्यांच्याकडे उपलब्ध असेल तर तो तो वापरून तो स्वतः तयार करू शकेल. यामुळे ते स्वयंपूर्णही होईल आणि इतर कोणत्याही देशावर अवलंबून राहण्याची गरज भासणार नाही आपल्या देशातील प्रत्येक स्त्रोत भरपूर प्रमाणात उपलब्ध आहे. परंतु आम्ही अशा बऱ्याच गोष्टी वापरतो ज्या इतर देशांमध्ये बनवल्या जातात. यामुळे आपले नुकसान होते. यासह देशाचेही मोठे नुकसान सहन करावे लागत आहे. आपल्या देशात प्रत्येक स्त्रोत उपलब्ध आहे. जर त्या स्त्रोताचा योग्य वापर करून देशात वस्तू तयार होऊ लागल्या तर त्या देशाचा मोठ्या प्रमाणात फायदा होईल. यामुळे देशातील उद्योगांची प्रगती होईल आणि देशातील प्रत्येक तरुणांना रोजगार आणि देशातील नागरिकांना मिळणाऱ्या प्रमाण आवश्यक वस्तू मिळेल. जर देशात अधिक उद्योग स्थापन केले गेले तर देशात बेरोजगारी कमी होईल आणि देशातील दारिद्र्य संपण्याबरोबरच देशाची आर्थिक स्थितीही लक्षणीय सुधारेल आणि अर्थव्यवस्था खूप मजबूत होईल. मग आपल्या देशाला इतर कोणत्याही देशावर अवलंबून राहण्याची गरज नाही.

अधिक भौतिक बनून आम्ही आपल्या देशाची सामग्री अधिक देशांमध्ये निर्यात करू शकतो. यामुळे आपल्या देशातील आयात कमी होईल आणि त्याच वेळी निर्यातीत मोठ्या प्रमाणात वाढ होईल आता सरकारही स्वावलंबी भारताच्या दृष्टीने खूप चांगली पावले उचलत आहे. मग आपणसुद्धा सरकारला सहकार्य केले पाहिजे आणि देशाला स्वावलंबी बनविण्यात सरकारला मदत केली पाहिजे.

स्वावलंबी भारत योजनेत भारताला प्रत्येक क्षेत्रात सक्षम असणे आवश्यक आहे. ज्यामध्ये ती इतर देशांची मदत होते. स्वावलंबी भारत मोहिमेचे उद्दिष्ट म्हणजे भारतातील संसाधने वापरणे भारतातील अधिकाधिक उद्योगांचे प्रवाह वाढविणे आणि इथल्या प्रत्येक तरुणाला रोजगारक्षम व स्वावलंबी बनविणे हे काम आहे. स्वयंपूर्ण भारतात ज्या क्षेत्रात भारत दुसऱ्या देशाची मदत घेतो त्या प्रत्येक क्षेत्राकडे लक्ष दिले जाईल. मग आपल्याला त्या क्षेत्रात सक्षम बनले पाहिजे. यामुळे देशाच्या विकासात मोठा फायदा होईल आणि भारत एक स्वावलंबी राष्ट्र होईल.

आत्मनिर्भरतेचे फायदे

जर देश स्वावलंबी असेल तर त्याचे बरेच फायदे आहेत.

- इतर कोणत्याही देशासमोर आपला हात पसरण्याची गरज नाही.
- देशात उद्योगाची वाढ होईल.
- देशातील प्रत्येक तरुण यशस्वी. सक्षम आणि रोजगारही असेल.
- देश बेरोजगारासह गरिबीपासून मुक्त होईल.
- देशात आर्थिक पैसा असेल आणि त्याची आर्थिक व्यवस्था अधिक मजबूत होईल.
- कोणत्याही नैसर्गिक आपत्तीच्या वेळी देशात अन्नधान्याची मागणी वाढते. जर देश स्वावलंबी असेल तर त्याला इतर कोणत्याही देशावर अवलंबून राहण्याची गरज भासणार नाही.

आत्मनिर्भरता ही प्रत्येक व्यक्तीसाठी सर्वात मोठी आणि सर्वोत्तम गुणवत्ता आहे. यासह तो स्वतःसाठी एक मोठा आधार बनतो. जर एखादी व्यक्ती स्वावलंबी असेल तर त्याला दुसऱ्याची फार क्वचितच भासेल. येणाऱ्या प्रत्येक

मोठ्या अडचणीवर तो सहज मात करू शकेल. आपण आणि आपला देश प्रत्येक क्षेत्रात स्वयंपूर्ण झाला पाहिजे हे आपण ठरविल्यास आपला देश विकसित देश होण्यापासून काहीही रोखू शकत नाही. जेव्हा आपला देश पूर्णपणे स्वयंपूर्ण होईल तेव्हा तो योग्य मार्गाने स्वतंत्र होईल आपण आपला देश स्वावलंबी बनविण्यासाठी सर्वतोपरी प्रयत्न केले पाहिजे आणि देशात तयार होणाऱ्या Everything या प्रत्येक वस्तूचा उपयोग आपणच केला पाहिजे यामुळे आपला देश स्वावलंबी आणि आर्थिक दृष्ट्या बळकट होईल आणि इतर कोणत्याही देशावर अवलंबून राहण्याची गरज भासणार नाही.

प्रगती गो. मालोदे
बी.कॉम भाग-१

युपीएससी व एमपीएससीकडे जाताना

२१ वे शतक हे स्पर्धेचे युग मानले जाते. आज ही स्पर्धा फक्त एक दोन क्षेत्रात नसुन प्रत्येक क्षेत्रात केली जाते. त्यात शिक्षण, माहिती, तंत्रज्ञान उदयोग व उदयोगधंदे अशा सर्वच क्षेत्रात केली जाते.

पण सध्या युशिक्षित बेरोजगाराची संख्या वाढली आहे. याचे मुख्य कारण म्हणजे शिक्षणादरम्यान ध्येयनिश्चिती न करणे पण स्पर्धेचे युग असल्या मुळे प्रत्येक विद्यार्थी व विद्यार्थिनी स्पर्धात्मक परीक्षांकडे येत आहेत. तशी ही गोष्ट चांगलीच आहे. पण याचा लाभ प्रत्येकच विद्यार्थ्याला मिळत नाही.

सद्य स्थितीत स्पर्धा परीक्षा म्हणजे युपीएससी, एमपीएससी, बँकिंग या क्षेत्राकडेच ओढा दिसतो.पण एक प्रशासकिय अधिकारी घडवणाऱ्या संस्थांमध्ये खुप स्पर्धा होत आहेत. प्रसंगी स्वतःचे ध्येय निश्चित नसणाऱ्या व ईच्छेविरुद्ध या संस्थाकडे वळणाऱ्या विद्यार्थ्यांना अपयश येत असते. याकडे वळण्याचे दुसरे कारण म्हणजे संघ लोकसेवा आयोग व राज्य लोकसेवा आयोग हे मान व प्रतिष्ठा तसेच भक्कम पगार देणारे मानले जातात. त्यामुळे कुणाच्या तरी सागण्यावरून व पालकांच्या दबावाखाली काही विद्यार्थी या क्षेत्राची निवड करतात तर एक स्थिर जीवनशैली मिळत असल्याने आपणही ही क्षेत्रे निवडली पाहिजेत, ही भावना निर्माण होते, हे कितपत योग्य आहे. मुळात आपण हे लक्षात घेतले पाहिजे की' स्कोप किंवा वाव हा त्या अभ्यासक्रम, व्यवसायाला पगार किंवा इतर गोष्टींना नसुन नोकरी करणाऱ्या त्या अधिकाऱ्याला व त्याच्या कलागुणांना असतो.

स्पर्धा परिक्षांकडे वळवण्याचा निर्णय हा स्वतःचा असावा, कारण स्पर्धा परीक्षेकरिता मेहनत ही स्वतः त्या विद्यार्थ्यालाच करावी लागते.

* स्पर्धा परीक्षेकडे वळताना किंवा करिअरची निवड करताना संबधित क्षेत्राची इत्यभुत माहिती काढायला हवी.

* नागरी सेवा परीक्षेचे ध्येय असणाऱ्या विद्यार्थ्यांना विविध क्षेत्रातील घटकांची आवड असावी. समाजात घडणाऱ्या

घटनाबदल जागरूकता जोपासली पाहिजे.

* नागरी सेवेकडे जाण्याची आवड असणाऱ्यामध्ये नेतृत्व गुण संवादकौशल्य जोपासली पाहिजेत.

* संबंधित क्षेत्रात निवड झालेल्या अधिकाऱ्यांची मुलाखत घंऊन कामाचे स्वरूप लक्षात घेतले पाहिजे व ते काम आपल्याला आवडेल का याचा विचार करायला पाहिजे.

* मुख्य म्हणजे स्पर्धा परीक्षेकरिता लागणारी प्रचंड मेहनत दृढ इच्छाशक्ती, प्रामाणिक प्रयत्न, वेळेचे व अभ्यासाचे योग्य नियोजन व अपयश पचवण्याची क्षमता आपल्या अंगात आहे का? या प्रश्नाचं समाधानकारक उत्तर आपल्याकडे असेल तर निश्चितच नागरी सेवासह इतरही स्पर्धा क्षेत्राकडे वळावे. आवड व छंदातुनही उत्तम करिअरची निवड करता येते.

आपण आवडीच्या क्षेत्रात करिअरची निवड केल्यामुळे आपणास आनंद मिळून त्या कामात आपली अभिरुची वाढते व त्या क्षेत्रात नवे काही करण्यासाठी जीव ओतुन काम करतो.

करिअरमध्ये यशस्वी व्हायचे असल्यास आपली क्षमता ओळखून व योग्य विचारांती निर्णय घेतल्यास लवकर यश मिळते. मुख्य म्हणजे प्रत्येक विद्यार्थ्याने आर्थिक स्थर्य किंवा प्रतिष्ठा मिळवण्याच्या उद्देशाने कुठल्याही क्षेत्राकडे जाऊ नये. तसेच एमपीएससी व युपीएससी हे उत्तम नागरिक व प्रशासकिय अधिकारी घडवणाऱ्या संस्था आहेत.

कु. दिव्या बंडुजी वरघणे
बी.ए. भाग-२

आजचा युवक

चला युवकांनो देश घडवू या !

जगात लोकसंख्याच्या बाबतीत भारत दुसऱ्या क्रमांकावर असलेला देश आहे. आज भारतात देशाची लोकसंख्या सव्वाशे कोटीच्या वर पोहचलेली आहे. यात २० टक्के बालक आणि २० टक्के वृद्ध वर बाकी ६० टक्के च्या वर तरुणाची संख्या आहे. हे विशेष म्हणूनच भारताला तरुणाचा देश असे संबोधले जाते. ज्या देशात ऐवढ्या मोठ्या प्रमाणात तरुणाची संख्या असेल तर त्या देशाची प्रगती लक्षणीय आणि वेगात असायला पाहिजे पण नेमके उलट या ठिकाणी पहायला मिळते. आम्हच्या कडे मनुष्यबळ, शक्ती आणि युक्ती सर्व आहे, तरी भारत आज स्वातंत्र्याच्या सत्तरीत असुन देखिल प्रगती प्रथावरच आहे म्हणजे अजुनही रस्त्यावर आहे. त्याला अजुन खुप काही करणे शिल्लक आहे. असे का? आज आपण जपान या देशाच्या विकासाकडे पाहिले तर लक्षात येईल की त्या देशाने कमी वेळात एवढी प्रगती कशी केली असेल? त्याला एकमेव कारण म्हणजे तेथील कोणताच व्यक्ती रिकामा नसतो. बेरोजगार नसतो तो सदानकदा काही न काही काम करित असतो.

आळस हा मानसाचा शत्रु आहे. हे गौतम बुद्धाचे वचन त्यांनी आत्मसात केले म्हणून आज जपान मधील प्रत्येक वस्तु देश विदेशात आढळून येते. येथे आपल्या देशात आळस हा मानसाचा शत्रु नसुन मित्र बनला आहे. काम करणाऱ्या युवकापेक्षा बेरोजगार युवकांची संख्या भरमसाठ आहे. व्यक्तीच्या हाताला काम असेल तर त्या ठिकाणी फक्त त्या व्यक्तीचा विकास होत नसुन त्यांच्या सोबत त्याच्या कुटूंबाचा, समाजाचा, गावाचा, राज्याचा पर्यायाने देशाचा विकास होतो. परंतु आपल्या देशातील युवकांना रोजगार का मिळत नाही किंवा युवक असे भटकण्याच्या कोंडीत का सापडत आहेत? यावर विचार करणे आवश्यक आहे. स्वातंत्र्याच्या शंभरीत तरी भारत जगाच्या नकाशावर ठसा उठून दिसण्यासाठी आज या समस्येची उकल शोधणे किंवा

यावर संशोधन करून त्यावर उपाययोजना करणे गरजेचे आहे.

बेरोजगार युवक :-

देशात सध्या दोन प्रकारचे बेरोजगार आढळून येतात. अशिक्षित आणि सुशिक्षित युवक बेरोजगार अशिक्षित मंडळी त्यांना ज्याप्रकारचे काम जमते त्याप्रकारचे काम ढोर मेहनत करतात. त्याचा म्हणावा तसा मोबदला त्याला मिळत नाही म्हणून खुप कष्ट आणि काम करून देखील त्याच्या आणि त्यांच्या कुटूंबाचा विकास होत नाही. त्याच्याकडे शक्ती आहे मात्र त्या शक्तीचा वापर योग्य प्रकारे कसा करावा याचे ज्ञान नसल्यामुळे त्याची पुर्ण मेहनत त्याचा विकास करू शकत नाही. त्यासाठी या युवकांना प्रथम आपल्या शक्ती आणि त्याच्या किंमतीची जाणिव करून द्यायला हवी. अश्या बेरोजगार युवकांची संख्या तुलनेने कमी आहे. मात्र सुशिक्षित बेरोजगार युवकांची संख्या भरपूर आहे. ज्याचा विपरीत परिणाम देशाच्या विकासावर होत आहे. वयाची १८ वर्षे पुर्ण झाली की, तो भारताचा सक्षम नागरिक बनतो. त्याला मतदान करण्याचा अधिकार प्राप्त होतो. या वयापर्यंत त्याचे उच्च माध्यमिक शिक्षण देखिल पुर्ण झालेले असते. येथुन पुढे त्याच्या जिवनाला कलाटणी मिळणार असते. या वयात घेतलेल्या निर्णयावर संपुर्ण आयुष्य अवलंबून असते. येथील निर्णय अचुक असणे आवश्यक असतात आणि येथेच चुका होताना दिसून येत आहेत. म्हणून खुप मोठी समस्या निर्माण होत आहे. माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक शिक्षण घेताना मुलांना भविष्यातील त्याचे चित्र दाखविण्याचे काम शिक्षणाच्या माध्यमातून येथे करायला पाहिजे. काही व्यवसायीक शिक्षणाची ओळख येथे झाल्यास मुले त्या अभ्यासक्रमाकडे वळू शकतील त्यांच्या मध्ये व्यवसाय विषयी गोडी निर्माण होईल. सर्वच मुले हुशार नसतात त्यामुळे त्याच्या क्षमता ओळखून तसे शिक्षण घेण्याची सुविधा या स्तरावर मिळाले तर योग्य राहते. मात्र याच ठिकाणी मुलांना मार्गदर्शन मिळत नाही आणि भविष्यात ते भटकतात.

एखादे कौशल्यपुर्ण शिक्षण पुर्ण केल्यास शिकलेल्या माणसाला त्यात मार्ग सापडतो. मात्र युवक या क्षेत्रात येण्यास तयार नाहीत त्यांना बेकार फिरणे आवडत आहे. मात्र काम करणे अजिबात आवडत नाही कारण त्यांना

या विषयी काहीच गंध नसतो विपरित परिणाम युवकाच्या जिवनावर झाला आहे किंवा होत आहे. रिकाम्या मानसाच्या डोक्यात भुताचा वायु असतो असे इंग्रजीत एक वाक्य आहे. त्यानुसार बेरोजगार युवक म्हणजे रिकामी डोके त्यामुळे त्यांच्या डोक्यात नेहमी भुताचा वायु असतो.

ते देशाच्या प्रगतिचे विचार करण्याऐवजी देश विघातक किंवा वाईट काम करण्यास प्रवृत्त होत आहेत समाधानकारक जिवन जगण्यासाठी सर्वात महत्वाचे आहे पैसा आणि पैसा कमविण्यासाठी काम करावे लागते. दे रे हरी पलंगावरी या वृत्तीनुसार आळसी बनलेल्या युवकांना काम न करता झटपट खुप पैसा मिळावा अशी अपेक्षा असते आणि त्यासाठी ते कोणतेही काम मग ते चांगले असो किंवा वाईट याचा अजिबात विचार न करता. काम करायला तयार असतात. याचाच गैरफायदा काही लोक घेतात देश विघातक कार्य करणारे काही समाजकंटक लोक अशा गरजू युवकांना अलगत जाळ्यात अडकवितात आणि मग सुरू होतो त्याचा जिवघेणा प्रवास ते अशा दलदलमध्ये फसतात की त्याची ईच्छा असुन देखिल त्यांना बाहेर पडता येत नाही. दहशतवादी किंवा नक्षलवादी बनण्यात युवकाची संख्या मोठी असण्यामागे हेच कारण नसेल कशावरून? हाताला काम नसल्यामुळे हे युवक वाईट व्यसनाच्या विळख्यात अडकले आहेत. दारू पिणे, तंबाखु खाणे, चरस, गांजा, अफु यांचे सेवन करणे आणि समाजात गैरवर्तन करणे असे प्रकार वाढीस लागते. त्यास फक्त एकच कारण आहे ते म्हणजे युवकांच्या हाताला काहीच काम नसणे. त्यामुळे युवकास काम देणे गरजेचे आहे.

रिकामटेकडे इकडून तिकडे फिरणे, दिवसभर अन रात्रभर फेसबुक आणि व्हाट्सअॅप यासारख्या सोशल मिडीयाचा जास्त वापर करणे, मित्रांसोबत अवांतर गप्पा मारत बसणे याशिवाय सध्या युवकांना दुसरे काहीच काम दिसत नाही. मुले रिकाम्या हाताने फिरत आहेत. याची काळजी त्या युवकापेक्षा त्यांच्या पालकांना जास्त आहे. शिक्षण घेतलेला युवक आज शेतात काम करायला तयार नाही मग एवढं शिक्षण घेवून काय फायदा असे त्याचे बोलणे असते. यात युवकाची स्थिती मात्र 'धोबी का कुत्ता ना घरका ना घाटका' सारखी झाली आहे. काम नसलेल्या

व्यक्तीला समाजात दुय्यम स्थान असते असे म्हणण्यापेक्षा कुणीही विचारत नाही. समाजात आपली पत आणि प्रतिष्ठा मिळविण्यासाठी काम करणे अत्यंत महत्वाचे आहे.

देशातील गलिच्छ राजकारणाचे युवक बळी पडत आहेत. हुशार राजकारणी मंडळी या युवकांचा निवडणुकीच्या कामासाठी तात्पुरता वापर करतात. आणि निवडणूक संपल्यावर वाऱ्यावर सोडून देतात काही ठिकाणी असे दिसून आले की, बरीच नेते मंडळी आपल्या सोयीसाठी काही युवकांचे पालनपोषण करतात. त्यांना आळशी बनवितात. यामुळे आत्ता युवकांनी जागे होऊन स्वतः राजकारणात शिरकाव करणे आवश्यक आहे. त्या शिवाय देशाची प्रगती आवश्यक आहे. युवकांनी रोजगाराच्या मागे न धावता आपण रोजगार तयार करणे देशाची गरज आहे. आज भारत देशाला नरेंद्र मोदी सारखे हुशार पंतप्रधान लाभले आहेत. त्यामुळे जगाचा भारत देशाकडे पाहण्याचा दृष्टीकोण देखिल बदलला आहे.

मेक इन इंडिया सारखे उपक्रम देशात चालू झाले आहेत. आज देशाला हुशार उद्योगी आणि कर्तबगार युवकाची खरी गरज आहे युवक मित्रांनो आळस झटका आणि कामाला लागून एक समृद्ध भारत घडवू या!

कु. रिकु रमेश मेश्राम
बी.कॉम. भाग-३

नेताजी सुभाषचंद्र बोस

भारताच्या स्वातंत्र लढ्यात महत्वाची भूमिका बजावणारे नेताजी सुभाष चंद्र बोस यांचा जन्म २३ जानेवारी १८८७ ला ओडीसा राज्यातील कटक शहरात असलेल्या एका बंगाली हिंदु परिवारात झाला. त्यांच्या वडीलांचे नाव जानकी नाथ बोस व आईचे नाव प्रभावती होते. जानकी नाथ हे कटक शहरातील प्रसिद्ध वकील होते. प्रभावती आणि जानकी नाथ बोस यांना १४ अपत्य होती. ज्यात ६ मुली व ८ मुले होते सुभाष चंद्र हे त्यांचे ९ वे पूत्र संतान होते.

नेताजींनी आपले प्रारंभिक शिक्षण कटक मधील रेवेनशा कॉलेजियेट स्कूल मधून पूर्ण केले. त्या नंतरचे त्यांचे शिक्षण कलकत्यातील के प्रेजिडेंसी कॉलेज आणि स्कॉटिश चर्च कॉलेजमध्ये झाले. नेताजींनी १५ वर्षांच्या लहान वयातच स्वामी विवेकानंदाचे सर्व साहित्य वाचून टाकले. कॉलेज मधील शिक्षण पूर्ण केल्यावर त्यांच्या आई वडीलांनी, इंडियन सिव्हिल सर्व्हिसच्या तयारीसाठी त्यांना इंग्लंडमधील केब्रिज विश्व विद्यालयात पाठवून दिले. इंग्रज शासनाच्या काळात भारतीयांना सिव्हिल सर्व्हिसमध्ये जाणे फार कठीन होते. परंतू तरिही नेताजींनी सिव्हिल सर्व्हिसच्या परिक्षेत चौथ्या क्रमांकाचे स्थान प्राप्त केले. १९३७ मध्ये नेताजींनी आपली ऑस्ट्रेलियातील सेक्रेटरी रामिलाशी लग्न केले. त्या दोघांना अनिता नावाची एक मुलगी सुद्धा झाली. जी सद्या जर्मनी मध्ये सहपरिवार राहत आहे. जर्मनीत असतानाच नेताजी हिटलरला जाऊन भेटले त्यांनी देशाला स्वतंत्र करण्यासाठी काही महत्वाची कार्ये पण केली. १९४३ मध्ये त्यांनी जर्मनीला सोडून दिले व तेथून ते जापान जाऊन पोहोचले. जापानमधून सिंगापूर ला गेले. जिथे कॅप्टन मोहन सिंह द्वारा स्थापित आझाद हिंद सेना ची कमान त्यांनी आपल्या हाती घेतली. त्या काळात रास बिहारी बोस आझाद हिंद सेनेचे प्रमुख नेता होते. नेताजींच्या नावाने प्रसिद्ध असलेले सुभाषचंद्र बोस यांनी सशस्त्र क्रांतीद्वारे भारताला स्वतंत्र करण्यासाठी आझाद हिंद सरकार ची स्थापना केली तसेच "आझाद हिंद फौज" ला गठित केले. या संघाच्या प्रतिक चिन्ह असलेल्या झेंड्यावर डरकाळी मारणाऱ्या वाघाचे चित्र होते. नेताजी आपल्या आझाद हिंद फौज सोबत ४ जुलै १९४४ ला बर्मा पोहोचले. इथेच त्यांनी आपला प्रसिद्ध नारा "तुम मुझे खुन दो मै तुम्हे आझादी दुंगा" दिला. १८

ऑगस्ट १९४५ ला टोकियो जाताना तैवान जवळ हवाई दुर्घटने दरम्यान नेतार्जीचा मृत्यु झाला, परंतु त्यांचे मृत शरीर मिळाले नाही. म्हणूनच नेतार्जीच्या मृत्यूचा कारणांवर आज देखील विवाद सुरू आहे.

कपिल रमेश चौधरी

बी.ए. भाग-३

स्त्री जन्मा तुझी कहाणी

‘स्त्री जन्मा तुझी कहाणी

हृदयी पान्हा नयनी पाणी’

स्त्रीची अनेक रूपे आहेत. पूर्ण विश्वाला व्यापून टाकणारी म्हणजे स्त्री. आध्यात्माने स्त्रीला दिलेले अनन्यसाधारण महत्व स्त्री म्हणजे ईश्वर व आत्मा यांचे मिलन. विश्वनिर्मिती हे सर्व असूनसुद्धा स्त्री अबला! पण आज तीची शोकांतिका समोर येते. महाभारताच्या काळापासून आजपर्यंत स्त्रीचा स्वार्थासाठी वापर केला गेला. तिच्याकडून प्रचंड अपेक्षा केल्या गेल्या. जन्माला आल्यापासून अंतापर्यंत अपेक्षा पूर्ण करता करता ती आपले अस्तित्वच विसरून गेली. मुलगी म्हणून आई- वडिल यांची अपेक्षा, पत्नी म्हणून पतीचे अपेक्षा, समाज, कुटुंबातील सदस्यांची अपेक्षा, आई झाली की मुलांच्या अपेक्षा हे सर्व करतांना स्वतःच्या अस्तित्वाचा विचार तीने कधीच केला नाही. आपल्या पतीसाठी डोळ्यांवर पट्टी बांधून गांधारीने पत्नीत्व धर्म निभवला. उर्मिलेचे आयुष्य लक्ष्मणाच्या प्रतिकेत संपले अशा आज अनेक स्त्रीया आहेत. ज्या अनिच्छेने जगतात इतकेच नव्हे तर स्त्री सहनशील आहे. म्हणून अनेकांचे संसार शाबूत आहेत. नाही तर पाश्चात्य पद्धतीने सकाळी लग्न तर संध्याकाळी घटस्फोट झाला असता पण आज गरज आहे. स्त्री जागृतीची, डोळसपणे जगण्याची, आपले अस्तित्व शोधण्याची प्रथम स्त्रीने आपल्या स्त्रीत्वाचा अभिमान बाळगला पाहिजे. मुलगी जन्माला येण्यापासून रोखू नये. यामुळे समाज संतुलित राहिल पण याचबरोबर स्त्रीला समाजात वावरणे सहज व सुरक्षित होईल.

प्रचलित समाजाने स्त्रीला शिक्षणापासून वंचित ठेवले पण सावित्रीबाई फुले यांच्या कर्तृत्वाने शिक्षणाची द्वारे खुली झाली. समाजात प्रत्येक क्षेत्रात स्वतःला पूर्णपणे झोकून देणाऱ्या स्त्रीची प्रगती दिवसेंदिवस गतिमान होऊन देशाच्या प्रमुख पदावर स्त्री विराजमान झाली. निसर्गाने अबला बनविलेल्या स्त्रीने आपली शेतीपासून अवकाशापर्यंत प्रगती केली. स्त्री पुरुषाच्या बरोबरीने समाजात वापरले आहे. पण स्त्री खऱ्या अर्थाने मुक्त झाली का? स्त्रीने आज जागे व्हावे व प्रचलित कर्मठ समाजबंधने झुगारून आपल्या स्त्रीमुक्तीचा झंझावत सुरू करावा.

स्त्री -मुक्ती म्हणजे काय? हे प्रथम जाणावे पॅट - शर्ट घालून अवेळी घरांबाहेर पडणे किंवा घरी येणे म्हणजे स्त्रीमुक्ती नव्हे. शिक्षणाच्या नावाखाली गैर मार्गाने जाणे, आधुनिकतेच्या नावाखाली जुन्या वयस्क व्यक्तींचा अपमान करून कुटूंब स्वास्थ, प्रेम बिघडवून पार्टी सभा करणे म्हणजे स्त्रीमुक्ती नव्हे, स्त्री मुक्ती म्हणजे नवीन विचार, आदर्श जोपासून पुढे जाणे, शिक्षणाबरोबर विनय संस्कार व संस्कृती यांची जोपासना करून अंधश्रद्धा झुगारून नवीन विचार स्वीकारणे म्हणजे स्त्री-मुक्ती समाजात स्त्रीयांच्या आत्महत्तेचे प्रमाण वाढत चालले आहे. ही बाब गंभीर नाही का? समस्यांवर उपाययोजना करून त्यातून बाहेर पडण्याचे प्रयत्न केले पाहिजे. यासाठी समाज व आई - वडिल यांचे सहकार्य मोलाचे ठरते.

आजची स्त्री सक्षम बनली पाहिजे, शिक्षणाबरोबर नवीन विचारधारा घेवून स्त्रीने मनाने व शरीराने सुदृढ होणे आवश्यक आहे. कारण आजच्या स्त्रीला वाचविण्यासाठी कोणताही कृष्ण येणार नाही. कारण हे राज्य आहे अधर्माचे आज रिकू पाटिलची पुनरावृत्ती होता कामा नये. यासाठी गरज आहे शिक्षणाची, विज्ञानाची, तंत्रज्ञानाची कास धरून उत्तरोत्तर प्रगती करणे गरजेचे आहे. नाहीतर पुन्हा रावणचे राज्य होईल. तिथे असेल फक्त पैशासाठी सत्तेसाठी व्यभिचार, अत्याचार, शोषण या सर्वात स्त्री भरडली जाईल. आज स्त्री सक्षम बनली पाहिजे आज आदर्श पीढी घडवायची असेल तर त्यासाठी स्वतःपासून सुरुवात करा. समाजात जे स्वतःला ज्ञानी, शिक्षित समजतात हे लोक ज्ञानाचा उपयोग पैशासाठी करतात. मुळात मुलीला जन्माला घालू इच्छित नाहीत. आणि जन्माला घातलेच तर तीला दुय्यम स्थान दिले जाते. परिणाम स्वरूप मुलगा भविष्यात आई - वडिलांचे प्राण घेण्यास मागे पुढे पाहत नाही. तेव्हा मुलांना दोष देऊ नका कारण.

मुल म्हणजे मातीचा गोळा

आकार द्यावा तशी मूर्ती घडते'

आज स्त्रीवर फार मोठी जबाबदारी आहे. उद्याचा आदर्श समाज घडवून समाजाचा न्हास थांबविणे तिच्या हाती आहे. जिच्या हाती पाळण्याची दोरी ती जगाची उद्दारी, एड्स सारख्या भयावह रोगाने आज थैमान घातले आहे. मुलींनी डोळसपणे समाजाकडे व जीवनाकडे पाहावे. खोट्या सुखाच्या कल्पनेत रममान होण्यापेक्षा वास्तवाचे भान ठेवून यशस्वी जगावे. लग्नाच्या वेळी पत्रीका, घराणे, संबंध

पहाण्यापेक्षा मुलांचे कर्तृत्व, नीतीमत्व, वैद्यकीय तपासणी यावर भर द्यावा. आंधळेपणाने प्रेम न करता डोळसपणे जीवन सवंगडी शोधावा. तरच जीवन यशस्वी होईल. म्हणून मी असे म्हणेन

'नारी नारी मत कहो

नारी एक नार की शान

जिससे पैदा हुए, है राम,

कृष्ण, हनुमान।।'

निशा कालिदास हिंगे

बी. ए. भाग २

आदर्श युवकाची भूमिका

स्वावलंबन म्हणजे स्वतःच्या पायावर उभे राहण्याची क्षमता मिळणे. कोणावरही अवलंबून न राहता आर्थिक, राजकीय, सामाजिक दृष्ट्या स्वतःच्या पायावर उभे राहायचे आहे.

केंद्र सरकार स्वावलंबी भारत योजनेअंतर्गत देशाच्या गरजेच्या सर्व वस्तुंचा प्रचार करून 'मेक इन इंडिया' आणि मेक इन इंडिया यांचा प्रचार करून या मोहिमेवर भर देत आहे. आज भारताला स्वातंत्र्य मिळून सात दशकाहुन अधिक काळ लोटला आहे. या सात दशकामध्ये भारताने अनेक कामगिरी केली आहे.

भारताने अनेक छोट्या-मोठ्या क्षेत्रात आपली प्रगती दाखवली आहे. पण आजही अनेक क्षेत्रे आहेत ज्यावर आपण इतर जागतिक शक्तींवर अवलंबून आहोत. विशेषतः कोरोना महामारिच्या युगानंतर संपुर्ण अर्थव्यवस्थाच ठप्प झाली आहे. अशा परिस्थितीत देशाला नव्या रणनीतीसह उभे राहावे लागणार आहे.

नवीन जागतीक परिस्थितीत, जेव्हा आपण स्वावलंबी होऊ तेव्हाच आपण जागतिक शक्तींशी स्पर्धा करू शकू आपल्याला आवश्यक असलेल्या गोष्टींसाठी इतर देशावरील आपले अवलंबित्व कमी होईल. आत्मनिर्भरता हा शब्द स्व आणि अवलंबित्व या दोन शब्दापासून बनलेला आहे.

ज्यामध्ये आत्मा म्हणजे आत्मनिर्भर म्हणजे स्वावलंबी. म्हणजेच स्वतःवर अवलंबून राहाणे. आपल्या गरजांसाठी इतरांवर अवलंबून न राहणे म्हणजेच स्वावलंबी असणे आणि स्वावलंबी असणे हे प्रत्येक व्यक्तीचे, समाजाचे, राष्ट्राचे स्वप्न असते.

स्वातंत्र्य मिळाल्यापासून भारत सातत्याने स्वावलंबाकडे वाटचाल करत आहे. आणि जागतिक माहासत्ता म्हणून उदयास येत आहे. आणि भारतामध्ये अनेक सामाजिक आणि आर्थिक बदल झाले आहेत आणि

या कारणास्तव भारताची अर्थव्यवस्था आज आशियातील तिसरी सर्वात मोठी अर्थव्यवस्था आहे.

स्वातंत्र्यानंतर म्हणजेच या ७५ वर्षांत भारताने जवळपास सर्वच क्षेत्रात विकास केला आहे. स्वातंत्र्याच्या वेळी पडझड झालेल्या इमारतीच्या ढिगारात हा देश आपल्याला मिळाला. देशातील शेतकरी, मजुर, अर्थतज्ञ, व्यापारी, अभियंता, शास्त्रज्ञ यांच्या अहोरात्र मेहनतीमुळे आज आपण आपल्याच देशात सुईपासून चंद्रयान बनवू शकलो आहोत. कोणत्याही देशाचे भवितव्य हे त्या देशातील मुलांवर आणि तरुणांवर अवलंबून असते.

म्हणजेच स्वावलंबी भारताचे स्वप्न फक्त आपल्या देशातील मुलांवर अवलंबून आहे. असे आपण म्हणू शकतो आणि केवळ विद्यार्थी आपल्या देशाला आर्थिक, सामाजिक, बौद्धिक, धार्मिक आणि आध्यात्मिक दृष्ट्या जगामध्ये एक अद्भूत ओळख देऊ शकतात. आणि या सगळ्यासाठी विद्यार्थ्यांचे शिक्षण होणे अत्यंत गरजेचे आहे. जेव्हा आपण देशातील मुलांना शिक्षण देतो, तेव्हा स्वावलंबी भारतामध्ये आपलेही योगदान आहे. कारण विद्यार्थीच भविष्यात देशाला योग्य दिशा आणि दशा देऊ शकतात.

त्याच बरोबर आजचा युवक आपल्या शिक्षणाचा उपयोग आपल्या देशाच्या आणि समाजाच्या विकासासाठी, चांगल्या कामासाठी करणे ही कर्तव्य आहे. आजचा युवक देशाच्या राष्ट्रीय विकासात बदल आणतात. पण त्यांना योग्य मार्गदर्शन मिळाले नाही तर राष्ट्रीय विकास होऊ शकत नाही. आणि राष्ट्राचा विकास झाला नाही तर भारत स्वावलंबी होणार नाही. त्यामुळे आजच्या युवकाला योग्य मार्गदर्शन मिळावे, जेणेकरून ते देशाचे नाव रोशन करू शकतील. कोणताही तरुण बेरोजगार राहू नये यासाठी केंद्र आणि राज्य सरकारने अनेक योजना राबवल्या आहेत.

स्वामी विवेकानंद यांच्या जिवनातील आजचा युवक कसा असावा हे आपल्या पुढील काही वाक्यांवरून समजून येईल.

चेहऱ्यावर तेज आहे.
 देहामध्ये शक्ती आहे.
 मनामध्ये उत्साह आहे.
 बुद्धीमध्ये विवेक आहे.
 हृदयामध्ये करुणा आहे.
 मातृभूमीवर प्रेम आहे.
 इंद्रियावर सयम आहे.
 मन ज्याते स्थिर आहे.
 आत्मविश्वास दृढ आहे.
 इच्छाशक्ती प्रबळ आहे.
 धाडसाचे बळ आहे.
 सिंहा सारखा निर्भय आहे.
 ध्येय ज्याचे उच्च आहे.
 व्यसनापासून मुक्त आहे.
 जीवनामध्ये शिस्त आहे.
 प्रेमळ ज्याचा सुर आहे.
 मानवता हेच कुळ आहे.
 गुरुजनांचा आदर आहे.
 पालकांवरती श्रद्धा आहे.
 दीन - दुबळ्याचा मित्र आहे.
 सेवेसाठी तत्पर आहे.
 देवावरती भक्ती आहे.
 जीवनामध्ये निती आहे.
 चारित्र्य ज्याचे शुद्ध आहे.
 तोच आदर्श युवक आहे.

शुभांगी अरुण पांडव

बी. ए. भाग - ३

जल संवर्धन

काळाची गरज :-

जल म्हणजे जीवन मानवी जीवनात पाण्याला अत्यंत महत्त्व आहे. पृथ्वीवर पाणी मुबलक असले तरी त्याची वाटणी मात्र विषम झाली आहे. तसेच हे सर्वच पाणी मानवासाठी उपयोगी नाही. पृथ्वीवरील एकूण पाण्याच्या साठ्यापैकी ९७ टक्के पाणी महासागरात खान्या पाण्याच्या स्वरूपात आहे. व ०३ टक्के पाणी गोड्या पाण्याच्या स्वरूपात आहे. परंतु ०३ टक्के पाण्यापैकी २.१ टक्के पाणी घनस्वरूपात आहे. त्यामुळे मानवास त्याचा विशेष उपयोग होत नाही, तर फक्त ०.९ टक्के पाण्याचाच जे पाणी नद्या, सरोवरे, विहिरी, तळी इ. च्या स्वरूपात आहे. व त्याचाच उपयोग करावा लागतो. म्हणून जसजशी लोकसंख्या वाढेल व विकास होईल तसे गोडे पाणी मिळणे अवघड होईल. ही बाब लक्षात घेऊनच संयुक्त राष्ट्र संघाच्या सिरियाच्या प्रतिनिधीने अशी चेतावनी दिली की तो दिवस दूर नाही की ज्या दिवशी एक थेंब पाणी एक थेंब खनिज तेलापेक्षा महाग होईल.

जागतिक स्तरावर भरेलल्या संमेलनात तर एका देशाच्या प्रतिनिधीने म्हटले की, तिसरे जागतिक महायुद्ध झाले तर त्याचे कारण पाणी हेच राहिल असे भाकीत त्यांनी केले. एवढी मोठी पाण्याची समस्या भविष्यात निर्माण होणार आहे.

आपल्या देशात सरासरी १९ हजार कोटी घनमीटर पाणी वापरण्यास उपलब्ध होते. यापैकी जवळपास ८६ टक्के पाणी नदी, सरोवरे इ. रूपाने प्राप्त केले जाते व बाकीचे भूमिगत जलाच्या रूपाने प्राप्त केले जाते. भारतात लोकसंख्या वाढीबरोबर पाण्याचा वापरही मोठ्या प्रमाणात वाढला आहे. व या वाढत्या लोकसंख्येला स्वच्छ व शुद्ध पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा करणे फार कठीण झाले आहे. माणसाच्या पुरवठा करणे फार कठीण झाले आहे. माणसाच्या शरीराला रोज ५ लिटर पाण्याची आवश्यकता असते तसेच दररोज सरासरी ४० लिटर पाणी प्रत्येकाला विविध कारणांसाठी वापरावे लागते. पाण्याचा उपयोग साधारणपणे प्रत्येक व्यक्ती ही दिवसाला वरील प्रमाणे पाणी

वापरते. काही जण यात कमीजास्त प्रमाणात पाणी वापरतात.

भारतीय शहरात पाण्याचा उपयोगाच्या प्रमाणात जी असमानता आहे त्याला अनेक घटक जबाबदार आहेत. भारतात जलप्रदूषणाची समस्या काश्मीरपासून ते कन्याकुमारीपर्यंत व गुजरात पासून ते अरुणाचल प्रदेश पर्यंत एक सारखीच आहे. भारतातील जलप्रदूषणाची समस्या ही उद्योगधंद्याप्रमाणे किंवा त्यापेक्षा जास्त जबाबदार घटक गावातील व शहरातील घाण पाणी आहे. या शहरातील घाण पाण्याने भारतातील असंख्य नद्या आणि सरोवरे प्रदूषित झाली आहेत. जलप्रदूषण जरी नैसर्गिक आणि मानवनिर्मित घटकांमुळे होत असले तरी सर्वात जास्त कारणीभूत घटक म्हणून मानवनिर्मित घटकांचा उल्लेख करावा लागतो.

जलप्रदूषणाची कारणे :-

- १) देशातील बहुतेक उद्योगधंदे हे नद्यांच्या किणारी प्रदेशात आहेत व त्यामुळे कारखाण्यातील दुषित पाणी नदीत सोडले जाते व त्यामुळे नदीतील शुद्ध पाणी प्रदूषित होते.
- २) रासायनिक खतांच्या उपयोगामुळे जल प्रदूषणाची समस्या निर्माण झाली आहे.
- ३) घरचे काम करतांना पाणी खुप प्रमाणे नास होतात.
- ४) कपडे धूण्यासाठी, आंघोळ करतांनी, भांडी घासतांनी हे सर्व कामी करण्यासाठी पाणी प्रदूषित होत असते.

जलप्रदूषणाचे परिणाम :-

जलप्रदूषणाचे परिणाम हा मानवी शरीरावर होतो त्याच्या सभोवतालच्या पर्यावरणाच्या आरोग्यावर परिणाम होतो. दुषित पाणी पील्यावर पोट दुखी, कॉलेरा, टाईफाईट, इ. रोग होतात. भारतात दूषित पाणी खुप प्रमाणे वाढत जात आहे. हे पाणी पील्यावर ७ कोटी ३० लाख मनुष्य आजारी पडतात. दुषित पाण्यामुळे जलचर प्राण्यावर परिणाम होतो. व नष्ट होण्याच्या मार्गावर आहेत.

जलप्रदूषणाचे नियंत्रण आणि उपाय :-

जलप्रदूषण हा काही फक्त स्थानिक प्रश्न नसून तो जागतिक स्वरूपाचा प्रश्न आहे. म्हणून जलप्रदूषण टाळण्यासाठी खालील उपाय करणे आवश्यक आहे.

- १) पाण्याची शास्त्रीय तपासणी करणे अत्यंत आवश्यक आहे.
- २) जलप्रदूषणासाठी जबाबदार असणारी प्रदूषित करणे व त्यांची उगमस्थाने शोधून जलप्रदूषण तीव्रता कमी करणे.
- ३) प्रदूषण नियंत्रण योग्य तो कार्यवाही करणे उदा. सांडपाणी, घाणपाणी यासारख्या गटार प्रक्रिया सयंत्राचा वापर करणे.
- ४) विकास योजनेत जलव्यवस्थापनास व जल प्रदूषणात प्रथम पसंती देणे त्यासाठी विविध समस्यांवर लोकजागृती करणे.

पोर्णिमा लक्ष्मण परचाके

बी.ए. भाग २

स्वामी तिन्ही जगाचा आई विना भिकारी

आई हा दोनच अक्षरी शब्द आहे, पण तो किती थोर आहे. सर्वांना आपली आई ही प्रिय असते कारण आपल्या रक्ताच दूध करून पाजणारी आपली आईच असते आईला ही थोरवी जी प्राप्त झाली ती उगीच नव्हे. आई मुलांना करिता काय करत नाही? सर्व काही करते. लहानपणी दुध पाजण्यापासून ते पालन पोषण आणि शिक्षण या सर्व गोष्टी आई आपल्या मुलांसाठी करते. मुलांच्या सुखासाठी ती अहोरात्र काबाडकष्ट करते मुलांना थोडे जरी दुख झाले तरी तिच्या मनाला अनंत यातना होतात.

मुले किती ही वाईट वागली तरी आई त्यांच्यावरच माया करते. एका मुलाने आपल्या आईचे काळीज कापून हातात घेतले व तो रस्त्याने पळत जाऊ लागला. पळता-पळता ठेच लागून तो पडला व ते काळीज त्याच्या हातून खाली पडले. त्या काळजातून आवाज आला "बाळा पडलास कारे? फार लागले नाही ना तुला!" आईची आपल्या मुलांवर प्राणा पलीकडे माया असते हेच या गोष्टीतून सिद्ध होते.

आईच्या सहवासातच हे सर्व सुख मिळते म्हणून ज्याला आई नाही ज्याला मातृसुख नाही तो खरोखर दुर्दवी आहे. एखादी जगातील सर्व संपत्तीचा मालक असून त्याला आई नसेल तर तो कमनशिबीच असेल. मात्र एखादा गरीब मजूर असूनही ज्याला आई आहे तो श्रीमंत आहे. कारण "मातृ प्रेमाच्या सुखाचे धन हेच सर्व श्रेष्ठ धन" आहे ते ज्याला आहे तोच खरा धनवान.

सकाळी उठल्यापासून रात्री झोपेपर्यंत आपल्या आईचं तन मन मुलांसाठी काही ना काही करण्यामध्ये सतत गुंतलेले असते. घर हिंडते आकाशी चित्त तिचे पिलापाशी असे कोणा एका संताने म्हटले आहे हे खरेच आहे. मात्र त्याची जाणीव त्या मुलाला नसते. पण आई मात्र चार दिवस गावाला गेली की तिचे नसणे आपल्या सर्वांना जाणवल्याशिवाय राहत नाही.

जगातील ही एक अशी व्यक्ती आहे जी आपल्याला हर एक चुकीची माफी देते. आईचं अस्तित्व आपण गृहित धरलेलं असतं पण तिचं नसणं हे अतिशय पोरकं करणार असतं. त्यामुळे आई म्हणून जर कोणी हाक मारली तरी ती आपण पोरके आणि कफळक होतो स्वामी तिन्ही जगाचा

आई विना भिकारी की आपल्याला जाणवते की आपल्या जवळ सर्व काही असून सुद्धा आपण एखाद्या भिकार्यासारखे आहोत. आपण तिन्ही जगाचे स्वामी झालो राजे झालो तरी आई नसल्याने येणारे पोरकेपणा त्या व्यक्तिला भिकारी असल्याची जाणीव करून देते. कितीही आर्ततेने आळवणी केली तरी आईची माया मिळाली नाही तर एक शोककारी पोकळी निर्माण होते. आईची ममता कधीच कमी होत नाही जेव्हा घरामध्ये कठीण प्रसंग येतो तेव्हा ती आईच असते जी तिच सुख सोडून आपल्यांना आनंदी ठेवते आई कधीही स्वतःचा विचार न करता आधी आपल्या घराचा विचार करते अशी आपल्या आईची ममता असते. शाळेचा अभ्यास असेल किंवा आयुष्यामध्ये काही अडचण असेल तर सर्वात आधी मदत करणारी आईच असते.

जर कधी आपल्याला बरं नसेल तर रात्रभर जागून आपली देखभाल करणारी आपली आईच असते. स्वतःचा घास न खाता आपल्या मुलांना देणारी व्यक्ती म्हणजे आईच असते. आई हा ममतेचा सागर आहे, आपल्यावर झालेले संस्कारामध्ये आपल्या आईचा मोठा वाटा असतो. आई नेहमी आपल्या मुलांवर आयुष्यभर चांगले संस्कार करते. आपल्या आईची तुलना जगातल्या कोणाशी ही करता येणार नाही आणि कोणीही आपल्या आईची तुलना कोणाबरोबर करायची ही नाही. आयुष्यात कधी ठेच जरी लागली ना तर आपल्या ओठावर येणारा पहिला शब्द म्हणजे "आईगं".

आईसाठी काय लिहावं काही कळत नाही कारण आई ही एक जगावेगळी व्यक्ती आहे. तिच्या बदल लिहायला गेले तर शब्द अपूरे पडतील इतकी महान स्त्री आहे आपली आहे. ती आपल्याला स्वतःच्या पोटात नऊ महिने पालन पोषण करते. जे की तीने आपल्याला पाहीले पण नसते तरी जेव्हा पासून तिला माहिती होते की आपल्या पोटात बाळा आहे. तेव्हा पासून आपल्यावर ती प्रेम करते. जगातील कोणत्याही नात्यातील प्रेमापेक्षा आई आणि तिच्या मुलांमधील असलेले प्रेम हेच सर्वोच्च स्तरावरील आहे. म्हणूनच म्हणतात की प्रेमाला उपमा नाही. अर्थात आईच्या प्रेमाला मात्र उपमा नाही. ते अनुपमेय आहे.

कु. अमिषा मारोती काकडे

बी.ए. द्वितीय वर्ष

‘निर्धार’ वार्षिकांक इंग्रजी विभाग २०२२ - २३

विद्यार्थी संपादक

कु. साक्षी मोहोड

* मार्गदर्शक *
प्रा. सोमेश्वर वासेकर

AATM NIRBHAR BHARAT

Meaning of word

“**Atmnirbhar Bharat**” in English means “Self Reliant” Which also refers less dependency on other or don't depend on others. Atm

formulated at the time of Pandemic Covid-19 in India. It is the vision of our Hon. Prime minister Shri Narendra Modi to make India and Indians self-reliant by starting production of all mandatory items locally.

India is dependent on lots of import from many countries across the world and pays a large import bill in comparison to the export. During the time of pandemic, all the Imports and Exports activities across the world were on halt. Transportation of goods and services were stopped. Then, it was very difficult to live without resources as imports of goods were not possible due to termination of transport activities.

During the time of Covid-19, India faced problems in terms of shortage of Hospital beds, PPE Kits, Covid Test Kits, Medicines, Ventilator and other necessary respiratory and medical equipment invading hand sanitizer Masks, Government realized that it is the time to manufacture the product locally to fulfill these demands and production of these items in the country. So our Prime Minister started Aatmnirbhar Bharat Campaign.

The main vision of Atmnirbhar Bharat is that we all are able to produce the products. What we need and eventually play a larger role in the global economy by exporting the surplus product.

Impact of Atmnirbhar Bharat Abhiyan

Impact of Atmnirbhar Bharat Abhiyan can be seen that form zero production of PPE (Personal Protection Equipment) Kits before March, 2020. Today India Producing more than 2 lakh PPE Kits daily .Earlier to this, India imported PPE Kits and paid a lot of money in return. India also

developed our own covid testing kits and numbers of vaccine Atmnirbhar Bharat is the instruments to make indigenous production of weapons.

The main motive behind this scheme was covid-19 in which many people lost their jobs and laboures. So this scheme was launched to help them.

Another reason for launching this scheme was the conflict between India and China more than 50 Chinese app have been banned to promote India to develop their own apps. It was launched to promote national talent and promote India to world self-dependence.

Benefits of Atmnirbhar Bharat - This scheme will run under the Ministry of Finance Ministry of Defense, Ministry, Ministry of Health, Ministry of Electronics & IT, These Ministries will directly be involved in the policy.

To make this Atmnirbhar Bharat Abhiyan more successful, Indian Government has announced bailout package and support packages to various sectors to increase quality in the marked. Atmnirbhar Bharat Abhiyan promoted various innovations and new product of India so Import will decrease and exports will increase. Exports promotion will help us to save foreign currency and earn more foreign currency. Atmnirbhar Bharat Package will help in growing India small and medium enterprises and manufacturing sectors.

Sakshi Shankar Mohod

B.A. II Year

SHE

There's an amazing woman
I know and she is my mother
How beautiful she is!
A true heroine and inspiration to me.

She is tough bold and independent
I admire her heart for being so much helpful,
generous and Kind.

Once I said that "You are the best human being".
She replied that what's the point if we aren't
trying.
That's what makes her the loyal.

Education is the key to the success is her
teaching.
Even if she is not much educated
She knows the formula of life bearing

Every woman has these belongings that's how
women are different than other beings.

Prachi Vasanta Gedam
B.Sc. III Year

ALBERT EINSTEIN

Albert Einstein, (Born March 14th, 1879, Ulm, Worttemberg, Ger, Died April 18th, 1955, Princeton, N.J., U.S.) German - born Swiss-U.S. Scientist. Born to a Jewish family in Germany, He grew up in Munich, and in 1894 he moved to Aarao, Switz. He attended a Technical School in Zurich (Graduating in 1900) and during this period renounced his German Citizenship, stateless for some years. He became a Swiss citizen in 1901. Einstein became a junior examiner (or clerk) and began producing original theoretical work that laid many of the foundations for 20th Century Physics. He received his Doctorate from the University of Zurich in 1905. The same year he won international fame with the publication of four articles. One on Brownian motion, Which he explained in terms of molecular kinetic energy, One on the photoelectric effect, in which he demonstrated the particle nature of light and two on his special theory of relativity the second of which included his formulation of the equivalence of mass and energy ($E=MC^2$) Einstein held several professorships before becoming Director of Berlin's Kaiser Wilhelm Institute for Physics in 1913. In 1915. He published his general theory of relativity, which was confirmed experimentally during a solar eclipse in 1919 with observations of the deflection of light passing near the Sun. He received the Noble Prize in 1921 for his work on the photoelectric effect, his work on the relativity still being controversial for decades he sought to discover the mathematical relationship between electromagnetism and gravitation, which he believed would be a first step toward discovering the common laws governing the behavior of everything in the universe, but such a unified field theory eluded him. His theories of relativity and gravitation represented a profound advance over Newtonian Physics and revolutionized scientific and philosophical inquiry. He resigned his position at the Prussian Academy when Adolf Hitler came to power and moved to Princeton,

N.J. where he joined the Institute for Advance Study.

Though a longtime pacifist, he was instrumental in persuading President Franklin Roosevelt in 1939 to initiate the Manhattan Project for the production of an atomic bomb, a technology his own theories greatly furthered, though he did not work on the project himself. Einstein became a U.S. citizen in 1940 but retained his Swiss citizenship. The most eminent scientist in the world in the postwar.

Later on, he declined an offer to become the first Prime Minister of Israel and became a strong advocate for nuclear disarmament.

Aaditya N. Jadhav
B.Sc.A IIInd Year

FRIENDS

Friends we are.
Forever will be.
Wherever we are
you are at beside.

I hope we will be friends
till the end of time.
And wherever that is
Our friendship will be shine.

You mean the world to me.
I feel the same with you.
You are always helping me.
And I hope so you will do.

Divy B. Warghne
BA IIInd Year

AATM NIRBHAR BHARAT

Self-reliant India is the vision of new India envisaged by the Honorable Prime Minister Shri Narendra Modi on 12 May, 2020. Our PM raised a clarion call to the nation giving a quick Start to the Aatmnirbhar Bharat Abhiyan and announced the special comprehensive equivalent to 10% of India's GDP to fight Covid- 19 pandemic in India.

The aim is to make the country and citizens independent and self-reliant in all senses. He further outlined five pillars of Aatmnirbhar Bharat Economy. Infrastructure, System, Vibrant Demography and demand. Finance Minister Further Announces Government reforms and enablers across serene sector under Aatmnirbhar Bharat Abhiyan.

Aatmnirbhar Bharat Abhiyan means being dependent on yourself that is not making yourself dependent on anyone else. The lockdown during the Corona pandemic has created problems for everyone in the world to eat, drink and live. In view of this crisis of epidemic, India needs to be self-reliant. India has been Aatmnirbhar Bharat since ancient times and by becoming Aatmnirbhar in this episode, along with your own family you can help your country on the path of progress again looking at the art and culture of India. It is clear that India has been self - sufficient since ancient times. Today, we need to make ourselves self-reliant. Being self-reliant means through the skills you have to move forward yourself on a small level or do something for your country on a large scale by making yourself self-reliant. You will be able to feed your family and with this you will be able to contribute to your nation.

However, the term self-reliance is not new. In rural areas, self-reliance is said to run the

expenses of the family with the goods made by the cottage industry and the money that comes from its income. Cottage industry or homemade goods are sold only in nearby markets, if one's material is of good quality. It is demand elsewhere as well. In a common language, the goods which are made from raw materials for the use of our lives in homes, we call it local material but the truth is that this is a form of self-reliance.

In the category of self-reliance agriculture, fisheries, materials made in anganwadi etc. have many types of work which bring us into the category of self-reliance. In this way, we can see India as a self-reliant India.

The Prime Minister has appealed to the people of the country to convert the disaster into the opportunity during the Corona period. India has been a land of resources since ancient time in view of the poverty and hunger of India after independence, Mahatma Gandhi had dreamed of making the country self-reliant, but due to lack of facilities in that situation it was not completely possible but as far as possible, people made themselves.

If India becomes Aatmnirbhar, then the country will get many benefits from it which will be very helpful in the progress of the people and the country. Aatmnirbhar Bharat will increase the number of Industries in our country. Our Country will have to take less help from other countries. More employment opportunities will be created in our country. This will help in getting rid of unemployment as well as poverty in country. Indian economic condition will be strong by becoming self-reliant India. The country will be able to import less and export from other countries. In the event of disaster, India demand for help from outside countries will be less.

Governments endeavor is towards building an economy that brings quantum jump rather than incremental change Infrastructure should be world class which becomes the identity of modern India. A technology driven

system that can fulfill the dreams of the 21st century a system not based on the policy of the past century. India's vibrant demography as the country's strength. It is the source of energy for a self-reliant India. The cycle of demand and supply chain in the country's economy, is the strength that needs to be harnessed to its full potential. In order to increase demand, every stakeholder in our supply chain needs to be empowered. We will strengthen our supply chain. Our supply system built up with the smell of soil and sweat of our labourers.

Towards self-reliance India has taken its first step towards self-reliance by making thing like PPE Kits, Ventilators etc. We need to use more and more indigenous items. So that we can make our country self-reliant and contribute to the progress of our nation.

We can manufacture goods from easily available natural resources and raw materials and sell them in the markets around us. You can contribute to the path of self-reliant. India as well as yourself and together. We can all cooperate in strengthening the dreams of building a self-reliant nation.

Prachi Vasanta Gedam
B.Sc. III Year

IMPORTANCE OF LIFE

Life is a journey with many ups and downs
And There will never be a life without
problems and troubles.
Life doesn't mean all happiness alone we have
to face each and every problem.
Life is gift by God but we have to shape it to a
happy one.

Life is a mountain
We have to climb it to achieve success.
Life is not that how long we have lived
But how we have lived it.
Life is not about that past or the future
But it is about the present.

Our life is not just for us alone
But it should be there for all.
If you enjoy during its first half.
You may suffer during the next,
If you toil hard in the first,
You are rewarded in the next,
Life is gifted by God
But we have to build it with our own efforts.
Life tastes sweet, softy, sour and bitter
And so let us have as it comes by...

Shweta Narayan Tarare
B.Sc. Ist Year

IMPACT OF PANDEMIC COVID-19 ON EDUCATION

Education is defined more creatively today as compared to what it was defined centuries ago when teaching initially started. There was a time, when education was a privilege to only few who could afford or would dedicate their entire life to pursuing and practicing it. But time has changed now; education is accessible to each and every section in the society. Education is the only way to get over the dark side of the life and it's the movement from darkness to brightness.

Before one year, the COVID-19 was disrupted across the world and almost every sector has got affected of it adversely. The World Health Organization (WHO) declared it as Pandemic. In India, the fear of infection and its effect on people at large was dreadful because of huge population and lack of proper sanitation to the ground level. In view to tackle this serious problem of getting infected of COVID-19, Indian government both at Central and State level, has tried in the best of their capacity and imposed the lockdown and other measures like maintaining physical distancing and wearing masks. The Epidemic Disease Act 1897 and other provisions in other legislations strictly imposed to prevent the spread of COVID-19.

Mid-March onwards was very crucial time for all the sectors as COVID-19 was not only affecting the health of people at large, but also badly affecting the economy of the World. The COVID-19 has adversely affected each and every field, and education sector was not an exception for it. As the cases of COVID-19 started increasing in India in the Mid-March of 2020, many states in India called off the schools, colleges and Universities so that the youth and

the future of the nation could not get affected with the deadly virus. Since now, schools, colleges and other educational institutions are not opened properly. Many schools and colleges started online teaching through electronic devices and gadgets, and tried to keep the learning process continuous even during difficult times of pandemic. COVID- 19 has many negative impacts on education but there are some positive impacts also there which cannot be denied.

The COVID-19 pandemic has shaken the worldwide economy with inescapable impact on almost all sectors of human life and need. It had generated the declaration of a lockdown by several nations in an attempt to size the spread risk of the disease. According to the UNESCO report, the COVID-19 pandemic will unfavorably affect over 290 million students across 22 countries. According to the World Bank, its impact will be reflective in countries where education is wrestle with low learning outcomes and a high dropout rates indirectly underdeveloped and several developing countries. Several educational institutions have no choice but to hold e-learning to withstand the momentum.

In the efforts to prevent the spread of COVID- 19, maximum countries around the world had decided to temporarily suspend the physical schooling. According to the data of UNESCO, at the end of April, 2020, educational institutions temporarily shut down its physical working in 186 countries, distressing around 74% of total registered students in the world. To keep learning process run, the concept of taking Online classes began. India is developing country, and there are many regions in India where there is no adequate supply of electricity and don't have good internet connection. The main problem in such regions was that, how could teachers conduct online classes and how children be able to attend the classes.

In my opinion, the online education seems discriminatory. The people having good resources can have good devices and good internet service because internet service is not free in India. Even if someone purchased the internet for attending online classes, but there are network issues in many parts in the Country. People having good network connectivity and good devices can get more benefitted from online classes than others don't have such privileges. There are large number of poor people in India, who don't have food to feed their two times need, how can their children get schooling. Under government's schemes, poor children were able to get education till 8th standard and also able to get food in schools (Physical schools), but due to Covid-19 Pandemic they had not had devices on which they could learn from. There were incidences in the country that, "father committed suicide because he was not able to purchase device on which his daughter can attend classes." In India, large proportion of the student population untouched to the quality education due to the digital divide that is part to many under developed and developing nations including India.

Mr. Kiran Dhone
B.A. Part-II

Positive impact of Online Classes on Education

Though COVID-19 pandemic has affected the education sector dreadfully, it has some positive implications on education which could not be seen till now. The educational institutions had started conducting classes online through electronic devices. The online classes became the norm during this period of COVID-19 pandemic and the eager to acquaint with the technology started among the masses across the world and people got to know that, though technology has many disadvantages but one can't live without technology. The technology had become the essential part of our life.

Over the past few years, e-learning has observed an uptick due to omnipresent Internet connectivity, the propagation of smartphones and noteworthy advances in technology. The continuing crisis should be professed as a chance in disguise for online education. The e-learning overwhelms geographical barriers and safeguards equitable access to education. It also simplifies suitable speedy on the go and 24x7 access. Many Educational Technical firms had leveraged this occasion to offer lessons in an stimulating and cooperating way to students.

Even if the COVID-19 pandemic bounces for longer time, there was a crucial need to take exertions on supreme utilization of online stages so that students not only complete their degree in this academic year but also to get ready for the future digital concerned with environment. The notion of "work from home" has superior significance in such epidemic condition to prevent spread of COVID-19. India

should progress inspired approaches to ensure that all children must have maintainable access to learning all through pandemic crisis of COVID-19. The Indian strategies must include numerous personalities' from diverse backgrounds counting isolated regions, marginalized and minority groups for actual distribution of education. As online practice is helping the students hugely, it should be continued further in India.

Mr. Pravin Mangar

B.A. Part-II

भिवापूर महाविद्यालय, भिवापूर जि. नागपूर

सत्र: २०२२-२०२३

विभागीय वार्षिक अहवाल

इंग्रजी विभाग – इंग्रजी अभ्यास मंडळाची स्थापना सहाय्यक प्रा. सोमेश्वर वासेकर यांनी केली. विद्यार्थ्यांना इंग्रजी विषयाचे गृहकार्य देण्यात आले. विद्यार्थ्यांना विद्यापीठाच्या परीक्षा पध्दतीची ओळख करून देण्यासाठी नमूना प्रश्नपत्रिका देण्यात आली. इंग्रजी विषयाचे विद्यार्थ्यांचे वर्ग बी.ए. भाग २, चवथे सत्राचे सेमिनार घेण्यात आले.

दि. ४ मे २०२३ कला व वाणिज्य महाविद्यालय भिंसी येथील इंग्रजी विभागाचे सहाय्यक प्रा. डॉ. राजेश एन. सोनकुसरे यांचे 'Acquisition of Language' या विषयावर विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन लाभले.

सहाय्यक प्रा. डॉ. राहील कुरैशी यांनी बी.कॉम. भाग. १ सत्र २ चे ८ विषयावर चर्चासत्र दि. १०/४/२०२३ ला घेतले. बी.कॉम भाग. २, सत्र ४ व बी.ए. भाग. ३ सहावे सत्र चे दि. ११/४/२०२३ ला सेमिनार घेण्यात आले. सहाय्यक प्रा. डॉ. विनिता विरगंधम यांनी बी.ए. भाग. १, बी.एस. सी. भाग-१ चे विद्यार्थ्यांचे वर्ग सेमिनार घेतले. तसेच प्रथम सत्राच्या विद्यार्थ्यांसाठी ब्रीज कोर्स राबविण्यात आला.

मराठी विभाग: – 'मराठी अभ्यास मंडळ' कार्यकारिणीची स्थापना सहयोगी प्राध्यापक व विभागप्रमुख डॉ. मधुकर नंदनवार यांच्या मार्गदर्शनाखाली दि. ११/११/२०२२ ला करण्यात आली.

बी.ए. भाग. १ च्या विद्यार्थ्यांसाठी सात दिवसाचा ब्रिज कोर्स राबविण्यात आला. अॅडव्हॉंस आणि स्लो लर्नर या अंतर्गत अतिरीक्त वर्ग घेण्यात येऊन परीक्षेचे आयोजन करण्यात आले.

'मराठी भाषा दिन' निमित्ताने दि. २८/२/२०२३ ला विद्यार्थ्यांसाठी कवी कुसुमाग्रजांची जयंती निमित्ताने कार्यक्रम घेण्यात आला.

दि. १५/४/२०२३ ला मराठी विभागाकडून अतिथी व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले. 'बाबा आमटे आणि आजचा तरुण' या विषयावर वक्ते सहाय्यक प्रा. डॉ. सुनंदा चरडे, कला व वाणिज्य महाविद्यालय भिंसी यांनी विद्यार्थ्यांना बाबा आमटेच्या कार्याची माहिती दिली. मराठी विभाग प्रमुख डॉ. मधुकर नंदनवार यांनी विद्यार्थ्यांना बाबा आमटे यांच्या कार्याची जाणीव व्हावी यासाठी डॉ. सुनंदा चरडे यांच्या अतिथी व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले. विद्यार्थ्यांना मराठी व इंग्रजी या दोन भाषेतून महाविद्यालयीन 'निर्धार' या नियतकालीकासाठी मराठी व इंग्रजी साहित्य लिहिण्यासाठी विद्यार्थ्यांना प्रोत्साहित करण्यात आले. सत्रात विद्यार्थ्यांना विषयाचे सत्रानुसार गृहकार्य देण्यात आले. बी.ए. भाग १, २, व ३ च्या मराठी विषयासाठी वर्गात विद्यार्थ्यांचे सेमिनार घेण्यात आले.

अर्थशास्त्र विभाग – सहयोगी प्राध्यापक व मार्गदर्शक डॉ. सुनिल शिंदे यांनी अर्थशास्त्र अभ्यास मंडळाची स्थापना २ आक्टोंबर २०२२ ला केली. अभ्यासमंडळाच्या स्थापनेप्रसंगी मार्गदर्शक डॉ. सुनिल शिंदे यांनी अर्थशास्त्र विषयाच्या अभ्यासमंडळाच्या कार्याविषयी सविस्तर माहिती दिली.

सत्र २०२२-२३ या सत्रापासून पदवी परीक्षेला बी.ए. भाग १ च्या अभ्यासक्रमामध्ये नवीन बदल झाल्यामुळे बी.ए. भाग. १ च्या विद्यार्थ्यांना सुरुवातीला नवीन अभ्यासक्रमातील बदलाची माहिती दिली. बी.ए. भाग. १ च्या विद्यार्थ्यांसाठी सात दिवसाचा ब्रिज कोर्स राबविण्यात आला. अॅडव्हॉंस आणि स्लो लर्नर या अंतर्गत अतिरीक्त वर्ग घेण्यात येऊन परीक्षेचे आयोजन करण्यात आले. बी.ए. च्या विद्यार्थ्यांसाठी 'स्वाध्याय कसे लिहावे' या विषयावर सविस्तर माहिती देण्यात आली. विद्यार्थ्यांसाठी भिंसी येथील अर्थशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. विठ्ठल ठावरी यांचे अतिथी व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले.

बी.ए. भाग १,२, व ३ च्या विद्यार्थ्यांसाठी सेमिनारचे आयोजन करण्यात आले. एम.ए. च्या विद्यार्थ्यांसाठी स्किल ॲक्टिविटी कार्यक्रम राबविण्यात आला. बी.ए. च्या विद्यार्थ्यांसाठी तोंडी व्हायवा घेण्यात येऊन शेवटी पदवी आणि पदव्युत्तर परिक्षेच्या दृष्टिने विद्यार्थ्यांची तयारी व्हावी याकरिता 'विद्यापीठ परीक्षा पध्दतीचे स्वरूप' या विषयावर मार्गदर्शन करण्यात आले.

समाजशास्त्र विभाग :- समाजशास्त्र विषयाच्या अभ्यास मंडळाची स्थापना समाजशास्त्र विभागप्रमुख सहाय्यक प्रा. डॉ. विजय दिघोरे यांनी केली. विद्यार्थ्यांना समाजशास्त्र विषयाच्या विविध उपक्रमात सहभागी होण्यास सांगितले. दि. १५/४/२०२३ला समाजशास्त्र विभागाकडून अतिथी व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले. या अतिथी व्याख्यानाला प्रा. डॉ. मिना संत कला व वाणिज्य महाविद्यालय भिंसी यांनी विद्यार्थ्यांना 'महिला सुरक्षा आणि सक्षमीकरण' या विषयावर विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. विद्यार्थ्यांना विद्यापीठ परिक्षेतील प्रश्नांची माहिती व विद्यापीठ स्तरावरील पेपरच्या प्रश्नपत्रिकांची माहिती देण्यात आली. समाजशास्त्र विषयाचे विद्यार्थ्यांचे वर्ग बी.ए. भाग १,२, व ३ चे सेमिनार घेण्यात आले. समाजशास्त्र विषयाचे सत्रानुसार असायमेंट विद्यार्थ्यांना देण्यात आले.

इतिहास विभाग :- सहाय्यक प्राध्यापक डॉ. मोतीराज चव्हाण यांनी इतिहास स्थापना अभ्यास मंडळाची स्थापना केली. इतिहास अभ्यास मंडळाच्या वतीने दि. १२/१/२०२३ ला 'स्वामी विवेकानंद आणि राजमाता जिजाऊ' या विषयावर कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले. घेण्यात आला. प्रमुख वक्ते सहयोगी प्राध्यापक डॉ. सतीश चाफले, आर.एस. मुंडले कला, वाणिज्य महाविद्यालय, धरमपेठ नागपूर यांचे 'स्वामी विवेकानंद आणि तरुण' याविषयावर मार्गदर्शन झाले. तर माजी विद्यार्थीनी कु. नेहा सावरकर यांचे 'राजमाता जिजाऊ आणि आदर्श आई' याविषयावर मार्गदर्शन झाले.

इतिहास अभ्यास मंडळाच्या वतीने अतिथी व्याख्यानाचा कार्यक्रम दि. २९/४/२०२३ ला घेण्यात आला. इतिहास विभागप्रमुख यांनी सहाय्यक प्रा. डॉ. नथ्युजी गिरडे कला, वाणिज्य महाविद्यालय भिंसी यांचे 'संभाजी आणि मुघल सुल्तान' या विषयावर अतिथी व्याख्यानाचा लाभ विद्यार्थ्यांना मिळाला. विद्यार्थ्यांना इतिहास विषयाचे सत्रानुसार गृहकार्य देण्यात आले. इतिहास विषयाचे विद्यार्थ्यांचे वर्ग बी.ए. भाग १,२, व ३ चे सेमिनार घेण्यात आले.

राज्यशास्त्र विभाग- राज्यशास्त्र विभागाच्या विषय साहित्य संघाची स्थापना सहाय्यक प्रा. डॉ. मंगेश कडू यांनी केली. राज्यशास्त्र विषयाचे सत्रानुसार असायमेंट विद्यार्थ्यांना देण्यात आले.

बी.ए. भाग १च्या विद्यार्थ्यांसाठी दि. १९/७/२०२२ ते २३/७/२०२२ या कालावधीत ब्रीज कोर्स घेण्यात आला. दि. १३/९/२०२२ ते १५/१०/२०२२ या कालावधीत रेमेडियल क्लास घेण्यात आले.

राज्यशास्त्र अभ्यास मंडळाकडून Epic link With Adhar Card जागृती अभियान व मार्गदर्शन कार्यक्रम दि. १ सप्टेंबर २०२२ ला घेण्यात आला. या अंतर्गत 'Voter Helpline App to Students' कार्यक्रमाला भिवापूर तहसलचे नायब तहसिलदार श्री. कैलास अलेखार, श्री. गणेशजी रवारे, सहयोगी प्रा. डॉ. सनिल शिंदे, डॉ. मंगेश कडू उपस्थित होते.

ॲन्टी रॅगींग विषयीचे मार्गदर्शन दि. १४ नोव्हेंबर २०२२ ला केंद्र सरकार सुप्रीम कोर्टच्या निर्देशानुसार युनिव्हर्सिटी ग्रॅन्ट कमिशन अनुसार विद्यार्थ्यांकरिता Anti Ragging Cell' कार्यक्रम घेण्यात आला. राज्यशास्त्र अभ्यास मंडळाच्या वतीने अतिथी व्याख्यानाचा कार्यक्रम दि. २९/४/२०२३ ला घेण्यात आला.

राज्यशास्त्र विभागप्रमुख सहाय्यक प्रा. डॉ. दिनकर चौधरी, कला, वाणिज्य महाविद्यालय भिंसी यांचे 'Indian Government And Politics या विषयावर मार्गदर्शन विद्यार्थ्यांना लाभले. दि. १३ नोव्हेंबर २०२२ 'Awareness Rally on the Occasion of Legal Aid Service Week' अंतर्गत लीगल एड विषयी रॅलीचे आयोजन करण्यात आले. दिवाणी व फौजदारी न्यायालय भिवापूर व भिवापूर महाविद्यालय भिवापूर राज्यशास्त्र विभागाच्या वतीने रॅलीचे आयोजन करण्यात आले.

वाणिज्य अभ्यास मंडळ- वणिज्य अभ्यास मंडळाची स्थापना तसेच कार्यकारिणीचे गठण दि. २/२/२०२३ विभागप्रमुख सहाय्यक प्रा. डॉ. अनिता महावादिवार यांनी केली. यावेळी सहा. प्रा. डॉ. राजेश बहुरूपी, प्रा. ज्ञानेश्वर कामडी, प्रा. डॉ. राहिल कुरेशी व डॉ. ज्योती बान्ते उपस्थित होते.

दि. २२/२/२०२३ ला श्री. नितीन चव्हाण, वेल्थ मॅनेजर, मोतीलाल ओस्वाल फासनान्सियल सर्विसेस, पुणे यांचे मार्गदर्शनपर व्याख्यान पार पडले. त्यांनी शेअर मार्केट व इतर गुतकणुकीचे स्त्रोत्र समजावून विद्यार्थ्यांना समजावून दिले. दि. १५/४/२०२३ ते १९/४/२०२३ या कालावधीत बी.कॉम भाग १,२ व ३ या वर्गाच्या 'विद्यार्थी सेमिनार'चे आयोजन करण्यात आले. दि. १५/४/२३ ला S.B.M., S.D, B/E, F/B या विषयाचे सेमिनार घेण्यात आले. दि. १९/४/२०२३ ला बी.कॉम. भाग १ व बी.कॉम भाग २ च्या विद्यार्थ्यांचे F/A, M/E, S/P विषयाचे सेमिनार घेण्यात आले. दि. १८/४/२०२३ ला बी.कॉम भाग ३ च्या विद्यार्थ्यांचे I/L, I/E, HRM, A/Statistic, Manegment या विषयाचे सेमिनार घेण्यात आले.

दि. ४/५/२०२३ ला 'Indian Economy: Monetary Policy and Challenges' विषयावर एकदिवसीय राज्यस्तरीय ऑनलाईन चर्चासत्राचे आयोजन संपन्न झाले. या चर्चासत्रात उद्घाटक डॉ. संजय कविश्वर यांनी वर्तमानात सर्वांना मौद्रिक धोरण नक्की काय आहे हे पटवून दिले. प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज यांनी प्रशासनाच्या माध्यमातून स्वागतपर भाषण केले. संचालन IQAC समन्वयक प्रा. डॉ. विनिता विरगंधम यांनी तर चर्चासत्रामागची भूमिका व आभार डॉ. अनिता महावादिवार यांनी माणले.

चर्चासत्राच्या पहिल्या तांत्रिक सत्रात प्रा. डॉ. इंदू मुजूमदार यांनी **Challenges For Monetary Policy From Goble Financial cordince with reference to indian Economicy** या विषयावर मार्गदर्शन केले. चर्चासत्राच्या दुसऱ्या तांत्रिक सत्राचे अध्यक्ष प्रा. डॉ. समित माहोरे यांनी रिझर्व बँकेची मौद्रिक धोरण राबविण्यामागील भूमिका विशद केली. प्रा. डॉ. प्रमोद लोणारकर यांनी **Monetary Policy and Price Control** या विषयावर व्याख्यान दिले. समारोपीय कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्रा. डॉ. रंजन मिश्रा यांनी आपल्या मार्गदर्शनात मौद्रिक धोरणांचा संख्यात्मक व गुणात्मक साधनाद्वारे अर्थव्यवस्था संतुलित कशी होते त्यासाठी मौद्रिक धोरणाचा अवलंब करावे असे सांगितले. समारोपीय कार्यक्रमाचे **Guest of Honer** महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज होते. संचालन डॉ. अनिता महावादिवार यांनी तर आभार डॉ. राजेश बहुरूपी यांनी माणले. विद्यापीठ परिक्षेच्या पेपरची सवय लावण्यासाठी नमुना प्रश्नपत्रिकेची माहिती देण्यात आली. वाणिज्य विषयाचे सत्रानुसार विद्यार्थ्यांना असायमेंट देण्यात आले.

शारीरिक शिक्षण व क्रीडा विभाग - शारीरिक शिक्षण व क्रीडा विभाग अभ्यास मंडळ कार्यकारिणीची स्थापना सहाय्यक प्रा. डॉ. आदित्य सारवे यांनी केली. या कार्यकारिणीच्या माध्यमातून शारीरिक शिक्षण व क्रीडा विभागाद्वारे विद्यार्थ्यांकरिता रा.तु.म. नागपूर विद्यापीठ नागपूर व्दारे आयोजित आंतरमहाविद्यालयीन क्रीडा स्पर्धेकरिता विद्यार्थ्यांना विविध क्रीडा स्पर्धेमध्ये भाग घेण्याकरिता तसेच या स्पर्धेचा सराव करण्याकरिता प्रोत्साहीत करण्यात आले.

दि. १२/४/२०२३ ते ५/५/२०२३ या कालावधीत परीसरातील विद्यार्थी व खेळाडूकरिता शारीरिक शिक्षण व क्रीडा विभाग अभ्यास मंडळाकडून महाविद्यालयाच्या क्रीडा मैदानावर कबड्डी, ऐथेलेटिक्स, व्हॉलीबॉल, आणि कराटे या खेळाचे प्रशिक्षण शिबीराचे आयोजन करण्यात आले होते. या प्रशिक्षण शिबीराचा विविध वयोगटातील ७० खेळाडूंनी लाभ घेतला.

दि. २८ एप्रिल २०२३ ला शारीरिक शिक्षण व क्रीडा विभाग अभ्यास मंडळातर्फे **"Sports Injury and Rehabilitation"** आयोजित केला होता. या परीचर्चेमध्ये विविध महाविद्यालयातील २०७ प्राध्यापक सहभागी झाले होते.

Department of Library Science- सहाय्यक प्रा. डॉ. राजश्री ओ.पी. यांनी ग्रंथालय विभागा तर्फे कार्यकारिणी तयार करून महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांसाठी स्पर्धा व विविध उपक्रम घेतले. विद्यार्थ्यांसाठी दि. २४/३/२०२३ ला प्रश्नमंजूषा स्पर्धा घेण्यात आली. २८ व २९ मार्च २०२३ ला ग्रंथप्रदर्शनी लावण्यात आली. 'प्रेरणास्थान डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर,, महात्मा गांधी व डॉ. ए.पी.जे. अब्दुल कलाम' या विषयावर निबंध स्पर्धा घेण्यात आली. दि. २७/४/२०२३ ला Mathematics Creative Stand Executive Reading List For Research या विषयावर कार्यशाळा घेण्यात आली.

Department Of Mathematics - Mathematics Subject Literary Association was formed in the institution by Asst. Prof. Dr. Ravikant Mishra on 15th Sept 2022 for the Academic Session 2022-23. Initially, question paper pattern and syllabus were given to the students. A guest lecture of Dr. Vinay Tripade from Sarvodaya Mahavidyalaya, Sindewahi was organized on the topic 'Real Analysis' on 24th Jan. 2023 In all, 20 students were benefited from this lecture. later on Second guest lecture later on the was organized on 25th Jan. 2023 on the topic 'Differential Equation' by Asst. Prof. Dr. Ashok Dhoble from KDK College of Engineering, Nagpur. Under the Mathematics Subject Literacy Association Mathematics Day was also celebrated on 22 Dec. 2022 by taking poster presentation and Mathematical model competition. Total 18 students were participated in poster presentation and 6 students presented their model. Under the Association Students' Seminars were also organized on 19th April, 2023.

Department Of Physics - Subject Literary Association of Department of Physics for the Academic Session 2022-23 was formed on 22nd October, 2022. The meeting of the Head of the Department Asst. Prof. Dr. Yogesh More with students of the department was conducted regarding the formation of Physics Literary Association for the Academic Session 2022-23. The Association is comprised of 11 members. Ms. Dhanashri Akhare of B.Sc. III year was elected as the president of the Association. Under the association, many programmes were organized and conducted by the department. World Science Day was organized on 10th November, 2022 and 39 students were benefited from this event. Under the Physics Subject Literacy Association, Einstein's Birth Anniversary was celebrated on 14th March, 2023. Total 31 students were present on this occasion. A guest lecture of Dr. Kailash Gedekar, Assistant Professor, Department of Applied Physics, K.D.K. College of Engineering, Nagpur was organized on the topic 'Crystallography' on 25/01/2023. Students' Seminars were also organized under the association on 19th April, 2023.

Department Of Chemistry - Subject Literary Association of the Department of Chemistry for the Academic Session 2022-23 was formed on 15/09/2022 under the guidance of Asst. Prof. Dr. Ashwini Kadu. Many programmes were conducted under the Association. A guest lecture of Asst. Prof. Suchita Peddewar, Department of Chemistry, Mohsin Bhai Zaveri College, Wadsa was organized on the topic 'Carrier Opportunity in Chemistry' on 12th December, 2023. In all, 35 students were benefited from this lecture. Science Week on the occasion of 'National Science Day 2023' was also

Celebrated from 22nd February, 2023 to 28th February, 2023. Various competitions like Essay Competition, Students Lectures, Scientific Quiz etc. were conducted during the week. Under the Association Students' Seminars were organized on 19th April, 2023.

Department Of Zoology - Asst. Prof. Amit Thakare constituted Zoology Subject Literary Association on 15/09/2022 for the Academic Session 2022-23. Under Zoology Subject Literacy Association, Wildlife week was celebrated on 8th Oct. 2022 by taking Slogan Writing and wild life exploration tour at the back side of college competitions. In all 25 students were participated in this event. World Water Day was also celebrated by organizing short video making competition on the theme "Save water and Secure the Future". 92 Students participated in this event. Under the Association Students' Seminars were organized on 19th April, 2023.

Department Of Botany - Asst. Prof. Darshana Dhamdar formed Botany Subject Literary Association on 15th September, 2022 for the Academic Session 2022-23. Under the Botany Subject Literacy Association, Wildlife Week was celebrated on 8th October 2022 by taking Slogan Writing and Wild Life Exploration Tour in the nearby forest area. In all 25 students were participated in this event. National Pollution Control Day was organized on 02nd December 2022. Under the Association, Students' Seminars were organized on 19th April 2023.

Department Of Bachelor of Vocation- Subject Literary Association of Bachelor Of Vocation for the Academic Session 2022-23 was formed on 1st October 2022. The meeting of the Faculty In charge Asst. Prof S. B. Kubade with the students of B.Voc was conducted regarding the formation of BVoc Literary Association for the Academic Session 2022-23. The Association is comprised of 9 members. Ku. Supriya Nagdeote of B.Voc Final year was elected as President of Association. Under the Association, Students' Seminars were organized on 24th April, 2023.

The Activities: The Objective of Inauguration of Literary Association were as follows;

- 1) To enhance communicative skills
- 2) To provide a platform to students to build their confidence.

प्रा.डॉ. मधुकर नंदनवार
समिती सचिव
अभ्यास मंडळ समिती

परीक्षा समिती

अहवाल - २०२२-२३

भिवापूर महाविद्यालय भिवापूर अंतर्गत मा. प्राचार्यांच्या निर्देशानुसार महाविद्यालयात अस्तित्वात असलेल्या परीक्षा समितीच्या वतीने अॅकेडेमीक कॅलेंडरनुसार सत्र २०२२-२३ या शैक्षणिक सत्रात विद्यार्थ्यांच्या गुणात्मक वाढीच्या दृष्टिने विविध परीक्षा घेण्यात आल्या. विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास व्हावा, विद्यार्थ्यांचे भावी जीवन प्रामुख्याने शैक्षणिक प्रगतीवरच अवलंबून असते. या उद्देशाने आजच्या महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे मुल्यांकण परीक्षेच्या माध्यमातून केले जाते. ह्याच प्रयत्नांचा एक भाग म्हणून महाविद्यालयात वेगवेगळ्या परीक्षेचे आयोजन करण्यात आले. त्याचा उद्देश व आढावा पुढीलप्रमाणे-

- १) शैक्षणिक सत्र २०२२-२०२३ मध्ये महाविद्यालयातील परीक्षा समितीच्या वतीने सत्राच्या सुरुवातीला प्रथम सत्राच्या विद्यार्थ्यांसाठी ब्रीज कोर्स घेण्यात आला.
- २) ब्रीज कोर्सवर आधारित २५ प्रश्नांची ५० गुणांची परीक्षा घेण्यात आली. त्यानंतर विद्यार्थ्यांचे पेपर तपासण्यात येऊन स्लो लर्नर (कमकुवत विद्यार्थी) व अॅडव्हॉस लर्नर विद्यार्थी काढण्यात आले. स्लो लर्नर विद्यार्थ्यांना पुन्हा मार्गदर्शन करून शिकविण्यात आले व त्यांची पुन्हा परीक्षा घेण्यात आली.
- ३) सत्रात समितीतर्फे कला, वाणिज्य व विज्ञान शाखेत तीन घटक चाचण्या (२० गुण) घेण्यात आल्या.
- ४) महाविद्यालयात विद्यापीठ स्तरावर विद्यापीठ परीक्षेआधी सत्रपध्दतीनुसार सराव परीक्षा (Model Exam.) ८० व ६० गुणांची घेण्यात आली.
- ५) पदवी स्तरावर प्राध्यापकांनी विद्यार्थ्यांच्या बौद्धिकतेला व परीक्षेतील गुणांच्या वाढीला चालना देण्यासाठी विषयावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्नांची जाणीव वर्गात विद्यार्थ्यांना करून दिली.
- ६) घटक चाचणी व अकस्मात चाचणीच्या निमित्ताने विद्यार्थ्यांना सतत अभ्यासाला प्रेरित करून विद्यापीठ परीक्षेत विचारलया जाणाऱ्या प्रश्नांची वर्गात ओळख करून देण्यात आली.
- ७) विद्यार्थ्यांच्या उत्तरपत्रीका तपासणे, उत्तरपत्रीका तपासणी अंती विद्यार्थी कुठे चुका करतात हे लक्षात आणून देणे व कमकुवत विद्यार्थ्यांना वेगळे मार्गदर्शन करण्यात आले.
- ८) विद्यापीठ परीक्षेत अधिक चांगले गुण मिळविण्यासाठी योग्य उत्तरे कशी लिहावीत ह्याबाबत परीक्षेपश्चात विषयाच्या प्राध्यापकांकडून मार्गदर्शन करण्यात आले.
- ९) विद्यार्थ्यांना स्वयं अध्ययनास प्रेरित करून इतर स्पर्धात्मक परीक्षेची माहिती देऊन विविध स्पर्धात्मक परीक्षेत विचारलया जाणाऱ्या प्रश्नांची ओळख विद्यार्थ्यांना करून देण्यात आली.
- १०) विद्यार्थ्यांना विद्यापीठ परीक्षेतील प्रश्नपत्रीकेच्या स्वरूपाची माहिती देऊन त्यावर आधारित दिर्घोत्तरी प्रश्नांची उत्तरे लिहण्यासाठी गृहकार्य देण्यात आले. त्याचा लाभ विद्यार्थ्यांना मिळाला.

सत्र २०२२-२३ मध्ये महाविद्यालयात सत्रनिहाय घेण्यात आलेल्या परीक्षेचा आराखडा:-

Sr.No.	Notice Issue	Examination	Date	Faculty
1	07/10/2022	First Unit Test	10/10/2022 to 15/10/2022	Arts, Comm. & Science
2	15/11/2022	Second Unit Test	19/11/2022 to 25/11/2022	Arts, Comm. & Science
3	3/12/2022	Model Exam	03/12/2022 to 10/12/22	1, 3, & 5 th Sem.
		Online/Offline		
4	University Offline Exam.Winter-2022	University Offline Exam. In College Level –B.A. B.Com. &B.Sc.	20/12/2023 to 27/12/2022	1 st & 3 rd Sem.
		Second Session-2022-2023		
5	28/3/2023	Third Unit Test	03/3/2023 to 11/3/2023	Arts, Comm. Science & B.Voc.(2,4.& 6 th Sem)
6	11/4/2023	Model Exam. offline	21/4/2023 to 29/4/2023	Offline .(2,4.& 6 th Sem)

डॉ. मधुकर नंदनवार
परीक्षा समिती सचिव

सांस्कृतिक अहवाल

सत्र २०२२-२३

शैक्षणिक सत्र २०२२-२०२३ मध्ये नियमित अभ्यासक्रमासोबत सांस्कृतिक कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले. महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांच्या अंगी असणाऱ्या कलात्मक सुप्त गुणांना वाव मिळावा. महाविद्यालयीन जीवनात विद्यार्थ्यांना एक वेगळे दालन, व्यासपीठ मिळावे. भविष्यात विद्यार्थ्यांची सर्वांगीण प्रगती व्हावी या मागचा उद्देश समोर ठेऊन महाविद्यालयातील सांस्कृतिक समितीतर्फे सत्रातील पहिल्या व दुसऱ्या शैक्षणिक सत्रात विविध उपक्रम राबविले गेले त्या शैक्षणिक व सांस्कृतिक कार्यक्रमाचा आढावा पुढीलप्रमाणे.

दिनांक १२ ऑगस्ट २०२२ ला लोकमान्य टिळक यांची पुण्यतिथी निमित्त महाविद्यालयामध्ये आयोजित कार्यक्रमांमध्ये मा. प्राचार्य आणि सर्व प्राध्यापक व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांच्या वतीने पुष्पहार व श्रद्धांजली अर्पित करण्यात आली याप्रसंगी कमिटी सदस्य सचिव प्रा. सोमेश्वर वासेकर यांच्या माध्यमातून लोकमान्य टिळक यांच्या कार्यावर संक्षिप्त प्रकाश टाकण्यात आला. स्वातंत्र्याच्या अमृत महोत्सव वर्षानिमित्त दिनांक १३ ऑगस्ट २०२२ ते १४ ऑगस्ट २०२२ या दरम्यान नगरपंचायतीच्या माध्यमातून आयोजित रांगोळी व चित्रकला स्पर्धेमध्ये महाविद्यालयाचे विद्यार्थी सहभागी झाले होते. दिनांक १५ ऑगस्ट २०२२ ला स्वातंत्र्य दिनानिमित्त देशभक्तीवर नृत्य सादर करण्यात आले. दिनांक १७ ऑगस्ट २०२२ ला शासनाच्या निर्देशानुसार अमृत महोत्सवी वर्षानिमित्त सामुहिक "जण गण मन" या उपक्रमामध्ये महाविद्यालयीन विद्यार्थी, प्राध्यापक व शिक्षकेत्तर कर्मचारी सहभागी झाले होते. ५ सप्टेंबर २०२२ ला डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्णन यांच्या जयंतीनिमित्त प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज यांच्या अध्यक्षतेखाली डॉ. सुनिल शिंदे यांच्या प्रमुख उपस्थितीत शिक्षकदिनाच्या कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले याप्रसंगी प्राचार्यांनी आणि महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांनी डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्णन यांच्या जीवनकार्यावर प्रकाश टाकला २ ऑक्टोबर २०२२ ला महात्मा गांधी यांच्या जयंती दिनानिमित्त प्राचार्यांच्या अध्यक्षतेखाली कार्यक्रम घेण्यात आला याप्रसंगी शांतता रॅलीचे आयोजन करण्यात येऊन भिवापूर नगरवासीयांमध्ये शांतता व अहिंसेबाबत जनजागृती

करण्यात आली. दिनांक १४ ऑक्टोबर २०२२ ला धम्मचक्र प्रवर्तन दिनानिमित्त डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या प्रतिमेला प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज आणि समस्त प्राध्यापक व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांकडून पुष्पगुच्छ अर्पण करण्यात आले दिनांक १४ नोव्हेंबर २०२२ ला महाविद्यालयात प्रथमच प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी फ्रेशर डे कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले यावेळी प्राचार्य आणि उपस्थित मान्यवरांच्या हस्ते पुष्पगुच्छ व भेटवस्तु देऊन विद्यार्थ्यांचे स्वागत करण्यात आले.

सत्र दुसरे

दुसऱ्या सत्रामध्ये २६ नोव्हेंबर २०२२ ला संविधान दिनानिमित्त भारतीय राज्यघटनेचे वाचन करण्यात आले याप्रसंगी राज्यघटनेच्या नियमांचे पालन करण्याची शपथ प्राध्यापक व विद्यार्थ्यांकडून घेण्यात आली ६ डिसेंबर २०२२ ला डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या महापरिनिर्वाण दिनानिमित्त प्राचार्यांच्या हस्ते मालयार्पण व प्राध्यापकांच्या हस्ते पुष्प अर्पण करण्यात आले याप्रसंगी सांस्कृतिक विभागप्रमुख प्रा. सोमेश्वर वासेकर यांनी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या जीवनकार्यावर संक्षिप्त प्रकाश टाकला. ३ जानेवारी २०२३ ला सावित्रीबाई फुले यांच्या जयंतीनिमित्त डॉ. सुनिल शिंदे यांच्या उपस्थितीत सर्व प्राध्यापक व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांनी पुष्प अर्पण केले १२ जानेवारी २०२३ ला राजमाता जीजॉऊ व स्वामी विवेकानंद यांच्या जयंतीनिमित्त एक दिवसीय कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले याप्रसंगी महाविद्यालयाची माजी विद्यार्थीनी नेहा सावरकर हिने राजमाता जीजॉऊ यांच्या जीवनकार्यावर आणि धरमपेठ कला वाणिज्य महाविद्यालय, नागपूर येथील इतिहास विभागप्रमुख डॉ. सतिश चाफले यांनी स्वामी विवेकानंद यांच्या आध्यात्मिक व बौद्धिक कार्य व विचारप्रणालीवर विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. या कार्यक्रमाच्या अध्यक्ष स्थानी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज होते दिनांक १८ जानेवारी २०२३ ला महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांसाठी पंतग महोत्सवाचे आयोजन करण्यात आले या माध्यमातून "एक भारत श्रेष्ठ भारत" असा संदेश देण्यात आला २६ जानेवारी २०२३ ला गणराज्य दिनानिमित्त महाविद्यालयामध्ये सांस्कृतिक विभागाच्या वतीने देशभक्तीपर नृत्यस्पर्धा सादर करण्यात आली तसेच तहसील कार्यालय, भिवापूरच्या

माध्यमातून आयोजित विविध कार्यक्रमांमध्ये महाविद्यालयाचे विद्यार्थी सहभागी झाले होते यामध्ये महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांनी सादर केलेल्या देशभक्तीपर नृत्याला विशेष पारितोषिक प्राप्त झाले. उमरेडचे आमदार राजु परावे यांनी आयोजित 'उमरेड महोत्सव २०२३' अंतर्गत ३० जानेवारी २०२३ ला भिवापूरमध्ये आयोजित रंगोली स्पर्धेमध्ये महाविद्यालयीन विद्यार्थी सहभागी झाले होते यामध्ये कु. दिव्या सवाईमुन या विद्यार्थ्यांनी पारितोषिक प्राप्त झाले. १९ फेब्रुवारी २०२३ ला शिवजयंती निमित्त आलाप या संस्थेतर्फे आयोजित

गितगायन स्पर्धेच्या निवड चाचणीमध्ये महाविद्यालयातील ६ विद्यार्थी सहभागी झाले होते. दिनांक २३ फेब्रुवारी २०२३ ला केडीके कॉलेज नागपूर आयोजित "नवोन्मेष २०२३" या महोत्सवामध्ये महाविद्यालयातर्फे सादर करण्यात आलेल्या समुह नृत्याला प्रथम पारितोषिक प्राप्त झाले. ८ मार्च २०२३ ला रातुम नागपूर विद्यापीठ विद्यार्थी कल्याण विभागातर्फे आयोजित "युवारंग-२०२३" या युवामहोत्सवामध्ये रंगोली, मेहंदी, पोस्टर मेकींग, स्पॉट पेंटिंग इत्यादी स्पर्धांमध्ये महाविद्यालयाचे विद्यार्थी सहभागी झाले होते. ११ एप्रिल २०२३ ला महात्मा फुले जयंतीनिमित्त कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आलेले होते. या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्रा. डॉ. सुनिल शिंदे तर प्रमुख अतिथी म्हणून आयक्युएसी समन्वयक डॉ. विनिता विरगंधम, वरिष्ठ प्राध्यापक डॉ. विजय दिघोरे, डॉ. मधुकर नंदनवार उपस्थित होते. दिनांक १५ एप्रिल २०२३ ला डॉ. बाबासाहेब यांच्या जयंती दिनानिमित्त कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आलेले होते. या कार्यक्रमाला प्रमुख वक्ते म्हणून भिवापूर नगरीचे जेष्ठ आंबेडकरी विचारवंत लहुजी जनबंधु उपस्थित होते. त्यांनी बाबासाहेबांचे विचारच या देशाला तारु शकतात विद्यार्थ्यांनी त्यांची विचारसरणी अंगिकारावी असे मत व्यक्त केले या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्रा. डॉ. सुनिल शिंदे होते.

भिवापूर महाविद्यालय, भिवापूर येथे "उमंग-२०२३" या तीन दिवसिय स्नेहमिलन कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आलेले होते. या कार्यक्रमाचे उद्घाटन संस्थेचे कोषाध्यक्ष श्री यशराजजी मुळक यांच्या हस्ते पार पडले. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी महाविद्यालय विकास समितीचे सदस्य अॅड. पद्माकरजी अग्रवाल तर प्रमुख पाहुणे म्हणून

कला, वाणिज्य महाविद्यालय, भिंसी येथिल प्राचार्य डॉ. राजेंद्र जाणे, के.डी.के. इंटरनॅशनलच्या प्राचार्य किर्ती नायर, माजी नगराध्यक्ष लहुजी जनबंधु, माजी सेवादल अध्यक्ष श्री शंकरलालजी गुप्ता, माजी विद्यार्थी संघटनेचे सचिव श्री शरद मिरे, प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज, डॉ. सुनिल शिंदे, डॉ. विनिता विरगंधम, प्रा. सोमेश्वर वासेकर उपस्थित होते.

या प्रसंगी संस्थेचे कोषाध्यक्ष श्री यशराजजी मुळक यांनी "उमंग-२०२३" या तीन दिवसिय स्नेहमिलन कार्यक्रमाला शुभेच्छा देतांना महाविद्यालयाच्या माध्यमातून राबविण्यात येणाऱ्या नाविण्यपूर्ण उपक्रमाचे कौतुक केले कार्यक्रमाचे अध्यक्ष श्री पद्माकरजी अग्रवाल यांनी स्नेहमिलन कार्यक्रमांमध्ये भाग घेतलेल्या विद्यार्थ्यांचे अभिनंदन करून महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थ्यांनी कार्यक्रमाचा आस्वाद घेऊन भारतीय संस्कृतिचे जतन करण्याचे आवाहन केले.

महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज यांनी स्नेहमिलन कार्यक्रमाला उपस्थित सर्व प्रमुख पाहुण्यांचे स्वागत रून महाविद्यालयाच्या वाटचालीचा व भविष्यातील योजनांचा संक्षिप्त आढावा सादर केला.

तीन दिवसिय स्नेहमिलन कार्यक्रमांमध्ये पोस्टर, रंगोली, पुष्पगुच्छ, विज्ञान प्रदर्शनी, ग्रंथपदर्शनी, औषध वनस्पती, आनंद मेळावा, पाककला, फॅशन शो, एकपात्री अभिनय, गितगायन इत्यादी स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले. या कार्यक्रमाचे प्रास्तावित सांस्कृतिक समितीचे सचिव प्रा. सोमेश्वर वासेकर यांनी केले कार्यक्रमाचे संचालन डॉ. अनिता महावादीवार तर आभार प्रदर्शन डॉ. सुनिल शिंदे यांनी मानले कार्यक्रमाच्या यशस्वीतेसाठी महाविद्यालयातील सर्व शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचारी आणि महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांनी प्रयत्न केले.

प्रा. सोमेश्वर वासेकर
सांस्कृतिक समिती सचिव

भिवापूर महाविद्यालय भिवापूर
वार्षिक क्रीडा अहवाल
सत्र २०२२.२३

उत्तम स्वास्थ्यकरिता व्यायाम आणि खेळाची भूमिका ही अन्न व स्वच्छ हवे इतकीच महत्वाची आहे. कोरोना कालखंडानंतर सर्वांना याची जाणीव व्हायला लागली. त्यामुळेच मोठया प्रमाणामध्ये दैनंदिन जीवनामध्ये व्यायाम आणि खेळाचा समावेश होत आहे. त्यामुळे प्रतिकार शक्ती वाढून संसर्जन्य आणि इतर रोगांपासून लढण्याकरिता शरीराला मनासोबतच खेळ आणि आरोग्यासोबत तयार होण्यास मदत प्राप्त होत आहे.

प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज यांच्या अध्यक्षतेखाली संपन्न झालेल्या क्रीडा समितीच्या बैठकीमध्ये विद्यार्थ्यांना विविध खेळांमध्ये सहभागी होण्यासोबतच त्यांना नविन नियमांची माहिती तसेच महत्वाच्या उपयोगी घटकांबद्दल देण्याचे ठरविण्यात आले. या सभेला प्रा. डॉ. शिंदे, प्रा. डॉ. कडू, प्रा. डॉ. दिघोरे, प्रा. डॉ. महावादीवार उपस्थित होते.

यासोबतच क्रीडा समितीची विद्यार्थ्यांमधून निवड करण्यात आली आणि याच्या माध्यमाद्वारे विद्यार्थ्यांच्या क्रीडा विकासाकरिता प्रयत्न करण्यात आले. या समितीमध्ये खालील विद्यार्थ्यांची निवड विद्यार्थ्यांनी सर्वांनुमते केली.

S.N.	Name of Member	Class	Position
1	Mr. Ashish Bhojar	B.Com. II	Chairman
2	Ku. Janhavi Raghuse	B.Sc. II	Deputy Chairman
3	Mr. Yash Wange	B.Com. III	Treasurer
4	Mr. Lokesh Wagh	B.Com. I	Member
5	Ku. Harshali Vaidya	B.Com. I	Member
6	Ku. Ujwala Tarare	B.A. I	Member
7	Mr. Pravin Mule	B.A. I	Member
8	Mr. Ganesh Bokade	B.Com. II	Member
9	Ku. Pranali GAuture	B.A. II	Member

विद्यार्थ्यांची आवड लक्षात घेत महाविद्यालयाने रा. तु. म. नागपूर विद्यापीठ, नागपूर द्वारा आयोजित आंतर महाविद्यालयीन क्रीडा स्पर्धेतील व्हॉलीबॉल, ऐथलॅटिक्स, क्रॉस कन्ट्री, कराटे, कुश्ती, पॉवर लिटिंग आष्टेडू आखाडा या खेळांमध्ये सहभाग नोंदविला.

महाविद्यालयातील बी. कॉम भाग १ चा विद्यार्थी श्री. सुधांसू अशोक चौधरी या विद्यार्थ्यांची भारतीय क्रीडा प्रधिकरण मुंबई येथे कबड्डी या खेळामध्ये अखिल भारतीय स्तरावर निवड झाली एम. ए. भाग १ चा श्री. इशाक अजगर शाहा यानेसुद्धा राणी दुर्गावरी विश्वविद्यालय, रायपूर येथे झालेल्या पश्चिम विभागीय आंतर विद्यापीठ कबड्डी स्पर्धेमध्ये रा. तु. म. नागपूर विद्यापीठ, नागपूरचे प्रतिनिधीत्व केले.

बी. कॉम भाग १ चा विद्यार्थी श्री. शैलेश देशमुख याने रा. तु. म. नागपूर विद्यापीठ, नागपूरचे आष्टेडू आखाडा खेळातील हस्तकला प्रकारामध्ये सुवर्णपदक तर जिजावू ढाल प्रकारामध्ये रजत पदक प्राप्त केले सोबतच श्री शैलेश याने तंजावर तामिळनाडू येथे दि. २५ फरवरी ते २७ फरवरी २०२३ या दरम्यान झालेल्या राष्ट्रीय आष्टेडू आखाडा स्पर्धेमध्ये महाराष्ट्राचे प्रतिनिधीत्व करताना जिजावू ढाल प्रकारामध्ये रजत पदक जिंकले.

रा. तु. म. नागपूर विद्यापीठ, नागपूर द्वारे दि. १६ डिसेंबर ते १८ डिसेंबर २०२२ या दरम्यान आंतर महाविद्यालयीन तायक्रांडो मुले व मुली अजिंक्यपद स्पर्धेचे आयोजन स्व. भाऊसाहेब मुळक स्पोर्ट्स स्टेडियम येथे करण्यात आले होते. या स्पर्धेमध्ये ४८ महाविद्यालयातील ९९ खेळाडूंनी भाग घेतला होता.

क्रीडा विभागातर्फे दि. २७ मार्च २०२३ ला वार्षिक क्रीडा स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते. या मध्ये कबड्डी ऐथलॅटिक्स बॅडमिंटन बुद्धिबळ वेटलिटींग बॉडी बिल्डींग या स्पर्धांचे आयोजन करण्यात आले होते. श्री. लोकेश वाघ बी कॉम भाग १ या विद्यार्थ्यांची मिस्टर भिवापूर महाविद्यालय म्हणून समितीतर्फे निवड करण्यात आली.

क्रीडा विभागातर्फे दि. २८ एप्रिल २०२३ या Injury Sports Injury and Rehabilitation आयोजित करण्यात आला होता. यावेळी डॉ. केविन अग्रवाल यांनी Sports Injury and Rehabilitation वर तर डॉ. मेघना कुमरे यांनी Diet for Sports Man after 17 Years या विषयावर मार्गदर्शन केले. या मध्ये २०७ विद्यार्थी, खेळाडू आणि प्राध्यापकांनी सहभागी झाले होते.

दि. १२ एप्रिल ते ०४ मे २०२३ या काळामध्ये उन्हाळी क्रीडा शिबीराचे आयोजन करण्यात आले आहे. या शिबीरामध्ये कबड्डी, ऐथलॅटिक्स, व्हॉलीबॉल, कराटे या खेळांचे प्रशिक्षण नविन खेळाडूंना देण्यात आले. एकूण ७० विद्यार्थ्यांनी सदर खेळांचे प्रशिक्षण घेतले.

स्वातंत्र्याच्या अमृत महोत्सवानिमीत्य क्रीडा विभागामर्फे महाविद्यालयाच्या विद्यार्थ्यांकरीता ऑनलाईन क्रीडा प्रश्नमंजूषा स्पर्धा आयोजित करण्यात आली होती. राष्ट्रीय क्रीडा दिवसानिमित्त मेजर ध्यानचंद यांच्या जीवनावर आधारीत ऑनलाईन क्रीडा प्रश्नमंजूषा स्पर्धा आयोजित करण्यात आली होती.

आमच्या क्रीडा विभागाला बॅकवर्ड क्लास युथ रिलीफ कमिटीचे आदरणीय सचिव मा. श्री. राजेन्द्रजी मुळक साहेब, मा. अध्यक्षा श्रीमती सुमनमाला मुळक मॅडम तसेच सन्माननीय कोषाध्यक्ष मा. श्री. यशराजदादा मुळक सर ह्यांचे वेळोवेळी मार्गदर्शन आणि सहकार्य मिळत राहते. या सर्वांच्या प्रेरणेमुळेच विद्यार्थ्यांना विविध सुविधा मिळत आहेत. महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज सर सर्व विद्यार्थ्यांना प्रोत्साहित करीत जातीने लक्ष देत असतात. तसेच महाविद्यालयामधील माझे सर्व सहकारी प्राध्यापकवृंद आणि कर्मचारी यांनीसुद्धा क्रीडा विभागाला वेळोवेळी सहकार्य केले.

प्रा. डॉ. आदित्य किशोर सारवे

क्रीडा विभाग प्रमुख

भिवापूर महाविद्यालय, भिवापूर

LIBRARY COMMITTEE REPORT

During the Academic Session 2022-23 more than 250 Text books and Reference books were procured. Digitization of the Library is in progress. In addition to routine Library functions earmarked by the Library committee, Library has organized many programmes like Book Exhibition, Essay Writing Competition, Challenging Question Contest etc.

The Library and Information Centre organized a 'Book Exhibition' from 28th - 29th March, 2023 on the occasion of the 'Annual Day Function'. The chief guest for the occasion was Honorable Yashraj Rajendraji Mulak, Treasurer of the Backward Class Youth Relief Committee (BCYRC). Joining him were Mr. Padmakarji Agarwal, Member of the College Development Committee, Dr. Rajendraji Jane, Principal of Arts College, Bhisli, Miss Kirti Nair, Principal of K.D.K. International School, Bhiwapur, Mr. Dilipji Gupta, Mr. Shankarlalji Gupta, and Mr. Rahul Gupta, renowned social workers. Also in attendance were Mr. Lahuji Janbandhu, the Librarian of the Public Library in Bhiwapur, Mr. Sharad Mire, a local reporter from Daily Lokmat, and Dr. Jobi George, the Principal of Bhiwapur Mahavidyalaya, along with teaching and non-teaching staff. The Library and Information Center in collaboration with a Cluster of Thirteen Institutions (CoTI), organized One-day Workshop on April 27th, 2023, entitled "Creating an Exhaustive Reading List for Research" through Online Mode. Dr. V. Gopakuniar, the University Librarian and Head of the Knowledge Centre at Digital University, of Science, Technology, and Innovation in Kerala, served as the Resource Person. Dr. Jobi George, the Principal of Bhiwapur Mahavidyalaya, Bhiwapur, presided over the function. The Library and Information

Centre and the 'Committee for Running the Guidance Centre for Competitive Examinations-M.P.S.C./U.P.S.C.', orchestrated an intellectually stimulating event known as the 'Challenging Question Contest' on the 24th March 2023. Amidst the intense competition, two remarkable aspirants from our college, Miss Purna N. Rakte and Mr. Mahesh R. Hedau, emerged as the frontrunners, claiming the coveted First Prize. The Library and Information Centre organized an Essay Writing Competition on 20th March, 2023. The competition was open to all students of the College, and the topics were:

- Dr. Babasaheb Ambedkar: A source of inspiration for students.
- Mahatma Gandhi: A source of inspiration for students.
- Dr. A.P.J. Abdul Kalam: A source of inspiration for students.

First Prize: Mr. Samit B. Meshram and Second Prize (tie): Mr. Gajanan D. Lonare, Ku. Joya K. Sheikh, and Ku. Pragati Malode.

Dr. Rajasree O.P.
Librarian

STUDENTS' GUIDANCE AND PLACEMENT CELL
ACTIVITY REPORT 2022-23

1. Campus Recruitment Drive:

Under the auspices of IQAC, the 'Students Guidance and Placement Cell' of our College organized 'Recruitment Drive' on 18th November, 2022 at 8.30 am. The Drive was conducted by the JIO Team and aimed to introduce the 'Learn & Earn' scheme, focusing on the 'Intensive Sales Programme'.

The Keynote Speaker for the Event was Mr. Sonu D. Baghele, JIO Point Lead, Sadar, Nagpur. He elaborated on the 'Learn & Earn' opportunity offered by JIO to the College students. The scheme involved dedicating 2-3 hours daily, at their convenience, to make calls to JIO customers through the Official App. Each call made by the aspirants would earn them a certain amount of remuneration from JIO.

A total Eighty-four students participated in the Event, and after careful evaluation, 14 aspirants were shortlisted for the prestigious 'JIO Smart Sales Trainee Program'. Successful completion of this 12-month program would enable the certified candidates to apply for 'Smart Sales Positions' at JIO, based on their respective locations.

The proceedings of the Program was conducted smoothly by Dr. R. K. Quraishi, the Member Secretary of 'Students' Guidance & Placement Cell'. The Vote of Thanks was proposed by Miss. Nikita M. Mankar, a student from B.Com-I year.

The occasion was graced by the presence of Mr. Rohit Dokarmare, JIO Point Manager, Umred, and Mr. Nikhil Mohod, JIO Point Manager, Bhiwapur, who also took part in the Event.

2. Open Campus Recruitment Drive:

Under the auspices of IQAC, the 'Students Guidance and Placement Cell' of our College organized 'Open Campus Recruitment Drive' on 24th February, 2023 by "R.S.E. Business Solution Nagpur". The Event was conducted under the guidance of Dr. Jobi George, Principal of the College, and coordinated by Asst. Prof. Dr. Raheel Quraishi, Member Secretary of 'Students' Guidance and Placement Cell'.

The formal inauguration of this Recruitment Drive was presided over by Dr. Jobi George, Principal of the College. As such, the authorities of "R.S.E. Business Solution, Nagpur" namely, Mr. Suresh Dhamgaye, C.E.O., Mr. Dinesh Meshram, Mr. Rahul Khobragade and Mr. Kanchan Pranjale were prominently present. Proceedings of the Event was conducted by Asst. Prof. Dr. R.K. Quraishi, while Asst. Prof. Dr. Yogesh More, proposed the formal Vote of Thanks. Following the inauguration, personal interviews of the aspirants began. In all, 465 aspirants attended the Campus Recruitment Drive, out of which interviewers shortlisted 91 candidates to be placed in different companies situated in MIDC area of Rajangao, Karegao, Ahmednagar and Nagpur (MIHAN) for Haier, UKB Electronics Pvt. Ltd., Carrier Midea India, Eaton, PG Electroplast Limited & Nubeno Healthcare.

3. Guidance Lecture on 'Digital Marketing':

'Career Guidance Lecture' was organized under the aegis of IQAC, through 'Students' Guidance and Placement Cell' of our College on 4th March, 2023. Mr. Nikesh Barapatre, Director of NCK Infotech Pvt. Ltd., Nagpur, was the Keynote Speaker. The Event was presided over by Dr. Jobi George, Principal of our College. The program was conceptualized and conducted by Asst. Prof. Dr. R.K. Quraishi, Member Secretary of 'Students' Guidance and Placement Cell'.

During the Event, Mr. Barapatre delivered a Power Point presentation, offering guidance to the final-year students on self-employment opportunities as well as Digital Marketing. He emphasized that through Digital Marketing, students can not only gain valuable skills but also pursue self-employment and support their families. Mr. Barapatre also provided information on Digital Card and Cloud Marketing.

Asst. Prof. Dr. Ravikant Mishra proposed the formal Vote of Thanks. In all, 39 students actively participated in the Event.

4. Three-Day Employability Enhancement and Youth Livelihood Programme for Girls:

The 'Three-Day Employability Enhancement and Youth Livelihood Programme' for final-year girl-students was organized by the 'Students' Guidance and Placement Cell' of our College, under the auspices of IQAC. The training took place in the Computer Laboratory of our College from 13th March, 2023 to 15th March, 2023. On 13th March, 2023, the inauguration of the Training Programme was chaired by Dr. Jobi George, the Principal of the College. A total of 53 final-year girls participated in the training.

The esteemed Master Trainer for the program was Miss Mitali Paltiwale, an adjunct faculty member from Naandi Foundation's Mahindra Pride Classroom. The Training spanned over 20 hours and was conducted in offline mode. It covered essential topics such as personality development, general awareness, grooming, communication skills in English, life skills, and computer applications knowledge. Seven hours of training was imparted every day.

Dr. R.K. Quraishi, the Member Secretary of the 'Students' Guidance and Placement Cell', conducted the proceedings of the Inaugural and Concluding Sessions of the Training Programme. The formal Vote of Thanks for the Inaugural Session was proposed by Asst. Prof. Dr. R.S. Bahurupi, while Asst. Prof. Dr. Anita Mahawadiwar proposed the formal Vote of Thanks for the Concluding Session. Eleven girl-students from Nutan Adarsh College, Umred, also attended the Training Programme.

During the training, two outstanding trainees, Ms. Anushri Jiwode from Nutan Adarsh College, Umred, and Ms. Prachi Vasanta Gedam from our College, were felicitated by the Master Trainer with Trophies from Mahindra Pride Classroom. A total of 53 girls successfully completed the training programme. After the successful completion of the program, the participants were awarded 'Certificates of Participation' from 'Naandi Foundation's Mahindra Pride Classroom'.

5. Open Campus Recruitment Drive:

Under the auspices of IQAC, the 'Students Guidance and Placement Cell' of our College organized 'Open Campus Recruitment Drive' on 20th March 2023 by "Swatantra Microfinance Private Limited". The Event was conducted under the guidance of Dr. Jobi George, Principal of the College, and coordinated by Asst. Prof. Dr. Raheel Quraishi, Member Secretary of 'Students' Guidance and Placement Cell'. In all, 115 aspirants from Bhiwapur and its adjacent areas, participated in this Recruitment Drive.

The formal inauguration of this Recruitment Drive was presided over by Associate Prof. Dr. Sunil Shinde, and Asst. Prof. Dr. Vinita Virgandham, IQAC Co-Ordinator. Representatives from "Swatantra Microfinance Private Limited", Mr. Ankush Khandare, Regional Manager of Amravati branch, and Mr. Javed Shaikh, Business Recruiter, were also present. Mr. Khandare, in his speech, spoke about the company's work and progress and shared his own struggles in life, encouraging the aspirants to make honest efforts. Proceedings of the Event was conducted by Asst. Prof. Dr. R.K. Quraishi, while Asst. Prof. Dr. Rajesh Bahurupi proposed the formal Vote of Thanks. Following the inauguration, personal interviews of the aspirants began.

Out of the 115 candidates, ten promising aspirants were shortlisted by the Authorities. These aspirants will receive an official offer letters from the company for a one-month training program. Upon successful completion of the training, they will be assigned the position of 'Field Officer' in the company.

6. Four-Day Training Program on Digital Equaliser for First Year Girls (Life & Digital Skills):

The 'Four-day Training Programme regarding Digital Equaliser (Life & Digital Skills)' for first-year girl-students was organized by the 'Students' Guidance and Placement Cell' of our College, under the aegis of IQAC. The training took place in the Computer Laboratory of our College from 21st March, 2023 to 25th March, 2023.

The Inaugural Ceremony on 21st March, 2023, was presided over by Dr. Jobi George, Principal of the College. The proceedings of Inaugural Session was conducted by Asst. Prof. Dr. R.K. Quraishi, Member Secretary of 'Students' Guidance and Placement Cell'. Asst. Prof. Dr. Anita Mahawadiwar proposed the formal Vote of Thanks. The Master Trainer for the Training Program was Mrs. Meghana Dubey, adjunct faculty member from Naandi Foundation's Mahindra Pride Classroom. The Training spanned over 30 hours and was conducted in offline mode. It covered essential topics such as personality development, time management, money management, goal setting, digital identity, general awareness, grooming, communication skills in English, life skills, and computer applications knowledge. More than seven hours of training was imparted every day.

The Master Trainer, Mrs. Meghana Dubey, extended her gratitude to all the participating students and conveyed her best wishes for their bright future. As a token of appreciation, she awarded the outstanding trainees with trophies and bags on behalf of the Nandi Foundation. The trophies were given to Miss Monali Malode, Miss Sakshi More, and Miss Nikita Mankar, while Miss Ruchita Dahake, Miss Aarti Chakradhar Mahalle, and Miss Tejaswini Gharat received the bags.

The participants were delighted to hear that the Nandi Foundation will continue to conduct such Training Programs, regularly in the future, and they appreciated the opportunity provided by the Foundation.

The successful completion of the training program earned the participating students certificates from the Nandi Foundation. Additionally, in the future, these students will be given priority in the upcoming recruitment drive by Mahindra & Mahindra Group.

Asst. Prof. Dr. R.K. Quraishi,
Training and Placement Officer

Bhiwapur Mahavidyalaya
National Cadet Corps
NCC Report
Session 2022-2023

The National Cadet Corps was established on July 16, 1948, by the NCC Act XXXVI of 1948, which was overseen by the Ministry of Defence. 'Unity and Discipline' is the NCC's motto, which was chosen on December 23, 1957. In keeping with its mission, the NCC seeks to be and is one of the most powerful forces for bringing our country's youth from many regions together and forming them into unified, secular, and disciplined citizens.

Aim of NCC:

1. To Create a Human Resource of Organized, Trained and Motivated Youth, To Provide Leadership in all Walks of life and be Always Available for the Service of the Nation.
2. To Provide a Suitable Environment to Motivate the Youth to Take Up a Career in the Armed Forces.
3. To Develop Character, Comradeship, Discipline, Leadership, Secular Outlook, Spirit of Adventure, and Ideals of Selfless Service amongst the Youth of the Country.

The NCC unit of Bhiwapur Mahavidyalaya came into functioning in 2014-2015 with an initial strength of 17 Cadets. The unit is affiliated to 20 Mah Bn NCC under Nagpur Group. The authorized strength of the unit is 53 including SD and SW (33%) cadets. The department is led by Associate NCC Officer, Lt Dr. Yogesh More.

In the session 2022-23, 22 Cadets enrolled in first year. The total enrolled strength of the unit is given below.

	SW	SD	Total
I Year	7	15	22
II Year	6	7	13
III Year	5	13	18
Total	18	35	53

Cadets from different faculties enrolled in the NCC. Faculty wise strength of the cadets is as given below.

	B. A.	B. Com.	B. Sc.	B. Voc.	Total
I Year	6	6	10	0	22
II Year	6	3	2	2	13
III Year	8	5	2	3	18
Total	21	16	10	6	53

By promoting the principles of patriotism, service, discipline, and hard work, NCC in the college plays a credible role in forming the character of students. Through a variety of exercises carried out over time, NCC training stresses traits like Nationalism, Patriotism, Discipline, Team Spirit, Leadership, and Selfconfidence. It also encourages the development of the whole person. The unit engaged in the following activities during session 2022-2023.

Maharashtra Din was celebrated on 1st May, 2022 at 8.05 am. On this occasion National Flag was hoisted by the hands of Principal of the College, Dr. Jobi George. Associate Professor, Dr. Sunil Shide

was also present during the flag hoisting. Associate NCC Officer, Lt Dr. Yogesh More escorted the guest to the flag area. NCC cadets offered a Guard of Honour to the National Flag. The guard troop was led by Cadet Abhay Kale. SUO Ishak Shah in the capacity of Parade Commander gave all words of command. All NCC Cadets teaching and Non-teaching staff members of the College were present during the event. On 4th June, 2022, NCC cadets of Bhiwapur Mahavidyalaya, Bhiwapur, a unit of 20 Mah Bn NCC, Nagpur conducted a Cleanliness Drive on the occasion of World Environment Day to be celebrated on 5 June. 21 NCC cadets were present in this campaign. Cadets cleaned the college premises as well as police station, Taluka Rural Health office and surrounding area and created awareness for cleanliness and environment protection. The campaign was launched by NSS Programme Officer Dr. Motiraj Chavan by waving the green flag. In this campaign Associate NCC Officer Lt Dr. Yogesh More, Dr. Ravikant Mishra and 19 NCC cadets were present. The principal of the college, Dr. Jobi George, Commanding Officer of 20 Mah Battalion Colonel Amod Chandna appreciated the efforts taken by cadets.

The National Cadet Corps and National Service Scheme Unit of Bhiwapur Mahavidyalaya, under the aegis of IQAC, celebrated International Yoga Day on 21 June, 2022 at 7.00A.M. in the Indoor Stadium of the College. Mr. Suresh Panchbhai, renowned Yoga Trainer from Bhiwapur conducted the Yoga Sessions. The Principal of the College Dr. Jobi George welcomed Mr. Suresh Panchbhai with a bouquet. NSS Programme Officer, Asst. Prof. Motiraj Chavhan briefly introduced the guest. Mr. Suresh Panchbhai demonstrated different Asanas and Pranayama to the participants. All the participants practiced all Asanas and Pranayama to the best of their ability. The Principal of the Institution spoke about the importance of Yoga for the Mental and Physical health of individuals. 45 participants including NCC Cadets, NSS Volunteers, Teaching and non-teaching staff members attended the programme. The programme was coordinated by Lt Dr. Yogesh More, Associate NCC Officer. The programme was anchored by Dr. Ashwini Kadu, Assistant NSS Programme Officer and the formal Vote of Thanks was proposed by Lt Dr. Yogesh More.

Enrollment of students to first year of NCC was conducted on 27 July, 2022. Commanding Officer Col Amod Chandana was present for recruiting the cadets. 102 students have registered for the enrolment and 89 students were present for the recruitment against the vacancies of 22.

	Students Registered	Students Appeared	Students Selected
SD	53	43	17
SW	48	46	05
Total	102	89	22

Tahsil Office, Bhiwapur and Police Station, Bhiwapur jointly organized a rally to promote the government campaign of Har Ghar Tiranga on 11th August, 2022. The rally was conducted by the Police Station, Bhiwapur and was coordinated by Police Inspector Mahesh Bhortekar. Students from all Schools and Colleges of the city were invited to be the part of the rally. The rally was commenced from the Police Station and routed through entire Bhiwapur City and ended up at the Police Station spreading the awareness about the Har Ghar Tiranga Campaign. The rally was inaugurated by local MLA Mr. Raju Parve and other eminent personalities of the city. 20 NCC cadets participated in the rally.

On the occasion of 75 years of Independence, Various competitions were organized by Tahsil Office of Bhiwapur. 10 NCC cadets participated in 5 km Marathon. Three cadets namely Cadet Nilesh Nimje, Cadet Jitendra Waghmare and Ex-CPL Rohit Kohapare won 1st, 2nd and 3rd prize respectively. Cadet Vaishanvi Dhore and Ex SUO Pooja Dahare won 1st and 2nd prize in girls' category.

Five NCC Cadets participated in Blood Donation Camp organized by National Service Scheme in Association with Jeevan Jyoti Blood Bank on 1st October, 2022 on the occasion of Gandhi Jayanti.

13 NCC Cadets participated in the rally organized on the occasion of Gandhi Jayanti on 2nd October, 2022. The rally was flagged off by Dr. Jobi George, Principal of the College. Cadets cleaned the streets

and spread awareness about cleanliness through slogans.

National Cadet Corps Unit of Bhiwapur Mahavidyalaya celebrated Dusshera on the 6th of October 2022. On this auspicious occasion, Shastra Pooja was conducted by our NCC cadets. The program was carried out in the presence of the Care Taker Officer Dr. Ashwini Kadu. The Shastra Pooja was performed for the weapons and the instruments the cadets use for NCC training. After Shastra Pooja all cadets greet each other and celebrated Dusshera with great enthusiasm. 20 NCC Cadets were present during the event.

Cadets witnessed the Global Launching of Mission Lifestyle for the Environment (Life) by the Hon'ble Prime Minister Shri Narendra Modi from Statue of Unity, Ekta Nagar, Kewdiaya, Gujrat on 20th October, 2022 from 10.30 A.M. to 11.45 A.M. The event was telecasted live on Doordarshan and was live streamed at Library Hall for NCC Cadets and other students. The concept of 'Lifestyle for the Environment (Life)' was introduced by Prime Minister Narendra Modi at COP26 in Glasgow on 1st November 2021, calling upon the global community of individuals and institutions to drive Life as an international mass movement towards the protection and preservation of the environment. 42 participants including NCC Cadets and other students attended the programme. After the telecast, Cadets discussed over various measures that can be taken for protecting the Environment. The cadets also took a pledge on the website <https://www.mygov.in/life>.

NCC Cadets celebrated National Unity Day on the birth anniversary of the Iron Man and the first Home Minister of the nation Sardar Vallabhbhai Patel on 31st October 2022. On this occasion, the National Cadet Corps (NCC) and the National Service Scheme (NSS) jointly organized the event "Run for Unity" for the students of the College followed by the cleaning of the college campus. The event was chaired by Dr. Sunil Shinde, Head of the Department of Economics. Before the start of the program, the oath for unity was given to the students by the president of the program. The event was flagged off by Dr. Sunil Shinde. In total 31 students ran for about 3 km during the run. After the program students cleaned the College premises on this occasion. All necessary safety measures were followed during the event. Bhiwapur Police Station cooperated by controlling the traffic during the entire event.

Piping ceremony of senior NCC cadets was organised by the unit on 2nd December, 2022. BHM Gurujit Singh, Permanent Instructor from 20 Mah Bn NCC, Principal of the College Dr. Jobi George, IQAC Coordinator Dr. Mangesh Kadu, Dr. Sunil Shinde, ANO Lt Dr. Yogesh More and 44 NCC Cadets were present. SUO Munna Nagdeote, JUO Abhay Kale, JUO Sandesh Dhone, Sgt Nisha Dhone and Sgt Janhavi Raghusha presented the ranks. After the program Cadets cleaned lake nearby the College under Punit SagarAbhiyan.

NCC unit conducted Manja (Kite Thread) Collection drive post Makar Sankranti. Makar Sankranti is a festival of kites. The severed kites fell down on the ground and their manja proves very harmful for birds and animal. Our cadet conducted a cleanliness drive and collected damaged kites and manja from the streets of the town. 20 NCC cadets participated in this activity.

Our Country celebrated its 74th Republic Day on 26th January, 2022. On this Epoch Making day the Indian Constitution came into effect, and India became a Sovereign State, declaring it a Republic. Bhiwapur Mahavidyalaya celebrated Republic Day with great enthusiasm. In this ceremony our National Flag was hoisted by the hands of renowned Social Worker and Senior Citizen of the town Dr. Madhusudan Kothalkar and the Principal of the College, Dr. Jobi George. Distinct dignitaries including Mr. Shankarlalji Gupta, Mrs. Keerthi Nair, Principal of K.D.K. International School, and Associate Professor Dr. Sunil Shinde, Senior Faculty Member of the College were present for the Flag Hoisting. The delegates were escorted by the pilots of NCC and Associate NCC Officer Lt Dr. Yogesh More to the Flag area. Cadets of 20 Maharashtra NCC Battalion offered Guard of Honour to the National Flag. The Flag Hoisting was followed by March Past by the NCC Cadets. NCC Cadets showed great discipline and Drill standard during the March Past. Many cultural events like Patriotic Drama, Singing of Patriotic Songs and Dance were presented by the students of the College, K.D.K. International School and NCC Cadets. The main Attraction of the event was the War Demonstration given by the NCC Cadets. All the teaching and non-teaching staff members of the college and School, the general public, students and all NCC Cadets were

present in this programme. The programme was anchored by Ms. Ahaana Sheikh Student standard V of K.D.K. International School. Asst. Prof. Someshwar Wasekar proposed formal vote of thank. Sweets were distributed among the participants after the event.

NCC unit of Bhiwapur Mahavidyalaya organized an Online Quiz on "Puneet Sagar Abhiyan" on the eve of World Wetland Day -2023 on 4th February, 2023 with an objective of spreading awareness among the participants to make water resources pollution free. 105 participants participated in this quiz. Ecertificate was given to each participant.

NCC Unit in association with Eco-Club, Department of Zoology and Department of Botany mounted Bird Bath in trees for birds. Cadets helped to make Bird Bath and tied them on trees.

Jai Hind

Lt Dr. Yogesh More
Associate NCC Officer

भिवापूर महाविद्यालय, भिवापूर जि. नागपूर
राष्ट्रीय सेवा योजना
वार्षिक अहवाल
सत्र: २०२२-२०२३

सत्र २०२२-२३ मध्ये राष्ट्रीय सेवा योजनेत एकूण २०० विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला त्यात मुले ४१ तर १५९ मुलींचा सहभाग होता. सत्रारंभी नव्याने सहभागी झालेल्या विद्यार्थ्यांकरिता नोंदणी व प्रशिक्षण कार्यशाळा आयोजित करण्यात आली. या कार्यक्रमात राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या उपक्रमाविषयी माहिती देण्यात आली. तसेच स्वयंसेवकांचे कर्तव्य व आचारसंहिता इत्यादीविषयी माहिती देण्यात आली.

०५ जून जागतिक पर्यावरण दिन:

भिवापूर महाविद्यालयाच्या राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने ५ जून २०२२ ला जागतिक पर्यावरण दिन साजरा करण्यात आला. प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज व कार्यक्रम अधिकारी डॉ. मोतीराज चव्हाण, सहकार्यक्रम अधिकारी डॉ. अश्विनी कडू यांच्या मार्गदर्शनाखाली राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या विद्यार्थ्यांच्या माध्यमातून महाविद्यालय परिसरात विविध जातीच्या वृक्षाची लागवड करण्यात आली. दिवसेंदिवस पर्यावरणाचा होणारा दहस पाहता वृक्षलागवड काळाची गरज न्हास आहे, असा संदेश राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या विद्यार्थ्यांनी दिला. याप्रसंगी राष्ट्रीय सेवा योजनेची विद्यार्थी प्रतिनिधी तृष्णा महाजन, प्रज्वल कुडेगावे, अंशुल सहारे, राजकुमार ढोणे, प्रवीण मंगर, केतन्या तासकर, वनश्री गजभिये, पीयूष मुंडेकर यांनी पर्यावरणसंरक्षणाची शपथ घेतली. रासेयोच्या प्रत्येक विद्यार्थ्यांनी जन्मदिनी प्रत्येकी एक झाड लावण्याचा संकल्प केला. कार्यक्रमाच्या यशस्वितेसाठी महाविद्यालयाचे रासेयो विद्यार्थी, शिक्षकेत्तर कर्मचारी गुलाब गेडेकर यांनी सहकार्य केले.

२९ जून आंतरराष्ट्रीय योग दिवस:

राष्ट्रीय सेवा योजना व राष्ट्रीय छात्र सेना यांच्या संयुक्त विद्यमाने दिनांक २९ जून २०२२ ला आंतरराष्ट्रीय योग दिवस कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. या कार्यक्रमाला प्रमुख मार्गदर्शक म्हणून भिवापूरचे योग शिक्षक श्री. सुरेश पंचभाई, कार्यक्रमाचे अध्यक्ष महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज, राष्ट्रीय सेवा योजनेचे कार्यक्रम अधिकारी डॉ. मोतीराज चव्हाण, राष्ट्रीय छात्र सेनेचे ANO डॉ. योगेश मोरे, आय.क्यु.ए.सी. चे समन्वयक, डॉ. मंगेश कडू उपस्थित होते. कार्यक्रमाप्रसंगी प्रमुख मार्गदर्शक सुरेश पंचभाई यांनी योग व प्राणायाम यांची प्रात्यक्षिके करून दाखविली सोबतच प्रत्येक आसन व प्राणायामाचे महत्त्व विशद करून सांगितले, वेगवेगळ्या आजारावर उपाययोजना म्हणून विविध आसने व प्राणायामाची माहिती त्यांनी दिली. या योग दिवसाच्या कार्यक्रमाला महाविद्यालयाचे सर्व प्राध्यापक शिक्षकेत्तर कर्मचारी तसेच राष्ट्रीय सेवा योजना व राष्ट्रीय छात्र सेनेचे विद्यार्थी प्रामुख्याने उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे संचालन रासेयोचे सह कार्यक्रम अधिकारी डॉ. अश्विनी कडू यांनी केले तर आभार राष्ट्रीय छात्र सेनेचे सहयोगी एन.सी.सी. अधिकारी ले. डॉ. योगेश मोरे यांनी मानले. कार्यक्रमाच्या यशस्वितेकरिता महाविद्यालयाचे शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यासोबतच रासेयो व एन.सी.सी. च्या सर्व विद्यार्थ्यांनी अथक प्रयत्न केले.

तिरंगा रॅलीचे आयोजन:- १९ ऑगस्ट २०२२:

स्वातंत्र्यांच्या अमृत महोत्सवी वर्षानिमित्त पोलीस विभागाच्या वतीने आयोजित तिरंगा रॅलीमध्ये महाविद्यालयातील राष्ट्रीय सेवा योजना व राष्ट्रीय छात्र सेनाचे विद्यार्थी सहभागी झाले होते. याप्रसंगी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज, रासेयो कार्यक्रम अधिकारी प्रा. डॉ. मोतीराज चव्हाण, सहकार्यक्रम अधिकारी प्रा. डॉ. अश्विनी कडू, प्रा. डॉ. सुनिल शिंदे, प्रा.

डॉ. मंगेश कडू, प्रा. डॉ. रविकांत मिश्रा, प्रा. अमित ठाकरे, एन.सी.सी. च ले. कर्नल प्रा. डॉ. योगेश मोरे तिरंगा रॅलीमध्ये सहभागी झाले होते. भिवापूर शहरातील इतर शाळा व महाविद्यालयातील विद्यार्थी व शिक्षक सुद्धा बहुसंख्येने रॅलीमध्ये सहभागी झाले होते. भिवापूरच्या चौकाचौकात रासेयोच्या विद्यार्थ्यांनी एकात्मतेचा जागर हे मुकनाटय सादर करून भिवापूरवासीयांचे लक्ष वेधले. या पथनाटयात ईशा मामीडवार, युगेश करकाडे, आकाश उंबरकर, वैभव कोलते, अंशुल शहारे, अक्षय रंदई, वृषाली भोगे, स्वीटी वैद्य, मेघा धानोरकर, कल्पना शेंडे, दीपा धनविजय, भावना बाळबुधे, राजकुमार ढोणे, पवन रामटेके आदी कलावंत सहभागी झाले होते.

पोलीस स्टेशनच्या आवारातून तिरंगा रॅलीला प्रारंभ झाला. यात पोलीस विभागाच्या वतीने ५०० मीटर लांब अशा भव्य दिव्य तिरंग्याचे नियोजन करण्यात आले होते. भव्य दिव्य तिरंगा खांद्यावर घेवून हजारांचा जनसमुदाय भारत माता की जय, वंदे मातरमचा जयघोष देत, मार्गक्रमण करतांना अवघे वातावरण अमृत महोत्सवाचा जागर करणारा होते. या तिरंग्याचा समारोप पोलीस स्टेशनच्या आवारात वृक्षारोपण करून करण्यात आला. यावेळी आमदार राजू पारवे, माजी आमदार सुधीर पारवे, तहसिलदार अनिरुध्द कांबळे, ठाणेदार महेश भोरटेकर, सभापती नेमावली माटे, ममता शेंडे, प्रभारी मुख्याधिकारी सुषमा मांडगे, गटविकास अधिकारी अनिता तेलंग, प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज, मुख्याध्यापक ज्योती लांबट, तसेच गावातील प्रतिष्ठित नागरिक या कार्यक्रमात प्रामुख्याने उपस्थित होते.

विशेष मार्गदर्शन कार्यक्रमाचे आयोजन'

दिनांक १२ ऑगस्ट २०२२ ला भिवापूर महाविद्यालय, भिवापूर व तहसिल कार्यालय, भिवापूर यांच्या संयुक्त विद्यमाने आझादी का अमृत महोत्सव अंतर्गत विशेष मार्गदर्शन कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले. या मार्गदर्शन कार्यक्रमात अध्यक्षस्थानी भिवापूर महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज तर विशेष अतिथी म्हणून तहसिल कार्यालय, भिवापूरचे तहसिलदार श्री. अनिरुध्द कांबळे, विशेष मार्गदर्शक म्हणून डॉ. प्रविण राऊत, आरोग्य अधिकारी भिवापूर, कु. नेहा देवगडे, शाखा प्रबंधक, बँक ऑफ इंडिया भिवापूर तसेच अंतर्गत गुणवत्ता हमी कक्षाचे समन्वयक, डॉ. मंगेश कडू, रासेयो विभागीय समन्वयक प्रा. डॉ. मोतीराज चव्हाण, महाविद्यालयाचे प्राध्यापक वृंद, शिक्षकेत्तर कर्मचारी, रासेयोचे स्वयंसेवक, राष्ट्रीय छात्र सेना तसेच महाविद्यालयाचे बहुसंख्य विद्यार्थी उपस्थित होते. या कार्यक्रमात "अर्थ साक्षरता" या विषयावर बँक ऑफ इंडियाच्या शाखा प्रबंधक कु. नेहा देवगडे यांनी मार्गदर्शन केले. त्यांनी विद्यार्थ्यांना संबोधित करतांना आर्थिक व्यवहार करीत असतांना सावधगिरी कशी बाळगावी आणि तसेच आर्थिक व्यवहारात कोण-कोणते धोके असतात ते समजावून सांगितले. त्याचबरोबर "मोबाईलचे दुष्परिणाम" या विषयावर डॉ. प्रविण राऊत यांनी मार्गदर्शन केले. डॉ. राऊत यांनी आपल्या मार्गदर्शनात मोबाईलचे आपल्या शरीरावर होणारे दुष्परिणाम विद्यार्थ्यांना सांगितले तसेच मोबाईलद्वारे व्हायरस कसा स्प्रेड होतो. आणि त्याचा शरीरावर कसा दुष्परिणाम होतो. याविषयी सविस्तर मार्गदर्शन केले.

भिवापूर तहसिलचे तहसिलदार श्री. अनिरुध्द कांबळे यांनी विद्यार्थ्यांना संबोधित करतांना आर्थिक बचत कशी करावी आणि आर्थिक बचत ही जेवढ्या कमी वयात केली जाईल तेवढा पुढे भविष्यात त्याचा आपल्याला फायदा होईल. सोबतच स्मार्ट फोनचा उपयोग स्मार्ट वर्कसाठी कसा करावा याविषयी सविस्तर माहिती त्यांनी विद्यार्थ्यांना दिली. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष डॉ. जोबी जॉर्ज यांनी विद्यार्थ्यांना संबोधित करतांना विद्यार्थी मोबाईल फोनचा कसा दुरुपयोग करतात. मोबाईल फोनचा सदुपयोग केल्याने बराच फायदा मोबाईलपासून विद्यार्थी घेवू शकतात. परंतु आजचा विद्यार्थी मोबाईलचा उपयोग चांगल्या कामासाठी करतांना दिसून येत नाही. त्याचबरोबर आर्थिक साक्षरतेविषयी थोडक्यात माहिती विद्यार्थ्यांना सांगितली. बचतीची सवय असणे विद्यार्थ्यांसाठी अती आवश्यक असल्याचे त्यांनी सांगितले.

कार्यक्रमाचे संचालन प्रा. सोमेश्वर वासेकर यांनी तर आभार रासेयोचे सहकार्यक्रम अधिकारी डॉ. अश्विनी कडू यांनी मानले. कार्यक्रमाच्या यशस्वीतेसाठी नितेश बटूले, युगेश करकाळे, अंशुल सहारे, करिश्मा शेंडे, नेहा अहिरकर, तसेच राष्ट्रीय सेवा योजनेचे स्वयंसेवकांनी अथक प्रयत्न केले.

१२ ऑगस्ट २०२२ -आंतरराष्ट्रीय युवा दिन

आझादी का अमृत महोत्सव अंतर्गत आंतरराष्ट्रीय युवा दिन कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले. या मार्गदर्शन कार्यक्रमात अध्यक्षस्थानी भिवापूर महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज तर विशेष अतिथी म्हणून ग्रामीण रुग्णालयचे डॉ. अश्विनी काळे, श्रीमती प्रतिभा मरकाळे (हरणे) राष्ट्रीय सेवा योजनेचे विभागीय समन्वयक डॉ. मोतीराज चव्हाण उपस्थित होते. कार्यक्रमाच्या प्रारंभी पाहुण्याचे पुष्प देवून स्वागत करण्यात आले. राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या माध्यमातून घेण्यात आलेल्या आंतरराष्ट्रीय युवा दिन कार्यक्रमप्रसंगी डॉ. अश्विनी काळे यांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. संपूर्ण भारतात आंतरराष्ट्रीय युवा दिन साजरा केल्या जातो. आजचा विद्यार्थी हा भरकटलेला आहे. त्यांना दिशा देणे आवश्यक आहे. त्यामुळे अशा युवा दिन कार्यक्रमाचे आयोजन होणे गरजेचे आहे. आजचा युवक हा शारिरिक दृष्टीने कमजोर आहे. यामुळे प्रत्येक विद्यार्थ्यांनी सकस आहार घेवून आपल्या आरोग्याकडे लक्ष देणे गरजेचे आहे. विशेषता मुलीमध्ये हिमोग्लाबीन तसेच व्हिटॅमिनची कमतरता असते. त्यामुळे वेळेवर आपल्या आरोग्याची तपासणी करून घेणे आवश्यक तो वैद्यकीय सल्ला घेणे गरजेचे असते.

ग्रामिण रुग्णालय, भिवापूरच्या LAC, Staff Nurse प्रतिभा करकाळे, (आय.सी.टी.सी) यांनी एच.आय.व्ही संबंधी समाजामध्ये असलेले गैरसमज दुर करण्याचा प्रयत्न केला. प्रत्येक विद्यार्थ्याला या आजारासंबंधी माहिती असणे गरजेचे आहे. भिवापूर महाविद्यालयाच्या रेड रिबीन क्लबच्या माध्यमातून एच.आय.व्ही. या आजाराबद्दल विद्यार्थ्यांच्या माध्यमातून नेहमीच जागृती करण्याचा प्रयत्न केला जातो. तसेच पथनाटयाच्या माध्यमातून जनजागृती करण्याचा प्रयत्न केल्या जातो. अध्यक्षीय भाषणात डॉ. जोबी जॉर्ज यांनी विद्यार्थ्यांना संबोधित केले. कार्यक्रमाचे संचालन प्रा. डॉ. मोतीराज चव्हाण यांनी केले तर आभार सह कार्यक्रम अधिकारी डॉ. अश्विनी कडू यांनी मानले. कार्यक्रमाच्या यशस्वीतेसाठी नितेश बटूले, युगेश करकाळे, अंशुल सहारे, करिश्मा शेंडे, नेहा अहिरकर, तसेच राष्ट्रीय सेवा योजनेचे स्वयंसेवकांनी अथक प्रयत्न केले.

हर घर तिरंगा अभियान

दिनांक १३ ते १५ ऑगस्ट दरम्यान हर घर तिरंगा अभियान शासनाच्या निर्देशानुसार राबविण्यात आले. त्यामध्ये राष्ट्रीय सेवा योजना पथकाने हिरीरीने सहभाग नोंदविला. १३ ते १५ ऑगस्ट या कालावधीमध्ये प्रत्येक दिवसी ध्वजारोहण करण्यात आले.

१५ ऑगस्ट २०२२ ला स्वातंत्र्यदिनाचे औचित्य साधून स्वातंत्र्याच्या अमृतमहोत्वाच्या पर्वावर 'एकात्मतेचा जागर' हे मुकनाटय तसेच देशभक्तीवर आधारित नृत्य सादर करण्यात आले. रासेयोच्या विद्यार्थ्यांनी एकात्मतेचा जागर हे मुकनाटय सादर करून प्रेक्षकांची मने जिंकली या मुकनाटयात वैभव कोलते, युगेश करकाळे, ईशा मामीडवार, अंशुल सहारे, करीना शेंडे, मेघा कानीटकर, अक्षय रंदये, दिपा धनविजय, पवन रामटेके, राजकुमार ढोणे, स्विटी वैदय, रूपाली भोगे हे कलावंत सहभागी झालेले होते. तर नृत्य निकिता तिडके, पुनम थरमारे, तन्नू देवाडे, मोनू भानारकर व तेजस्विनी पिंपळकर या विद्यार्थ्यांनी सादर केले. याप्रसंगी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज, अंतर्गत गुणवत्ता हमी कक्षाचे समन्वयक, डॉ. मंगेश कडू, रासेयोचे विभागीय समन्वयक डॉ. मोतीराज चव्हाण, सांस्कृतिक विभागप्रमुख प्रा. सोमेश्वर वासेकर, रासेयोच्या सह कार्यक्रम अधिकारी डॉ. अश्विनी कडू, प्रा. अमित ठाकरे, प्रा. रविकांत मिश्रा, नॅकचे समन्वयक डॉ. विनिता विरगंधम, के.डी.के. इंटरनॅशनल स्कूल च्या प्राचार्या नायर मॅडम, नगरपरिषदेचे कर्मचारी, तसेच महाविद्यालयाचे सर्व प्राध्यापक वृंद, शिक्षकेत्तर कर्मचारी, रासेयोचे व एन.सी.सी. चे विद्यार्थी प्रामुख्याने उपस्थित होते. के.डी.के. इंटरनॅशनल स्कूल भिवापूरच्या चिमुकल्यांनी सुध्दा देशभक्तीपर विविध कार्यक्रमाची मेजवानी दिली.

दिनांक १३ ते १५ ऑगस्ट २०२२ मध्ये रासेयो व महाविद्यालयाच्या विद्यार्थ्यांनी विविध स्पर्धेत भाग घेतला होता. तहसिल कार्यालय, भिवापूर, पोलीस स्टेशन, भिवापूर व नगर पंचायत भिवापूर यांनी घेतलेल्या स्पर्धेत महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांनी सक्रीय सहभागी होवून स्पर्धेत प्राविण्य प्राप्त केले आहे. प्राविण्य प्राप्त विद्यार्थ्यांचे कौतुक तिनही विभागाच्या

अधिकाऱ्यांनी केले तसेच महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांनी सुध्दा विद्यार्थ्यांचे कौतुक व अभिनंदन केले आहे.

स्वच्छता व जनजागरण अभियान :

दिनांक ७ व ८ सप्टेंबर २०२२ ला नगरपंचायत भिवापूर यांनी दिलेल्या पत्रानुसार भिवापूर शहरांमध्ये स्वच्छता व जनजागृती मोहिम राबविण्यात आली. या स्वच्छता मोहिमेमध्ये भिवापूर महाविद्यालयातील राष्ट्रीय सेवा योजनेचे सर्व स्वयंसेवक यांनी सहभाग घेतला या उपक्रमासाठी महाविद्यालयातील राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या कार्यक्रम अधिकारी प्रा. डॉ. अश्विनी कडू तसेच राष्ट्रीय सेवा योजना समितीचे पदाधिकारी यांचे सहकार्य लाभले.

दिनांक ७ सप्टेंबरला भिवापूर शहरातील मुख्य रस्ते , बस स्टॉप, पोलिस स्टेशन, भिमादेवी रोड येथील परिसराची स्वच्छता करण्यात आली. दिनांक ८ सप्टेंबरला जि. प.उच्च प्राथमिक शाळा कोष्टीपूरा, भिवापूर येथील शाळेतील विद्यार्थ्यांना हात धुण्याचे महत्व राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या विद्यार्थ्यांनी समजावून सांगितले. कु. मोनू भानारकर यांच्या ग्रूपमधील विद्यार्थ्यांनी कोष्टीपूरा शाळेतील विद्यार्थ्यांना प्रात्यक्षिके करून दाखविली.

भिवापूर महाविद्यालयात राष्ट्रीय सेवा योजनाचा वर्धापन दिन संपन्न

भिवापूर महाविद्यालय, भिवापूर येथे दिनांक २४ सप्टेंबर २०२२ ला राष्ट्रीय सेवा योजनेचा वर्धापन दिन संपन्न झाला. या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज तर प्रमुख अतिथी म्हणून प्रा. डॉ. सुनिल शिंदे ,राष्ट्रीय सेवा योजनेचे विभागीय समन्वयक प्रा. डॉ. मोतीराज चव्हाण, सहकार्यक्रम अधिकारी प्रा. डॉ. अश्विनी कडू, प्रा. दर्शना धमदर उपस्थित होते. कार्यक्रमाच्या प्रारंभी राष्ट्रपिता महात्मा गांधी, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज तसेच स्व. भाऊसाहेब मुळक यांच्या प्रतिमेला माल्यार्पण करून दिपप्रज्वलन करण्यात आले. पाहुण्याचे स्वागत स्वागत गीत व पुष्पगुच्छ देवून करण्यात आले.

कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक राष्ट्रीय सेवा योजनेची स्वयंसेविका कु. मोनु भानारकर हिने केले. तिने प्रास्ताविकातून राष्ट्रीय सेवा योजनेची रूपरेषा विशद केली. तसेच २४ सप्टेंबर ते २ ऑक्टोबर २०२२ मध्ये विविध कार्यक्रम महाविद्यालयाच्या माध्यमातून घेण्यात येणार असल्याचे सांगितले. त्यामध्ये गावातील स्वच्छता, प्लॅस्टीक निर्मूलन, रक्तदान शिबीर इ. कार्यक्रमाचा समावेश असल्याचे सांगितले. याप्रसंगी राष्ट्रीय सेवा योजनेची विद्यार्थ्यांनी कु. टोनिका पराते हिने आपल्या भाषणातून राष्ट्रीय सेवा योजनेची भूमिका व उद्दिष्ट्ये याविषयी माहिती दिली.

कार्यक्रमाचे प्रमुख अतिथी प्रा. डॉ. सुनिल शिंदे यांनी आपल्या भाषणातून आतापर्यंत राष्ट्रीय सेवा योजनेनी केलेली उल्लेखनिय कामगिरीवर प्रकाश टाकला. तर अध्यक्षीय भाषणातून महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज यांनी महाविद्यालयामध्ये राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या कामगिरीवर समाधान व्यक्त केले. तसेच आतापर्यंत महाविद्यालयाला राष्ट्रीय सेवा योजनेचा मिळालेल्या पुरस्कारासंबंधी माहिती देवून प्रत्येक विद्यार्थ्यांना उत्कृष्ट स्वयंसेवकाचा पुरस्कार प्राप्त करण्यासाठी प्रयत्न केला पाहिजे. तसेच आर.डी. परेड मध्ये आपली निवड होण्याकरिता प्रयत्नशिल असले पाहिजे याविषयी विद्यार्थ्यांना प्रोत्साहित केले.

याप्रसंगी राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या विद्यार्थ्यांमार्फत सांस्कृतिक कार्यक्रम सादर करण्यात आले. त्यात एकल नृत्य तसेच समुह नृत्याचा समावेश होता. कार्यक्रमाचे संचालन अंश मदनकर आणि अनिषा मुळे यांनी केले तर आभार अंश मदनकर यांनी मानले.

कार्यक्रमाच्या यशस्वीतेकरिता अंशुल सहारे, प्रज्वल कुडेगांवे, किरण ढोणे, प्रविण मंगर, केतन्या तासकर अंश मदनकर, मोनु भानारकर, आचल खंडाल, साक्षी मोहोड, शितल अहिकर तसेच राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या विद्यार्थ्यांनी प्रयत्न केले.

रक्तदान शिबीराचे आयोजन

१ ऑक्टोबर राष्ट्रीय स्वैच्छिक रक्तदान दिवसाचे औचित्य साधून रक्तदान शिबीराचे आयोजन दिनांक १ ऑक्टोबर २०२२ ला राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग, भिवापूर महाविद्यालय, भिवापूर, राष्ट्रीय सेवा योजना पथक, भिवापूर तालुका पत्रकार संघ तसेच पोलीस स्टेशन, भिवापूर यांच्या संयुक्त विद्यमाने भव्य रक्तदान व रक्तगट तपासणी शिबीराचे आयोजन "भिवापूर महाविद्यालय, भिवापूर च्या इंडोअर स्टेडियम मध्ये सकाळी ९.३० ते ४.०० वाजेदरम्यान करण्यात आले. या रक्तदान शिबीराचे उद्घाटन राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाचे संचालक डॉ. सोपानदेव पिसे यांनी केले. याप्रसंगी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज, भिवापूर पोलीस स्टेशनचे ठाणेदार महेशकुमार भोरटेकर, भिवापूर तालुका पत्रकार संघाचे अध्यक्ष शरद मिरे, सचिव अमर मोकाशी, राष्ट्रीय सेवा योजनेचे जिल्हा समन्वयक, राकेश कभे, विभागीय समन्वयक, प्रा. डॉ. मोतीराज चव्हाण, राष्ट्रीय सेवा योजनेचे कार्यक्रम अधिकारी, प्रा. डॉ. अश्विनी कडू, प्रा. डॉ. सुनिल शिंदे, प्रा. डॉ. मंगेश कडू, प्रा. डॉ. विनिता विरगंधम तसेच महाविद्यालयाचे प्राध्यापक वृंद तसेच शिक्षकेत्तर कर्मचारी तसेच गावातील प्रतिष्ठित नागरिक प्रामुख्याने उपस्थित होते. या रक्तदान शिबीरात एकुण १२५ रक्तदात्यांनी रक्तदान केले तर एकुण १०० रूग्णांची रक्तगट तपासणी करण्यात आली. कार्यक्रमाचे संचालन कार्यक्रम अधिकारी डॉ. अश्विनी कडू यांनी केले तर आभार डॉ. मोतीराज चव्हाण यांनी मानले. या कार्यक्रमादरम्यान भिवापूर महाविद्यालयाच्या वतीने रस्ता सुरक्षा जनजागरण अभियान कार्यक्रमाचे औचित्य साधून रक्तदात्यांना हेल्मेट देऊन "एक सुरक्षा कवच" प्रदान करण्यात आले, रक्त संकलन जीवनज्योती रक्त पेढी, नागपूर यांच्या चमूने केले. या रक्तपेढीचे डॉ. अभिजित मानकर, किशोर खोब्रागडे, अरुण मोरांडे, प्रशांत बारई, जितू तुपट आणि प्रेरणा शिंदे यांनी सहकार्य केले. कार्यक्रमाच्या यशस्वीतेसाठी तालुका पत्रकार संघाचे सर्व पदाधिकारी, पोलीस विभागाचे सर्व कर्मचारी, तसेच राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या सर्व स्वयंसेवकांनी प्रयत्न केले.

'स्वच्छता हिच सेवा अभियान' व जागतिक अहिंसा दिन रॅलीचे आयोजन

भिवापूर महाविद्यालय, भिवापूर राष्ट्रीय सेवा योजना द्वारा दिनांक १५ सप्टेंबर २०२२ ते २ ऑक्टोबर २०२२ या दरम्यान घेण्यात आले. या स्वच्छता हिच सेवा अभियान पंधरवाड्याचा समारोप व जागतिक अहिंसा दिन रॅलीचे आयोजन २ ऑक्टोबर २०२२ ला करण्यात आले प्रारंभी महात्मा गांधी यांच्या प्रतिमेला माल्यार्पण करण्यात आले. तसेच रॅलीला प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज यांच्या हस्ते हिरवी झेंडी देण्यात आली. राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या पुढाकाराने स्वच्छता हिच सेवा अभियान व जागतिक अहिंसा दिन रॅली भिमा देवी-बस स्टॉप-रामधन चौक-आझाद चौक -सिध्दार्थ नगर व परत महाविद्यालय या मार्गाने निघाली. चौका-चौकात राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या विद्यार्थ्यांनी "स्वच्छ माझे शहर" आणि व्यसनमुक्तीवर पथनाटय सादर केले. पथनाटयामध्ये स्वच्छतेवर आधारीत विविध विषयावर प्रकाश टाकण्यात आला. रॅलीमध्ये महाविद्यालयाचे सर्व प्राध्यापक व शिक्षकेत्तर कर्मचारी तसेच महाविद्यालयातील बहुसंख्य विद्यार्थी उपस्थित होते. स्वच्छ माझे गाव या पथनाटयात रिकू मेश्राम, केतन्या तासकर, अंशुल सहारे, आचल भोयर, वनश्री गजभिये, युगेश करकाडे, अक्षय रंदये, प्रज्वल कुडेगावे, वैभव कोलते, साक्षी मोहोड, तेजस्विनी घरत, सनोबार पठाण, प्रतिक्खा खानखुरे या कलावंतानी सहभाग नोंदविला. व्यसनमुक्ती या विषयावर रामधन चौकात पथनाटय सादर केले यामध्ये लोकेश वाघ, ईशा गावंडे, वैभव नागेकर, समीर सावसाकडे, तनु देवाळे या विद्यार्थ्यांनी सहभाग नोंदविला. कार्यक्रमाच्या यशस्वितेसाठी राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या सर्व विद्यार्थ्यांनी प्रयत्न केले.

३१ ऑक्टोबर राष्ट्रीय एकता दिवस

लोहपुरुष सरदारवल्लभभाई पटेल यांच्या जयंतीनिमित्त भिवापूर महाविद्यालयाच्या वतीने राष्ट्रीय एकता दिवसाचे आयोजन राष्ट्रीय सेवा योजना आणि नॅशनल कॅडेट कोअर यांच्या संयुक्त विद्यमाने करण्यात आले होते. 'रन फॉर युनिटी' रॅलीच्या माध्यमातून एकात्मतेचा संदेश दिला. प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज, डॉ. सुनिल शिंदे यांनी रॅलीला हिरवी झेंडी दाखवून

रॅलीला प्रारंभ करण्यात आला. यावेळी राष्ट्रीय सेवा योजनेचे विभागीय समन्वयक प्रा. डॉ. मोतीराज चव्हाण, एन.सी.सी. चे लेफ्टनंट डॉ. योगेश मोरे, डॉ. अश्विनी कडू, प्रा. डॉ. मंगेश कडू आदीची उपस्थिती होती. जवळपास तीन किलोमीटर ची दौंड विद्यार्थ्यांनी लावली तसेच महाविद्यालय परिसराची स्वच्छता करून राष्ट्रीय एकतेची शपथ घेतली.

१५ नोव्हेंबर २०२२ ला स्वच्छता अभियान

दिनांक १५ नोव्हेंबर २०२२ ला राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या विद्यार्थ्यांनी ग्रामस्वच्छता अभियान राबविला. याप्रसंगी महाविद्यालय परिसर, पोलिस स्टेशन, भिमादेवी रोड, बस स्टॉप परिसराची स्वच्छता करण्यात आली. या अभियानात राष्ट्रीय सेवा योजनेचे ७० विद्यार्थी सहभागी झाले होते. सोबत राष्ट्रीय सेवा योजनेचे सदस्य डॉ. राजेश बहुरूपी, डॉ. रविकांत मिश्रा, प्रा. अमित ठाकरे उपस्थित होते. ग्रामस्वच्छता अभियानाच्या माध्यमातून गावात स्वच्छतेविषयीचा संदेश विद्यार्थ्यांनी दिला.

१ डिसेंबर जागतिक एड्स जनजागरण पंधरवाडा

भिवापूर महाविद्यालय, भिवापूर व ग्रामीण रुग्णालय, भिवापूर यांच्या संयुक्त विद्यमाने जागतिक एड्स दिनाचे औचित्य साधून एड्स जनजागरण पंधरवाडा कार्यक्रमाची सुरुवात ग्रामीण रुग्णालय, भिवापूर येथून करण्यात आली. या कार्यक्रमाला डॉ. दर्शना गणविर, वैद्यकीय अधीक्षक, डॉ. अश्विनी काळे, डॉ. प्रशांत हिवरकर, डॉ. संतोष जयस्वाल (नेत्र विभाग) श्रीमती प्रतिभा मरकाडे, (आय.सी.टी.सी. स्टॉफ नर्स) संगिता मेश्राम, अनिल लोखंडे, रंजिता सोनकुसरे, स्वाती पाटील, आशिष खोब्रागडे, पायल कोडपे, अंजली खडे, लॅब टेक्नीशियन लहाने, तरुणा फफ्राटे, राष्ट्रीय सेवा योजनेचे विभागीय समन्वयक प्रा. डॉ. मोतीराज चव्हाण, नर्सिंग कॉलेजच्या उपप्राचार्य निलीमा भिमटे, ममता बन्सोड, सविता रामटेके उपस्थित होत्या. या कार्यक्रमात इंदिरा गांधी नर्सिंग कॉलेज तसेच भिवापूर महाविद्यालयाचे राष्ट्रीय सेवा योजनेचे बहुसंख्य विद्यार्थी उपस्थित होते.

याप्रसंगी डॉ. अश्विनी काळे व डॉ. प्रशांत हिवरकर यांनी एच.आय.व्ही. एड्स बद्दल विद्यार्थ्यांना प्राथमिक माहिती दिली. तसेच महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज यांनी विद्यार्थ्यांना या कार्यक्रमासाठी प्रोत्साहित केले. या एड्स जनजागरण पंधरवाडा कार्यक्रमात विविध स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले. त्यात निबंध स्पर्धा, रांगोळी स्पर्धा, पोस्टर स्पर्धा तसेच विविध डॉक्टर तज्ज्ञांचे मार्गदर्शन कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले. या जनजागरण कार्यक्रमात इंदिरा गांधी नर्सिंग कॉलेज, भिवापूर महाविद्यालयातील राष्ट्रीय सेवा योजनेचे विद्यार्थी सहभागी झाले.

०५ डिसेंबर २०२२ 'आंतरराष्ट्रीय स्वयंसेवक दिन' फ

भिवापूर महाविद्यालय, राष्ट्रीय सेवा योजना व नेहरू युवा केंद्र यांच्या संयुक्त विद्यमाने दिनांक ५ डिसेंबर २०२२ला आंतरराष्ट्रीय स्वयंसेवक दिन साजरा करण्यात आला. आंतरराष्ट्रीय स्वयंसेवक दिनाचे औचित्य साधून भिवापूर महाविद्यालयाच्या परिसरात स्वच्छता मोहिम राबविण्यात आली. तसेच महाविद्यालयाच्या परिसरात चिक्कू, चंदन, बदाम, अशोका, पेरू इत्यादी झाडाची लागवड करण्यात आली. या स्वच्छता व वृक्षलागवड मोहिमेत राष्ट्रीय सेवा योजनेचे स्वयंसेवक सहभागी झाले होते. तसेच नेहरू युवा केंद्राच्या व्हॉलेंटियर प्रणाली वन्हाडे, महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज, राष्ट्रीय सेवा योजनेचे विभागीय समन्वयक डॉ. मोतीराज चव्हाण, प्रा. रविकांत मिश्रा, गुलाब गडेकर तसेच राष्ट्रीय सेवा योजनेचे विद्यार्थी उपस्थित होते.

या आंतरराष्ट्रीय स्वयंसेवक दिनाचे महत्व विद्यार्थ्यांच्या लक्षात आणून देण्यासाठी प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज, नेहरू युवा केंद्राच्या व्हॉलेंटियर प्रणाली वन्हाडे, विभागीय समन्वयक डॉ. मोतीराज चव्हाण यांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. स्वयंसेवकाच्या कर्तव्याची जाणीव विद्यार्थ्यांना करून देण्यात आली. कार्यक्रमाच्या यशस्वीतेसाठी, नेहा अहिरकर मोनू भानारकर, सुरज ठाकरे, प्रज्वल कुडेगावे, अंश मदनकर, किरण ढोणे, प्रविण मंगर, टोनिका पराते, अनिशा मुळे, आचल लांजेवार, खुशबू काटेखाये, निकिता मानकर, अंकिता तलमासरे, खुशबू देशमुख, निकिता वासनिक इत्यादी विद्यार्थ्यांनी

प्रयत्न केले.

१६ जानेवारी ते २२ जानेवारी -राज्यस्तरीय शिबीरात सहभाग

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज, नागपूर विद्यापीठ, नागपूर व विद्या विकास कला वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, समुद्रपूर जिल्हा वर्धा द्वारा आयोजित राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाचे 'युवकाचा ध्यास ग्राम-शहर विकास' या संकल्पनेवर आधारित राज्यस्तरीय शिबीर दिनांक १६ जानेवारी ते २२ जानेवारी २०२३ या कालावधीमध्ये श्री. हरिओम बाबा गौशाळा, सोनेगांव टेकडी, लसनपूर येथे आयोजित करण्यात आले होते. या शिबीरात महाविद्यालयातील १) अंश विलास मदनकर, २) कु. मोनू प्रेमदास भानारकर, ३) कु. खुशबू वामन काटेखाये, ४) कु. टोनिका ऋषी पराते, ५) कु. निकिता मन्साराम मानकर या विद्यार्थ्यांनी सहभाग नोंदविला.

ग्रामस्वच्छता व जनजागरण अभियान रॅली

३१ जानेवारी २०२३ ला नगरपंचायत च्या माध्यमातून ग्रामस्वच्छता व जनजागरण रॅलीचे आयोजन करण्यात आले होते. या अभियानात राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या विद्यार्थ्यांनी हिरीरीने आपला सहभाग नोंदविला. याप्रसंगी गावातील मुख्य चौका-चौकातून ग्रामस्वच्छता व जनजागरण रॅली काढण्यात आली. तसेच गावातील मुख्य रस्ते, भिमादेवी परिसर, पोलिस स्टेशन, बस स्टॉप परिसर, ग्रामिण रुग्णालय परिसर स्वच्छ करण्यात आला. या अभियानात भिवापूर शहरातील सर्व शाळा व महाविद्यालय सहभागी झाली होती. रॅलीचा समारोप नगरपंचायतीच्या प्रांगणात करण्यात आला. याप्रसंगी नगरपंचायतचे सर्व कर्मचारी महाविद्यालयातील राष्ट्रीय सेवा योजनेचे विद्यार्थी तसेच इतर शाळा व महाविद्यालयाचे विद्यार्थी व शिक्षक वृंद उपस्थित होते.

राष्ट्रीय सेवा योजना विशेष शिबीराचे आयोजन

दिनांक: १० फेब्रुवारी ते १६ फेब्रुवारी २०२३

युवकांचा ध्यास ग्राम-शहर विकास या संकल्पनेवर आधारित भिवापूर महाविद्यालयाचे राष्ट्रीय सेवा योजना विशेष वार्षिक शिबीर दत्तक ग्राम सालेशहरी-सालेभट्टी (पुनर्वसन) येथे दिनांक १० फेब्रुवारी ते १६ फेब्रुवारी २०२३ या कालावधीत संपन्न झाले. या शिबीराची पूर्वतयारी दिनांक १० फेब्रुवारी २०२३ ला करण्यात आली. या शिबीरामध्ये एकुण १०० विद्यार्थ्यांचा सहभाग होता.

- दिनांक ११/०२/ २०२३ ला जनजागरण दिंडी काढण्यात आली. जनजागरण दिंडीला राष्ट्रीय सेवा योजनेचे विभागीय समन्वयक प्रा. डॉ. मोतीराज चव्हाण यांनी हिरवी झेंडी दाखवून संपूर्ण गावातून ग्रामस्थांना पर्यावरण, व्यसनमुक्ती, महिला सक्षमीकरण, कौशल्य विकास, ग्रामस्वच्छता अभियानाचा संदेश देण्याचा प्रयत्न केला.

विशेष शिबीराचे उद्घाटन सोहळा असल्याने नियोजित वेळेनुसार राष्ट्रीय सेवा योजनेचे स्वयंसेवक उद्घाटन सोहळ्याच्या कामाला लागले. देशाच्या आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक व शैक्षणिक विकास घडविण्यात तसेच देशातील युवा शक्तिला नवचेतना देण्याचे कार्य हे राष्ट्रीय सेवा योजनेतर्फे आयोजित कार्यक्रमाच्या माध्यमातून होत आहे, असे प्रतिपादन तहसीलदार अनिरुद्ध कांबळे यांनी भिवापूर महाविद्यालयाच्या विशेष वार्षिक शिबीराच्या उद्घाटनप्रसंगी केले. येथील भिवापूर महाविद्यालयाचे राष्ट्रीय सेवा योजनाद्वारे 'युवकांचा ध्यास ग्राम-शहर विकास' या संकल्पनेवर आधारित विशेष वार्षिक शिबीर सालेशहरी -सालेभट्टी(पुनर्वसन) येथील उच्च प्राथमिक शाळेच्या प्रांगणात आयोजित करण्यात आले होते. १० ते १६ फेब्रुवारी दरम्यान चालणाऱ्या शिबीराचे उद्घाटन तहसिलदार अनिरुद्ध कांबळे यांनी केले. अध्यक्षस्थानी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज, विशेष अतिथी शंकर डडमल जि.प. सदस्य, कारंगवाव सर्कल, सालेशहरी-सालेभट्टी (पुनर्वसन)चे सरपंच, श्री. संजु नाईक, माजी सरपंच, श्री. देवेंद्र देशमुख, भिवापूर तालुका पत्रकार संघाचे सचिव, श्री. अमर मोकाशी उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक प्रा. डॉ. मोतीराज चव्हाण यांनी केले. त्यांनी सात दिवस चालणाऱ्या या शिबिरात ग्रामस्वच्छता अभियान, तज्ज्ञ मार्गदर्शकांचे मार्गदर्शन, मोफत आरोग्य तपासणी शिबीर, वृक्षारोपण कार्यक्रम, समाज प्रबोधन तसेच विद्यार्थ्यांचे बौद्धिक व सांस्कृतिक कार्यक्रमाबद्दल माहिती दिली. या कार्यक्रमाला महाविद्यालयाचे प्रा. डॉ. विजय दिघोरे, प्रा. डॉ. मधुकर नंदनवार, प्रा. डॉ. राहील कुरैशी, प्रा. डॉ. अनिता महावादीवार, प्रा. डॉ. राजेश बहुरूपी, प्रा. डॉ. आदित्य सारवे, प्रा. सोमेश्वर वासेकर, प्रा. डॉ. विनिता विरगंधम, प्रा. प्रा. डॉ. सचिन कुबडे, डॉ. योगेश मोरे, प्रा. डॉ. अश्विनी कडू, प्रा. डॉ. रविकांत मिश्रा, प्रा. अमित ठाकरे, प्रा. दर्शना धमदर, अमोल भगत, रत्नाकर कत्राके, गावातील प्रतिष्ठित नागरिक तसेच राष्ट्रीय सेवा योजनेचे विद्यार्थी उपस्थित होते या उद्घाटन कार्यक्रमाचे संचालन अंश मदनकर यांनी केले तर आभार राष्ट्रीय सेवा योजनेची विद्यार्थी प्रतिनिधी कु. निकिता मानकर हिने मानले.

दुपारच्या सत्रात कला शिक्षक श्री. सुरेश राठोड, राष्ट्रीय विद्यालय, भिवापूर यांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले त्यांनी विविध कलांचे प्रात्यक्षिके विद्यार्थ्यांना करून दाखविली. त्यात नृत्य, संगित, नाटिका तसेच चित्रकला या कलेविषयी विद्यार्थ्यांना अगदी सोप्या भाषेत मार्गदर्शन केले. तसेच त्यांनी आपल्या आयुष्यात आलेले अनुभव कथन करून परिस्थितीवर मात कशी करावी ते त्यांनी आपल्या मार्गदर्शनात सांगितले ठिगळ हा शब्द आज जवळपास नामशेष होण्याच्या मार्गावर आहे. गरिबी, दारिद्र्याचे चटके सहन करत शिक्षण घेताना चड्डिला पाठीमागून पडलेली लहान मोठी भोके एका हाताने झाकण्याचा प्रयत्न दिवसभर चालायचा. इतर विद्यार्थी हसतील म्हणून माय माऊली दुसऱ्या रंगाचे ठिगळ लावून द्यायची. परंतु आज ठिगळाचे दिवस अनुभवलेले अनेकजण उच्च पदावर कार्यरत असून आजही त्या आठवणींनी ते सैरभैर होत असतात. अशी अनेक उदाहरणे देवून विद्यार्थ्यांना त्यांनी परिस्थितीवर मात करण्याचे रस्ते दाखविण्याचा प्रयत्न केला.

दिनांक १२/०२/ २०२३ ला सकाळी महाविद्यालयाचे शारीरिक शिक्षण विभागप्रमुख प्रा. डॉ. आदित्य सारवे यांनीराष्ट्रीय सेवा योजनेच्या स्वयंसेवकांनाप्रार्थना व योगाप्रणायाम आटोपून श्रमदानाचे काम हाती घेतले. विद्यार्थ्यांनी शाळेचे संपूर्ण परिसर स्वच्छ केले. तसेच अंगणवाडीच्या रस्त्याची निर्मिती केली. तसेच वृक्षारोपण करण्याच्या दृष्टीने शाळेच्या परिसरात ५० खड्डे खोदण्यात आले.

दुपारच्या सत्रात भिवापूर पोलीस स्टेशनचे सहा.पोलीस निरीक्षक श्री. शरद भस्मे यांनी 'सायबर क्राईम' या विषयावर विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. त्यांनी लोकांची कशी फसवणूक होते ते उदाहरणासहित विद्यार्थ्यांना समजावून सांगितले. तसेच नकळत झालेल्या फसवणूकीपासून कशी सावधनाता बाळगावी याविषयी विद्यार्थ्यांना जागृत केले सकाळी ६.३० वाजता प्रजापिता ब्रम्हकुमारी ईश्वरीय विश्वविद्यालय, शाखा पवनी येथील सुशिल दिदी यांनी विद्यार्थ्यांना 'योगसाधना व मेडिटेशन' या विषयावर मार्गदर्शन केले. सध्याच्या स्थितीत माणसामध्ये बरेच बदल घडून आले आहे. मनुष्यामध्ये अहंकार वृत्ती वाढली आहे. सयंम ढासळत चालला आहे. निगेटिव्हिटी वाढली आहे. त्यामुळे या सगळ्या गोष्टीवर मात करण्यासाठी सयंम ठेवणे तसेच ईश्वराची प्रार्थना करून ज्ञानसाधना, योगसाधना करणे खूप आवश्यक आहे. अहंकारामुळे माणसाच्या हातून बऱ्या चुका होवू शकतात त्या टाळण्यासाठी वरील गोष्टीची प्रत्येक माणसाला गरज आहे. या मार्गदर्शन कार्यक्रमात ब्रम्हकुमारी सत्वशिला दिदी, ब्रम्हकुमारी मंगला दिदी तसेच विभागीय समन्वयक प्रा. डॉ. मोतीराज चव्हाण उपस्थित होते. सत्वशिला दिदीने सुध्दा आपले विचार व्यक्त केले.

सकाळी ८ ते ११ या कालावधीमध्ये श्रमदानाचे काम हाती घेण्यात आले. त्यामध्ये राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या विद्यार्थ्यांनी सालेभट्टी या गावात जावून ग्रामस्वच्छता अभियान राबवून लोकांमध्ये स्वच्छतेचा संदेश पोहचविण्याचे काम केले. दुपारच्या सत्रात बुलढाणा येथील पोलीस उप-निरीक्षक श्री गोकुळसिंग राठोड यांनी विद्यार्थ्यांना 'स्पर्धा परीक्षा काळाची गरज' या विषयावर मार्गदर्शन केले. विद्यार्थ्यांनी आपले ध्येय निश्चित केले पाहिजे. जोपर्यंत आपण आपले ध्येय निश्चित करीत नाही तोपर्यंत आपण यशापर्यंत पोहचू शकत नाही. यशापर्यंत पोहचण्यासाठी सर्वप्रथम ध्येय निश्चित करणे गरजेचे आहे. स्पर्धा परीक्षेची तयारी करीत असतांना सर्वप्रथम अभ्यासक्रम, प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप समजून घेणे महत्वाचे आहे. जोपर्यंत या गोष्टी स्पष्ट होत नाही तोपर्यंत दिशा निश्चित होत नाही. विद्यार्थ्यांनी सकारात्मक दृष्टीकोन ठेवूनच या स्पर्धा परीक्षेमध्ये उतरावे लागेल. प्रत्येकच विद्यार्थ्याला या परीक्षेमध्ये यश मिळेल असे नाही. जो विद्यार्थी स्वतःशी प्रामाणिक असेल आणि वेळेचे महत्व ,आर्थिक परिस्थितीची जाणीव असेल असाच विद्यार्थी ही परीक्षा उत्तीर्ण करू शकतो.

दुपारी ४ ते ६ च्या दरम्यान वृक्षारोपण कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले शाळेच्या परिसरात एकही वृक्ष नसल्यांमुळे पर्यावरण संरक्षण व संवर्धनाचे महत्व शाळेच्या विद्यार्थ्यांना समजावे या उद्देशाने शाळेच्या परिसरात २८ वृक्षाची लागवड करण्यात आली. तसेच सालेभट्टी येथे ३० वृक्षाची लागवड करण्यात आली. याप्रसंगी पोलीस उप-निरीक्षक गोकुलसिंग राठोड, तहसिलदार प्राजंली चिरडे, प्रणिता भांडारकर, शुभद्रा तरारे, मालूताई भांडारकर, सरपंच संजु नाईक, मुख्याध्यापिका श्रीमती वनिता भोंगाडे, राष्ट्रीय सेवा योजनेचे विभागीय समन्वयक प्रा. डॉ. मोतीराज चव्हाण, कार्यक्रम अधिकारी डॉ.अश्विनी कडू, डॉ. योगेश मोरे, डॉ. रविकांत मिश्रा, प्रा. डॉ. आदित्य सारवे, गावातील प्रतिष्ठित मंडळी तसेच राष्ट्रीय सेवा योजनेचे स्वयंसेवक वृक्षलागवडीमध्ये प्रत्यक्ष सहभागी झाले होते.

संध्याकाळी या शिबीरात सत्र २००२ ते २००५ मध्ये राष्ट्रीय सेवा योजनेमध्ये सहभागी झालेले विद्यार्थी कु. प्राजंली चिरडे, तहसिलदार, पुरवठा विभाग(विभागीय आयुक्त कार्यालय, नागपूर), कु. प्रणिता भांडारकर, वरिष्ठ लिपीक मत्स्यविभाग, ब्रम्हपूरी, कु. शुभद्रा तरारे, कु. मालूताई भांडारकर, तसेच अॅड. डॉ. संदीप नंदेश्वर हायकोर्ट, नागपूर हे राष्ट्रीय सेवा योजना विशेष शिबीरामध्ये सहभागी होवून विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. कु. प्राजंली चिरडे यांनी स्पर्धा परीक्षेविषयी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले तसेच राष्ट्रीय सेवा योजनेचे महत्व विषद करून सांगितले. कु. शुभद्रा तरारे आणि कु. मालूताई

भांडारकर यांनी सुध्दा आपल्या राष्ट्रीय सेवा योजनेचे अनुभव कथन केले.

अॅड. डॉ. संदीप नंदेश्वर यांनी 'युवकांना भेडसावणारे वर्तमानकालीन प्रश्न' या विषयावर सविस्तर मार्गदर्शन केले. त्यांनी सुध्दा आपला यशाचा प्रवास कसा झाला आणि संघर्षातून योग्य मार्गक्रमणा कशी केली ते विद्यार्थ्यांना सांगितले. राष्ट्रीय सेवा योजनेमुळे मला खद्यया अर्थाने यशापर्यंत जाता आले. आपल्या यशाचे खरे शिलेदार आपणच असतो. जोपर्यंत आपण प्रामाणिकपणे मेहनत करणार नाही तोपर्यंत यशापर्यंत जाता येणार नाही.

दिनांक १४/०२/२०२३

सकाळी प्रार्थना व योगाप्रणायाम आटोपून श्रमदानाच्या कार्याला हात घातला सालेशहरी गावाची संपूर्ण स्वच्छता करण्यात आली.

दुपारच्या सत्रात भिवापूर तालुक्याचे भूषण आणि मिरची प्रक्रिया उद्योगामध्ये उल्लेखनीय कार्य करणारे महाराष्ट्र शासनाचा कृषी भूषण पुरस्कार प्राप्त श्री. डॉ. नारायण लांबट यांनी 'कृषी प्रक्रिया उद्योगातील संधी' या विषयावर मार्गदर्शन केले. याप्रसंगी डॉ. नारायण लांबट यांनी कृषी या व्यवसायाकडे सकारात्मक दिशेने पाहण्याचे आवाहन करतांनाचा मिरची आणि जवस या पिकावरील संपूर्ण प्रक्रिया उद्योगांची विद्यार्थ्यांना माहिती दिली यामध्ये प्रामुख्याने मिरची वाळविणे, पावडर तयार करणे, पॅकिंग आणि मिरचीचे मार्केटिंग यावर सविस्तर माहिती देतानाच जवस या पिकाची उपयुक्तता व प्रक्रिया याविषयी उपयुक्त मागदर्शन केले. आणि विद्यार्थ्यांकडे शेती असल्यास या व्यवसायाकडे वळावे आपण शक्य ती मदत आणि प्रशिक्षण देण्याचे आश्वासन केले. शेतकऱ्यांनी शेतमालावर प्रक्रिया करून शेतमालाची विक्री केल्यास शेतकरी नैराश्याच्या गर्तेतून बाहेर पडू शकतो. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी प्रा. डॉ. सुनिल शिंदे तर प्रमुख उपस्थितीत प्रा. डॉ. मधुकर नंदनवार उपस्थित होते.

संध्याकाळी सांस्कृतिक कार्यक्रमाची रेलचेल झाली. गावकऱ्यांनी सांस्कृतिक कार्यक्रमाचा मनसोक्त आनंद लुटला या कार्यक्रमात जि.प.उच्च प्राथमिक शाळेच्या विद्यार्थ्यांनीसुध्दा आपला सहभाग नोंदविला. रात्री, राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या विद्यार्थ्यांनी कॅम्प फायरचा आनंद लुटला.

दिनांक १५/०२/२०२३

सकाळी प्रार्थना व योगाप्रणायाम आटोपून श्रमदानाच्या कार्याला हात घातला सालेभट्टी गावात अपूर्ण राहिलेले वृक्ष लागवडीचे काम हाती घेवून ते पूर्ण करण्यात आले. गावाची संपूर्ण स्वच्छता करण्यात आली. सकाळी ११ ते २ च्या दरम्यान राष्ट्रीय सेवा योजना व कारगांव सर्कलचे जि.प.सदस्य श्री. शंकर डडमल यांच्या संयुक्त विद्यमाने मोफत आरोग्य तपासणी व औषधापचार शिबीराचे आयोजन करण्यात आले होते. या शिबिरात पहिली ते सातवी, प्रियवंदा हायस्कूलचे विद्यार्थी व ग्रामस्थ असे एकूण एकूण ३२९ रूग्णांनी लाभ घेतला. जेसवानी मल्टी स्पेशालिटी हॉस्पिटल नागपूरचे डॉ. शुभम जैन, डॉ. भूषण पराते, डॉ. लखन राठोड, डॉ. स्मिरण झाडे, दामिनी पटले, विराट महल्ले, सचिन हिरसकर, प्राथमिक आरोग्य केंद्र सोमनाळा येथील वैद्यकीय अधिकारी डॉ. स्मिता गोडघाटे, आरोग्यसेवक विष्णू खंदारे, शीतल येले, आरोग्यसेविका हेमलता दिघोरे, आशा वर्कर निरंजना नाईक, अंगणवाडीसेविका मीना सहारे व शारदा देशमुख यांनी आरोग्यतपासणी करून शिबिरात सेवा दिली. या वेळी राष्ट्रीय सेवा योजनेचे विभागीय समन्वयक डॉ. मोतीराज चव्हाण, कारगांव सर्कलचे जि.प. सदस्य श्री. शंकर डडमल, सरपंच श्री. संजू नाईक, माजी पोलीस पाटील शांताराम रडके, शाळा व्यवस्थापन समिती अध्यक्ष प्रवीण भुरे, अरूण बनकर, ग्रामपंचायत सदस्य किशोर मेश्राम, सामाजिक कार्यकर्ता गजानन सहारे, तंटामुक्ती अध्यक्ष प्रकाश गुरपुडे, प्रा. डॉ. अश्रिणी कडू, मुख्याध्यापिका श्रीमती वनिता भोंगाडे, डॉ. सोमेश्वर वासेकर, डॉ. योगेश मोरे, डॉ. रविकांत मिश्रा, प्रा. दर्शना धमदर तसेच जि.प. उच्च प्राथमिक शाळेचे सर्व शिक्षक दुपारी ४.०० वाजता समारोपीय कार्यक्रम संपन्न झाला. या समारोपीय कार्यक्रमाप्रसंगी अध्यक्ष म्हणून महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज तर प्रमुख अतिथी म्हणून भिवापूर पोलीस स्टेशनचे

सहा. पोलीस निरीक्षक श्री. शरद भस्मे, सरपंच श्री. संजू नाईक, पूर्व राष्ट्रीय सेवा योजनेचे विद्यार्थी प्रतिनिधी श्री. शरद मिरे, जि.प.उच्च प्राथमिक शाळेचे मुख्याध्यापिका श्रीमती वनिता भोंगाडे, शाळा समितीचे अध्यक्ष श्री. अरुण बनकर तर प्रमुख उपस्थितीत राष्ट्रीय सेवा योजनेचे विभागीय समन्वयक प्रा. डॉ. मोतीराज चव्हाण, कार्यक्रम अधिकारी प्रा. डॉ. अश्विनी कडू उपस्थित होते. प्रा. डॉ. मोतीराज चव्हाण यांनी सात दिवसात झालेल्या उपक्रमाविषयी माहिती दिली तसेच विद्यार्थ्यांकडून शिस्तीचे पालन व्हावे अशी अपेक्षा बाळगली. सरपंच संजू नाईक यांनी राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या विशेष शिबिरात राबविलेल्या कार्यक्रमाविषयी समाधान व्यक्त केले तसेच राज्यस्तरीय शिबिराचे आयोजन पुढील सत्रात करावे अशी अपेक्षा बाळगली. त्यासाठी सर्वतोपरी मदत देण्यास आम्ही तयार आहोत असे सांगितले.

मुख्याध्यापिका वनिता भोंगाडे यांनी राष्ट्रीय सेवा योजनेत सहभागी झालेल्या विद्यार्थ्यांचे कौतुक केले. सहा. पोलीस निरीक्षक शरद भस्मे यांनी राष्ट्रीय सेवा योजनेसारख्या शिबिरामधून चांगले नागरिक घडतात. अशा शिबिराचा निश्चितच आपल्याला भविष्यात फायदा होईल. अशी अपेक्षा व्यक्त केली.

शरद मिरे यांनी आपल्या भाषणामधून विद्यार्थ्यांना प्रोत्साहन देण्याचे काम केले तसेच विद्यार्थ्यांच्या चुका त्यांच्या लक्षात आणून दिल्या. विद्यार्थ्यांमध्ये सुप्तगुण जागृत करण्याचे काम शरद मिरे यांच्या माध्यमातून करण्यात आले. अध्यक्षीय भाषणात महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज यांनी राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या माध्यमातून राबविले गेलेल्या शिबिराबद्दल समाधान व्यक्त केले तसेच विद्यार्थ्यांचे कौतुक केले. गावातील समस्या हेरून ते पूर्णत्वास आणण्यासाठी प्रयत्न करण्याचे आश्वासन त्यांनी दिले. त्यामध्ये शाळेच्या प्रांगणात विविध प्रकारच्या वृक्षांची लागवड करण्याचे आश्वासन तसेच कौशल्य विकासावर आधारित विविध प्रकारचे उद्योग आणण्याचा आशावाद त्यांनी आपल्या भाषणातून दिला. शेवटी राष्ट्रगीताने शिबिराची सांगता झाली.

शिबिराच्या यशस्वितेसाठी महाविद्यालयाच्या सर्व प्राध्यापक वृंद, शिक्षकेत्तर कर्मचारी, राष्ट्रीय सेवा योजनेचे कार्यक्रम अधिकारी प्रा. डॉ. अश्विनी कडू, तसेच राष्ट्रीय सेवा योजना समितीचे सदस्य प्रा. डॉ. सुनिल शिंदे, प्रा. डॉ. मधुकर नंदनवार, प्रा. डॉ. अनिता महावादीवार, प्रा. डॉ. राजश्री ओ.पी., प्रा. डॉ. राजेश बहुरूपी, डॉ. आदित्य सारवे, प्रा. सोमेश्वर वासेकर, प्रा. डॉ. रविकांत मिश्रा, प्रा. दर्शना धमदर तसेच राष्ट्रीय सेवा योजनेचे विद्यार्थी प्रतिनिधी कु. निकिता मानकर, प्रज्वल कुडेगावे यांनी प्रयत्न केले.

२३ मार्च २०२३ - आझाद हिंद की गाथा या नाटयप्रयोगाचे सादरीकरण

स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव साजरा करण्यासाठी महाराष्ट्रातील एक हजारहून अधिक विद्यार्थी, कलाकार आणि नाटयनिर्माते महाराष्ट्राच्या छत्तीस जिल्ह्यांत एकाच दिवसी ७५ महाविद्यालये, ७५ ठिकाणी, ७५ नाटय प्रयोगाचे सादरीकरण महाराष्ट्र शासनाच्या सांस्कृतिक कार्यसंचालनालय, राष्ट्रीय सेवा योजना आणि आर्टिस्टिक ह्युमन्स संयुक्त विद्यमाने गुरुवार दिनांक २३ मार्च २०२३ ला सकाळी १२.०० वाजता करण्यात आले. आर्टिस्टिक ह्युमन्सचे संस्थापक आणि संचालक तथा या नाटकांचे लेखक दर्शन महाजन आणि विदयानाथ सुर्वे यांनी या नाटकांची संकल्पना मांडली आणि त्याला श्री. विभीषण चौरे, संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय आणि श्री. विकास चंद्र रस्तोगी, आय.ए.एस., प्रधान सचिव, उच्च आणि तंत्र शिक्षण विभाग यांनी या नाटयप्रयोगाला होकार दर्शविला. त्यामुळेच महाराष्ट्रातील छत्तीस जिल्ह्यांत पंच्याहत्तर महाविद्यालयांनी पंच्याहत्तर ठिकाणी हा प्रयोग यशस्वी करून दाखविला.

या प्रयोगामध्ये भिवापूर महाविद्यालय, भिवापूर च्या इतिहास अभ्यासमंडळ तसेच राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या विद्यार्थ्यांनी सहभाग नोंदविला. या नाटयप्रयोगाचे उद्घाटन भिवापूर तहसिलचे तहसिलदार अनिरुध्द कांबळे यांच्या हस्ते संपन्न झाले. अध्यक्षस्थानी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज, भिवापूर पोलीस स्टेशनचे सहा.पोलीस निरीक्षक शरद भस्मे, नुतन आदर्शचे प्रा. लोमेट बावनकुळे, महात्मा ज्योतिबा फुले समाजकार्य महाविद्यालयाचे प्रा. सिध्दांत नाईक, प्रा. बळीराम

भांगे, भिवापूर तालुका पत्रकार संघाचे सर्व पदाधिकारी, महाविद्यालयाचे शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचारी तसेच विद्यार्थी मोठया संख्येने उपस्थित होते. हा नाटयप्रयोग स्व. भाऊसाहेब मुळक मेमोरियल इन्डोअर स्पोर्टस कॉम्प्लेक्स, भिवापूर येथे संपन्न झाला. हा नाटयप्रयोग प्रत्यक्षात तसेच युट्युब लाईव्ह द्वारे करण्यात आला. त्यात हजारो रसिकांनी त्याचा लाभ घेतला.

भिवापूर महाविद्यालयात सादर झालेल्या आज्ञाद हिंद की गाथा या नाटयप्रस्तुतीकरणात कलावंत म्हणून अंश मदनकर, मोनू भानारकर, शितल अहिरकर, प्रदिप कापगते, किरण ढोणे, अक्षय रंदये, साक्षी मोहोड, डिम्पल मडावी, आकाश उंबरकर, टोनिका पराते, दिपाली भोयर, योगेश डहारे, वनश्री गजभिये, पुजा बाळबुधे यांनी भूमिका वठविली. तर दिग्दर्शन प्रा. डॉ. मोतीराज चव्हाण, सह दिग्दर्शन खुशबू काटेखाये, संगित-सागर खोडकर, कामथे व पवन रामटेके, व्हिडीयो व फोटोग्राफर - श्रीकांत सतिबावणे, प्रकाश रचना - सुरज ठाकरे यांनी काम पाहिले. कार्यक्रमाचे सुत्रसंचालन राष्ट्रीय सेवा योजनेचे विभागीय समन्वयक डॉ. मोतीराज चव्हाण यांनी केले तर आभार अंश मदनकर यांनी मानले. कार्यक्रमाच्या यशस्वीतेकरिता राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचे संचालक, डॉ. सोपानदेव पिसे, महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज यांच्या मार्गदर्शनात सर्व कलावंत, माजी रासेयो विद्यार्थी शरद मिरे, दिव्या भावे, प्राची मानकर, जिजा पराते, प्रा. अमित ठाकरे, प्रा. डॉ. योगेश मोरे, हर्षला बोडे, गणेश शहाणे, अमेल भगत, सागर फॅंडर तसेच इतिहास अभ्यासमंडळ आणि राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या विद्यार्थ्यांनी प्रयत्न केले.

भिवापूर महाविद्यालयातील राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या पथकाची वाढती यशस्वीता ही उल्लेखनीय बाब समजावी लागेल. याचे सर्व श्रेय संस्थेच्या अध्यक्षा श्रीमती सुमनमाला भाऊसाहेब मुळक, संस्थेचे सचिव मा. माजी नामदार राजेंद्रजी मुळक (राज्यमंत्री), संस्थेच्या मॅनेजींग डायरेक्टर श्रीमती प्रेरणाताई मुळक, संस्थेचे कोषाध्यक्ष श्री. यशराजजी मुळक, व्यवस्थापन मंडळाचे सर्व पदाधिकारी, महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज, प्राध्यापक वृंद तसेच शिक्षकेत्तर कर्मचारी व रा.से.यो. च्या सर्व लोकांना जाते. या सर्वांनी ज्या आत्मियतेने सहकार्य केले त्यांचा मी सदैव ऋणी राहीन. त्याचबरोबर महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांनी जी धडपड दाखविली आणि कार्यक्रम यशस्वी केले त्याबद्दल मी सर्वांचा मनःपूर्वक आभारी आहे.

* कार्यक्रम अधिकारी *

प्रा. डॉ. अश्विनी कडू
(रसायनशास्त्र विभाग)

प्रा. डॉ. मोतीराज रा. चव्हाण
(इतिहास विभाग)

क्षणचित्रे

उमंग वार्षिकोत्सवाचे उद्घाटन प्रसंगी उद्घाटक संस्थेचे कोषाध्यक्ष मा. श्री. यशराजजी मुळक भाषण देतांना तसेच मा. पद्माकरजी अग्रवाल, मा. प्राचार्य डॉ. राजेंद्र जाने, व इतर मान्यवर

उमंग वार्षिकोत्सव उद्घाटन प्रसंगी विद्याध्यांना मार्गदर्शन करतांना महाविद्यालयाचे प्राचार्य मा. डॉ. जोबी जॉर्ज व मंचावर उपस्थित मान्यवर

'स्वामी विवेकानंद आणि युवक' या कार्यशाळेत विद्याध्यांना मार्गदर्शन करतांना सहयोगी प्राध्यापक डॉ. सतीश चाफले, आर.एस. मुंडले आर्ट कामर्स कॉलेज धरमपेठ नागपूर मंचावर उपस्थित प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज व सहकारी प्राध्यापक

महाविद्यालयातील राष्ट्रीय सेवा योजनेतर्फे रक्तदान शिबीराचे आयोजन प्रसंगी रक्तदान करताना रक्तदाते व उपस्थित मान्यवर

* अभिनंदन *

श्री. शैलेश देशमुख बी कॉम भाग १ रजत पदक १७ वी राष्ट्रीय आष्टेडू आखाडा अजिंक्यपद स्पर्धा तंजावर तामिळनाडू सुवर्ण पदक रा.तू. म. नागपूर विद्यापीठ, नागपूर आंतर महाविद्यालयीन आष्टेडू आखाडा स्पर्धा जिजावू डाल

श्री. इशाक अजगर शाहा एम. ए. १ पश्चिम विभागीय आंतर विद्यापीठ कबड्डी अजिंक्यपद स्पर्धेमध्ये रा.तू. म. नागपूर विद्यापीठ, नागपूर चे प्रतिनिधीत्व

क्षणचित्रे

